FÖRENINGEN Sesam

Årsbok 2023

SesamNytt

Styrelse och funktionärer 2023

Åldermän och skrån

Sesams stadgar

Så gör du för att ge och få

Årets erbjudanden

Medlemsregister

Vik dina egna fröpåsar

GDPR

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SESAM, STYRELSEN OCH FUNKTIONÄRER 2023 3
NÅGRA ORD FRÅN 4
...ORDFÖRANDEN 4
...ÅRSBOKSREDAKTÖREN 4
STADGAR 5
DET HÄR ÄR ÅRETS ERBJUDANDEN 6
Så här gör du för att 6
KÖKSVÄXTER FRUKTER 7
FRÖ 16
BLAD 25
STJÄLKAR 28
LÖK 29
ROTFRUKTER 30
SÄD 33
KRYDDVÄXTER 34
MEDICINALVÄXTER 35
GRÖNGÖDSLINGSVÄXTER 36
SPÅNADS-VÄXTER 36
FÄRGVÄXTER 36
FRUKT o BÄR 36
NÖTTER 37
BLOMMOR, PRYDNADSVÄXTER 37
SESAMS JUBILEUMSSKRIFT 41
MEDLEMSMATRIKEL per den 20 januari 2023. 42
FRÖPÅSAR 61
SÅ HANTERAS DINA PERSONUPPGIFTER 62
SKAFFA FRÖSÅLL 62
FRÖODLINGSBOKEN – ANDRA UPPLAGAN! 64

Omslagsbild: Opievallmo Papaver somniferum *kan dyka upp här och där i odlingarna,långt efter att man odlade den då fröna har mycket lång hållbarhet i jorden. Här har de fått växa kvar i ärtsängen. Foto: Lena Ansebo M 1839.*

Gråärt Pisum sativum *'Bjurholms blåärt', NGB 24333. Foto: NordGen.*

SESAM, STYRELSEN OCH FUNKTIONÄRER 2023

FÖRENINGEN

Adress: Föreningen Sesam
c/o Börje Borgström
Langelandsgatan 36
164 43 Kista

E-post: info@foreningensesam.se

Hemsideadress: www.foreningensesam.se

Plusgironummer: 17 89 98-1

Swish: 123 113 11 19

Medlemsavgift

150 kr/år, inträdesåret 200 kr. Familjemedlem 30 kr/år.
Medlem i utlandet: 200 SEK/år, inträdesåret 250 SEK.

FRÅGOR OCH SYNPUNKTER

Allmänna frågor ställs till
M 257 Börje Borgström 076 – 788 80 30

Frågor om odling, fröodling, sorter, fröer
Kontakta åldermannen för den gröda det gäller.

Medlemsregister
Frågor angående ditt medlemskap eller medlemsregistret skickas till medlem@foreningensesam.se.
Hjälper också till att hitta medlemmar i din närhet.

Hemsida
Frågor, tips, förbättringsförslag angående vår webbplats skickas till webb@foreningensesam.se

EU-frågor
M 43 Rainer Hertel, 026 - 14 51 69

Mässansvarig (Älvsjömässan)
M 2595 Florian Maindl 070 - 149 70 72

Utskick till nya medlemmar
M 1918 Helena Nilsson och Erik Karlsson
favvohen@hotmail.com

Kurssamordnare
M 922 Hildegard Nufer, hildegard.nufer@gmail.com

Frösåll
M 5566 Kjell Englund, kjell.gi.englund@gmail.com

Kontaktperson för åldermän
M 2595 Florian Maindl, florian.maindl @proton.me

Facebook-grupp för medlemmar

STYRELSEN

Ordförande
M 2595 Florian Maindl
Hattsundsvägen 4
76194 Norrtälje
070-149 70 72
florian.maindl@proton.me

Vice ordförande
M 1839 Lena Ansebo
Starrarps Oreväg 38–77
275 68 Vollsjö
0733–664 882
ansebolena@gmail.com

Sekreterare
M 4349 Malin Krig
Bulsjö Skogvaktarbostaden
57376 YDRE
073 - 021 33 58,
malinkrig@gmail.com

Informationssekreterare
M 257 Börje Borgström
Langelandsgatan 36
164 43 Kista
0767–888 030
borje.borgstrom@gmail.com

Kassör
M 1986 Cla Nystam
Diskusvägen 14
122 40 Enskede
072 - 202 90 09
kassor@foreningensesam.se

Ledamot
M 3007 Maria Nygren
Vebomark 213
930 10 Lövånger
marny179gmail.com

Ledamot
M 3331 Lotta Sjöberg
Klubbvägen 3, 1 tr
182 57 Danderyd
073–757 63 20
sjoberglotta@hotmail.com

Ledamot
M 3513 Jasmine Waara
Gyllby 232
748 94 Örbyhus
073 - 781 43 06
kevingrewbored@yahoo.com

Suppleant
M 3293 Birgitta Pettersson, 073 - 639 99 92
birgitta.m.pettersson1@gmail.com

VALBEREDNING

M 305 Olle Johansson, sammankallande,
070 - 669 07 88
M 922 Hildegard Nufer, hildegard.nufer@gmail.com
M 257 F Annika Carlsson, 072 - 570 81 16

REVISOR

M 156 Henrik Norbeck, 070 - 881 31 78

Revisorsuppleant
M 307 Agneta Börjeson, 070 - 572 66 77

SESAMNYTT, Redaktör

M 922 Hildegard Nufer
Hallsta Mellankvarn
590 46 Rimforsa
sesamnytt@gmail.com

ÅRSBOKEN, Redaktör

M 1839 Lena Ansebo
ansebolena@gmail.com

KONTAKTPERSONER FÖR UTLÄNDSKA SYSTERORGANISATIONER

Maatiainen – Finland
M 4382 Maria Svens

ÅLDERMÄN OCH SKRÅN

Beta (inkl. mangold)
M 257 Börje Borgström, 076-788 80 30
borje.borgstrom@gmail.com

Bondböna
M 257 F Annika Carlsson, 072-570 81 16
annikaborje@yahoo.se

Chili (inkl. paprika)
Vakant

Gurka & melon
M 3293 Birgitta Pettersson, 073-639 99 92
birgitta.m.pettersson1@gmail.com

Klyftlök
M 3461 Ida Karlsson, 072-740 05 60
karlssonida80@gmail.com

Kryddväxter
Vakant

Kål
M 305 Olle Johansson, 070–669 07 88
olle.erik.johansson@gmail.com

Kålrot & rova
M 305 Olle Johansson, 070–669 07 88
olle.erik.johansson@gmail.com

Lök
Vakant

Majs
M 2051 Jonas Andersson, 070-949 55 61
jonas.andersson@climateinvest.se

Medicinalväxter
Vakant

Morot
M 4830 Ismahni Björkman, 070-306 34 60
ismahni@gmail.com

Målla, Spenat
M 3513 Jasmine Waara, 073-781 43 06
kevingrewbored@yahoo.com

Palsternacka
M 430 Matti Leino, 076-724 86 66
matti.wiking.leino@gmail.com

Persilja, blad- och rot-
M 1517 Pernilla Almgren, 073-366 84 45
pernillaalmgren@gmail.com

Potatis
M 2735 Lina Laurin, 070-207 75 47
sesamspotatis@gmail.com

Prydnadsväxter
Vakant

Rädisa, rättika
M 2595 Florian Maindl, 070-149 70 72
florian.maindl@proton.me

Sallat, cikoria, endivier
M 3905 Marianne Käfer, 076-836 33 46,
skogsfe@mail.com

Selleri
M 2745 Karin Müller, 070-289 99 15
hejhej@rommenas.se

Squash, pumpa
M 2753 Andreas Jonsson, 070-949 04 28
4ndre4s@gmail.com

Svartrot, haverrot, rotkardborre
M 2204 Britt-Marie Andersson, 076-789 89 79
britttis@hotmail.com

Sädesslagen
M 430 Matti Leino, 076-724 86 66
matti.wiking.leino@gmail.com

Tomat
M 1186 Monica Larsson, 0413-172 64
monica.s.larsson@gmail.com

Trädgårdsböna
M 1186 Monica Larsson, 0413-172 64
monica.s.larsson@gmail.com

Ärt
M 3089 Susanne Arvidsson, 070-338 52 20
sann.arvidsson@gmail.com

Övriga baljväxter
M 3927 Lina Hirsch, 073 - 988 19 40
hirsch.lina@gmail.com

NÅGRA ORD FRÅN

...ORDFÖRANDEN

I december börjar det klia i fingrarna och tankarna börjar snurra kring odling och vilka nya sorter man skulle kunna testa. Januari var nu så varm att jag kunde så det som jag skulle ha sått i höstas men inte hann. Konstiga tider vi har med så varierande temperaturer. Och det verkar hålla i sig enligt vetenskapen.

Tyvärr verkar det också hålla i sig att vi blir fler i föreningen, men inte fler som erbjuder fröer trots att efterfrågan på just kulturarvssorter fortfarande är stor. Fler måste inse behovet av att fröodla
- att inte bara ta utan också ge
- att skaffa förutsättningar hemma att också fröodla, även om det innebär vissa uppoffringar, främst på yta.

Annars kommer det inte att hålla i längden.

Att bli gesäll kan bli en väg in i fröodlingen men att gå en kurs hos oss är också en bra startpunkt.

I och med detta blir det också ett slutet kretslopp från frö till grönsak, till blomma, till frö igen. Så som det en gång har varit och så som det borde bli igen om vi ska kunna bevara den stora mångfalden som finns i kökträdgården. Det är bara att våga. Vi finns om det dyker upp frågor.

Jag hoppas att du hittar några nya, spännande sorter att odla och önskar dig ett lyckat odlingsår 2023.

Florian Maindl, M 2595

Ordförande

...ÅRSBOKSREDAKTÖREN

Det regnar och regnar här i Skåne när jag skriver detta. Kladdigt, lerigt, mörkt och lite deprimerande. Men samtidigt så välbehövligt för att vårt grundvatten ska fyllas på. Vi hade ännu ett år med torka och näst intill sinad brunn. Det är rätt tungt för en familj med tre tonåringar och ganska många djur. Vatten fick hämtas från snälla grannar, återanvändas och snålas med under flera månader. Mitt samlade regnvatten reserverades för visst hushållsändamål och för växthuset, resten av odlingarna fick klara sig själva.

Det blev ett mer eller mindre icke-år när det gäller min odling. Visst, tomater i mängd, fina ärtor och god lök blev det där jorden var väl täckt. Där täckningen var för tunn gick det sämre. Till min förvåning hängde körsbärsträdet ledsamt med sina blad under hela andra halvan av sommaren trots att det står nära avloppets filterbädd. Det grunda rotsystemet räckte inte till. Nåväl, vi ska borra efter vatten och jag skall öka skörden av regnvatten ännu mer. Målet är att odlingarna skall kunna vattnas vid behov (det har jag hittills aldrig gjort eftersom vår grävda brunn inte har kapaciteten), men helst enbart med regnvatten. Vi får se hur det går.

Som varje år har jag glatt mig åt era insända erbjudanden! Det är härliga listor jag fått, och jag tackar för alla uppmuntrande ord och hejarop! Det värmer gott.

Håll till godo med årets årsbok!

Lena Ansebo, M 1839

Årsboksredaktör

Lite statistik:

Kategori / Antal	Årets (2023)	Förra året (2022)
Erbjudare	231	231
Förstagångs-erbjudare	61	57
Erbjudanden	1153	1216
Erbjudna sorter	826	872
Nya sorter för föreningen	164	162

STADGAR

för

Föreningen Sesam

sällskap för fröodling och beskydd av kulturväxter i Sverige.

§ 1

Sesam är en ideell förening som verkar för att bevara den ärftliga mångfald som finns hos trädgårdens och åkerns växter och att bevara äldre kulturväxter i odling, öka sortimentet och introducera nya sorter.

Nämnda uppgifter vill föreningen söka förverkliga främst genom föreningens och medlemmarnas eget arbete med att bevara och insamla värdefulla sorter. Vad som är en värdefull sort bör tolkas brett, då vi inte vet vad som kommer vara värdefullt i framtiden. Samtidigt vill vi främst arbeta med växter som är praktiskt användbara i vår hushållning.

Kunskapen om fröodling och annan förökning är av stort värde och har vital betydelse i bevarandearbetet. Föreningen vill utveckla och sprida denna kunskap inom och utom föreningen. Föreningen vill även insamla och sprida kunskap om de sorter vi arbetar med.

§ 2

Sesam organiseras på liknande sätt som äldre tiders skråväsende. Lärlingar kallas de medlemmar som lär sig fröodla. Gesäller är de som i teori och praktik har visat att de kan fröodla en eller flera köksväxter. Fröodlingen av en viss köksväxt eller grupper av köksväxter leds av en ålderman. Gesällerna uppförökar varje säsong en viss mängd frö åt Sesam. De praktiska arrangemangen av fröodlingens organisation bestäms av styrelsen.

§ 3

Medlemmar i föreningen kan normalt endast vara fysiska personer. Fullbetalande fysiska medlemmar kallas ordinarie medlem. Personer som tillhör samma hushåll som ordinarie medlem kan bli familjemedlemmar. Styrelsen kan även besluta att anta föreningar och institutioner som stödjande medlemmar.

Ordinarie medlem och familjemedlem är, till skillnad från stödjande medlem, valbar till förtroendeuppdrag inom föreningen.

Till hedersledamot kan årsmötet utse person som på ett framstående sätt främjat föreningens syften. Hedersmedlem är befriad från att betala medlemsavgift, samt har för övrigt samma rättigheter och skyldigheter som ordinarie medlem.

Årsmötet kan utesluta medlem som skadar föreningen eller verkar mot föreningens syften.

§ 4

Medlemsavgift och inträdesavgift för nya medlemmar fastställs av årsmötet för nästkommande verksamhetsår. Årsmötet fastställer också avgift för stödjande medlem och familjemedlem.

§ 5

Styrelsen sammanställer årligen en medlemsbok på basis av medlemmarnas rapporter. I medlemsboken ingår bl a medlemmarnas fröerbjudanden.

§ 6

Föreningen håller årsmöte i november. Extra möte hålls om styrelsen finner detta önskvärt. Dessutom skall extra möte hållas om minst en femtedel av Sesams medlemmar begär det.

Styrelsen bestämmer tid och plats för årsmöte och extra möte. Kallelse skall utgå senast två veckor innan det äger rum.

Beslut kan endast fattas i de frågor som anges i kallelsen. Beslut fattas med enkel majoritet. Endast ordinarie medlem och familjemedlem som är personligen närvarande kan delta i omröstning. Röstning genom fullmakt är inte möjlig.

Vid årsmötet skall följande behandlas;

- Val av ordförande, sekreterare och två justeringsmän vid mötet
- Fråga om årsmötet är behörigt utlyst
- Styrelsens årsberättelse
- Revisorns årsberättelse
- Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för föregående års förvaltning
- Fastställande av eventuella arvoden till styrelseledamöter och funktionärer
- Val av ordförande i föreningen
- Val av styrelseledamöter och suppleanter
- Val av revisor och revisorssuppleant
- Fastställande av årsavgift och inträdesavgift
- Val av valberedning
- Motioner till årsmötet
- Ärenden som styrelsen vill förelägga årsmötet
- Styrelsens förslag till det kommande verksamhetsåret

Motioner till årsmötet skall vara styrelsen till handa senast den 30 september.

§ 7

Föreningens firma tecknas av ordföranden och kassören var för sig.

§ 8

Föreningens verksamhet leds av en styrelse som skall bestå av minst fem ledamöter inklusive ordföranden. Årsmötet väljer styrelsens ordförande och övriga ledamöter, men bestämmer för övrigt ej fördelningen av poster inom styrelsen. Vid behov kan årsmötet även välja suppleanter. Mandattiden är 1 år för ordföranden, 2 år för övriga ledamöter samt 1 år för eventuella suppleanter. Ledamöterna väljs växelvis, så att hälften väljs vartannat år.

Styrelsen utser inom sig vice ordförande, kassör och sekreterare samt inom eller utom sig övriga erforderliga funktionärer. Övriga funktionärer som ej ingår i styrelsen äger rätt att delta i dess överläggningar men ej i dess beslut.

Styrelsen är beslutsför om mer än hälften av ledamöterna är närvarande och bland de närvarande finns ordföranden eller vice ordföranden. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst. Ett beslut måste bifallas av minst tre ledamöter.

Styrelsen sammanträder då ordföranden eller minst tre ledamöter begär det.

§ 9

Föreningens verksamhetsår och räkenskapsår är 1 oktober till 30 september. Styrelsen skall föra räkenskaper som vederbörligen avslutade skall överlämnas till revisorn före 20 oktober. Revisionsberättelsen skall sedan vara styrelsen tillhanda senast sju dagar före årsmötet.

§ 10

Ändring av dessa stadgar kan ske på årsmöte med två tredjedels majoritet.

§ 11

Beslut om upplösning av föreningen kan endast fattas vid två på varandra följande föreningsmöten, med minst sex månader mellan dessa och med minst två tredjedels majoritet. Mötet beslutar om Sesams tillgångar.

DET HÄR ÄR ÅRETS ERBJUDANDEN

På följande sidor hittar du årets erbjudanden av fröer och vegetativa förökningsdelar. Efter varje sortbeskrivning anges givarnas **medlemsnummer i fetstil**. Personen bakom numret hittar du i medlemsmatrikeln. Det finns en tendens att välja givare med låga nummer, försök välja även högre nummer.

Bokstaven G efter medlemsnumret = enbart åldermän, gesäller, funktionärer och årets givare får ta del av erbjudandet. ***Sortnamn i kursiv stil*** visar att sorten är ny inom föreningen. **Beteckningen usn** betyder ”utan sortnamn”. **Utvecklingstid** = från sådd till skörd (för konsumtion).

Så här gör du för att...

... få...

Var uppmärksam på om givaren vill bli kontaktad först. En del vill stämma av ifall det finns frö kvar, några vill själv ordna kuvert och porto och ersättas för detta (självkostnadspris). Det står då MAILAS, SMS eller RING invid adressen i matrikeln, eller vid ett enskilt erbjudande. **Står inget av detta** så gör du enligt nedanstående.

Du får be om max 5 sorter från samma givare.

... få frö

Sänd ett kuvert med

- en förfrågan med ditt namn och medlemsnummer
- färdiga fröpåsar (inte för små!), märkta med sortnamn på respektive påse
- ett väl tilltaget antal lösa frimärken (du får överflödiga i retur)
- ett svarskuvert stort nog för påsarna med frö och med din adress påskriven.

Anpassa påsar, kuvert och porto efter frönas storlek.

... få lökar, potatis och andra knölar

Sänd ett vadderat kuvert stort nog att rymma utsädet, innehållande förfrågan, påsar märkta med sortnamn, frimärken (för potatis: porto för minst 250 g) och en klisterlapp med ditt namn och adress.

... få ympris och sticklingar

Sänd ett stort tåligt svarskuvert, frimärken (ympris: porto för minst 500 g), plastpåsar med lite torv/tidningspapper/annat att packa kvistar/sticklingar i och en klisterlapp med ditt namn och adress. Tänk på att till rotade sticklingar (till exempel myntor) behövs plats för både skott och rötter.

... ge frö

Du bestämmer själv hur mycket du vill/kan ge bort. Men det är önskvärt att du ger så mycket att mottagaren kan odla normalt (exempel morot: att på friland så såpass tätt att en viss gallring behövs) och sedan för den egna fröodlingen kan välja ut tillräckligt många bra fröplantor att skörda frö från för att kunna bevara sortens arvsanlag.

Vid god grobarhet kan man utgå ifrån följande ungefärliga mängder frö per portion:

Korsbefruktare, små frön, frilandssådd:
200–400 frön / 0,5–1 g. (Ex: kålrot, sallat, morot)
Korsbefruktare, små frön, förkultivering:
ca 100 frön. (Ex: selleri, kål, lök)
Korsbefruktare, medelstora frön, frilandssådd:
100–200 frön / 1–2 g. (Ex: beta, svartrot, rädisa).
Gurka, squash och pumpa: 20–40 frön
Tomat och paprika: 10–15 frön
Ärtor, bönor och bondbönor: 20–30 frön
Majs: 150 frön
Sädesslagen: 100–1000 frön / 3–30 g.

... ge lökar, potatis och andra knölar

Av potatis ges förslagsvis 3 knölar per önskad sort. Hönsäggsstora knölar är att föredra. Av andra knölar och lökar ges efter eget tycke. Leverans bör i södra och mellersta Sverige ske i april, i norra Sverige i maj, för att undvika att utsädet fryser under frakt.

... ge ympris och sticklingar

Ympris ska vara årsgamla skott, inte äldre. Packa växtmaterialet i fuktat packmaterial i plastpåsar i kuvertet. Växtmaterialet bör skickas i början av veckan för att minska risken att det ligger i varma postlokaler över helgen och mår dåligt.

SKICKA DIN FÖRFRÅGAN

före 15 april 2023

KÖKSVÄXTER FRUKTER

GURKA *Cucumis sativus*

'Arboga vit'
Trinda 20 cm vita gurkor, litet fröhus. Oslagbar smak. Passar för bänkodling. Gammal svensk sort, sannolikt från 1800-talet. Försvann efter 1950-talet men återfanns i genbanken i Gatersleben, Tyskland i början på 2000-talet. **3293 G**

'Delikatess'
Druvgurka-gruppen. Cylinderformiga gröna frukter. Avkastningen är mycket god. Inläggnings- och sallatsgurka. Motståndskraftig mot sjukdomar. **722**

'Lemon'
Äppelgurka. Små, äggrunda gulvita frukter som skördas små. En kulturarvssort från 1894. **5378**

'Miniature White'
Frukten är gräddvit, liten, knubbig, lik ett ägg. Skördas när den är 5-6 cm lång. Saftig, är länge utan frön. **722**

'Tanja'
En bitterfri växthusslanggurka som även kan odlas på friland. Krispig, hållbar. Ca 30-35 cm lång frukt, även njutbar som stor. Gammal sort. **2669**

'Vert Petit de Paris'
Druvgurka. Tidig, småfruktig sort, utmärkt för inläggningar. **2167**

'Vorgebirgstrauben'
Druvgurka-gruppen. Frilandsgurka. Bitterfri frukt som blir 12 cm långa, ganska ljusgrön färg. Växer kraftigt. Liknar mycket sorten 'Rhensk Druv'. **722**

MELON *Cucumis melo*

'Charentais'
Cantaloupe-gruppen, syn. 'Cantalupo di Charentais'. Ljusa randiga frukter med gult välsmakande fruktkött. God men värmekrävande. **2727, 3293 G**

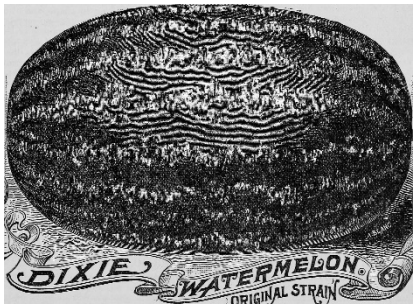

Annual catalogue of Jos. F. Dickmann's high-class garden, field and flower seeds 1896

VATTENMELON *Citrullus lanatus*

'Podarok Solnca'
Rysk gul vattenmelon med rött kött. Utvecklingstid ca 75 dagar. Det ryska namnet betyder "solens gåva". **4349 G**

PUMPA *Cucurbita* spp.

'Atlantic Giant'
C. maxima Mammoth-gruppen. Rankande planta, runda orangea frukter på 16-210 kg. Används i tävlingar, kan ge enormt stora frukter (världsrekord 2021 på 1225 kg). **5212**

'Hubbard Large Blue'
C. maxima Hubbard-gruppen. Frukten är blågrön med orange fruktkött, 4-12 kg. Kan lagras i minst ett år. Från 1798. **2167**

SOMMARSQUASH *Cucurbita* spp.

'Cocozelle'
C. pepo Zucchini-gruppen. Gammal tålig, pålitlig zucchini som ger bra. Ca 55 dagar. Ljusgrönt skal med mörkt gröna ränder. Ljust kött, fin smak. **2629**

'Dongyan Vit'
C. pepo. Mycket tidig sort från norra Kina. Variabelt utseende, gula, vita och gröna frukter i olika form och storlek. Som mogen lagrar den väl, håller minst 9 månader. Tål nordligt klimat, funkar på friland till zon 7. **1551, 2713**

'Genovese'
C. pepo Zucchini-gruppen. Avlånga, ljusgröna, småspräckliga frukter som kan anvnjutas råa i sallader, grillade eller stekta. Skördas vid 10-20 cm längd. Tidig, hög avkastning. **2669**

'Rondini'
C. pepo Zucchini-gruppen. Höstsort, rankande med stora blad. Apelsinstora frukter med mörkt skal och gult kött att gröpa ur. **2315**

VINTERSQUASH/-PUMPA *Cucurbita* spp.

'Buttercup'
C. maxima Kabocha-gruppen. Blågrön trumform. Ca 2 kg. Medelsen. Mycket hög kvalitet. Från en spontan korsning 1925 mellan 'Quality' och 'Essex'. **1404 G**

'Gete Okosomin'
Syn. 'Kentucky Squash'. En mycket gammal sort, ska ha odlats av ursprungsbefolkningen i Nordamerika i många hundra år. Mycket stora, avlånga, tunnskaliga, orangefärgade frukter med sött, lent kött. Lagringsdugliga. **4794 G**

'Hopi Orange'
C. maxima. Rankande. Plattrundrund, ibland spetsig mot blomfästet, åsig med rödorange något ojämnt skal, 3-7 kg. Kraftigt orange kött med utmärkt smak, lämplig till allt man kan göra med pumpa. Mycket lagringsduglig. Anrik sort från Hopi-indianerna. **5610**

'Kroshka'
C. maxima. Tidig och tålig rysk sort. Mycket god och hållbar vid lagring. Ljusgrå plattrunda frukter på 2-3 kg, ibland mer. Rankande. **2315**

'Marina di Chioggia'
C. maxima. Kraftigväxande, behöver mycket utrymme. Stor, platt grågrön frukt med ett grovknottrigt skal och orange kött. Utmärkt smak, nötig och söt, efter en tids lagring. **5212**

'Turks Turban'
C. maxima Turban-gruppen. Turbanliknande pumpa till mat o prydnad. 2-3 kg. **5212**

'Uchiki Kuri'
C. maxima Hubbard-gruppen. Kallas också 'Orange Hokkaido', 'Red Kuri'. Japansk sort. Orangea droppformade frukter som är mycket lagringsdugliga. Fast kött. Mycket god kastanjeliknande smak efter ca 2 månaders lagring. Väger runt 1,5 - 2 kg. Ca 95 dagar. **2153, 3655**

MYSKPUMPA
Cucurbita moschata

'Violina'
Frukter med fiolform, 30-40 cm långa, med orange sött fruktkött. Kan lagras i 5-6 månader. **3044**

ÖVRIGA GURKVÄXTER

Fikonbladspumpa
Cucurbita ficifolia. Mycket långa rankor. Frukten har vita-grönvita prickar på grön botten. Köttet är vitt, trådigt och smaklöst. Fröna bruna till svarta. Frukterna blir mellan 1-5 kg, håller sig i flera år. **5610**

Korila
Cyclanthera pedata, syn. Inkagurka. Rankande, upp till 3-4 m, snabbväxande. Klubbformiga, 6-8 cm, grön- och vitrandiga. Rikbärande. Skördas omogna, max 5 cm, äts rå i sallader, kokt som grönsak, i inläggningar. Förkultiveras. Varm odlingsplats. **2666**

CHILI / KRYDDPAPRIKA
Capsicum sp.

[SHU=Scoville Heat Units]

'Abchazskij Ostryi'
C. annuum. Frukt 5-7 cm med salmiaktoner. God hetta. **2415 G, 5618**

'Aji'
C. baccatum. Frukten är 10 cm stor, orange, ganska tjockväggig. Medelstark med massor av god smak. Mycket bra till pulver. Stor planta. **1598**

'Aji Cristal'
C. baccatum. Röd som mogen, 7-8 cm. Saftig, fruktig smak med inslag av citrus. Medelstark och ganska tidig. **1305**

'Aji Largo'
C. pubescens. Medelhög planta med långa grenar. Bör spaljeras. Konisk röd frukt, 7x2,5 cm. Flaskformad bas med "bilringar". Medeltidig. Ca 100 000 SHU. **2415 G**

'Aji Pineapple'
C. baccatum. Ca 1 m hög planta. Många gula, lite avlånga frukter. Mild hetta, 10 000-30 000 SHU. **3284**

'Aji Verde'
C. baccatum. Stor yvig buske. Frukt ca 10 cm, används grön omogen. Knappt medelstark. **722, 2168**

'Alban'
C. annuum. Hög planta med avlånga 15-17 cm långa röda frukter. Rikgivande, tidig och tålig. Aromatisk och medelstark-stark. **2415 G**

'Almapaprika'
C. annuum Körsbärspaprika-gruppen/Chili-gruppen. Syn. 'Hungarian Apple Pepper', 'Hot apple'. De 5-7 cm breda plattrunda frukterna blir först cremevita till gula och därefter orangea till rödfärgade. Tjocka fruktväggar. Sort från Ungern. **257, 2383**

'Anaheim'
C. annuum. Stabil samlad planta. 10-20 cm stora frukter, mild (0-500 SHU), söt och kryddig smak. Ger mycket röd färg. Gott paprikapulver med sting. Kulturarvssort. **1598**

'Beaver Dam'
C. annuum. Kompakt vacker planta. Stora koniska mörkröda frukter. Aromatisk och ganska mild. **2415 G**

'Benito'
C. baccatum. Låg, yvig planta. 3-4 cm långa frukter. Medium i styrka. Lätta att torka. **1598**

'Big Jim'
C. annuum, syn. 'NuMex Big Jim'. 60-90 cm höga plantor. Frukterna är 20 cm långa. 5 cm breda med tjocka väggar och alla mognar samtidigt. En av de bästa chilisorter att frysa in. Kan sätta frukt även under heta, torra förhållanden. **2415 G**

'Blanco Cristal'
C. annuum. Syn. 'Aji Crystal Blanco'. Liten rikbärande planta med koniska, tämligen starka frukter. Mognar från ljusgrön över orange till mörkrött. **1377, 2315, 3280**

'Blue Christmas'
C. annuum. Buskig. Hela plantan är lila. Små blå frukter, 2-3 cm långa, koniska och uppåtriktade, som blir orangea och slutligen röda. Medelstark till stark, godast att äta som mogen eller torkad mogen frukt. Vacker även som prydnadsväxt. **2828**

'Brazilian Starfish'
C. baccatum. Frukterna ser ut som små röda stjärnor. Fruktig söt smak. Låg hetta. **2415**

'Buena Mulata'
C. annuum. Avlång, slank, mångfärgad frukt som mognar i en palett från mörkviolett över gul, orange till djupt röd. Kan användas i alla stadier men utvecklar sin fulla smak när den är helt mogen. Tydlig hetta, inte överväldigande. Ursprung Mexiko. **1986, 5618**

'Cascabelle'
C. annuum. Mexikansk molechili. 80 cm hög planta med 3 cm stora droppformade, vinröda frukter. Sen. 1 500–4 000 SHU. **5801**

'Cherry Bomb'
C. annuum. Ca 60 cm hög. Får små runda frukter som mognar från grönt till rött. Tjockväggiga frukter med frisk smak och låg hetta på ca 2 500-5 000 SHU. **5610**

'Chiluacle Negro'
C. annuum. 40-70 cm hög. Brunlila frukter, 5-6 cm, formade likt paprika. Fyllig smak. Sen. 3 000-5 000 SHU. Från Oaxaca, Mexiko. **5610**

'De Árbol'
C. annuum. Heta långsmala frukter, 15 000 - 30 000 SHU. Bra att torka och pulvrisera. **5801**

'Early Jalapeño'
Tidig planta med gracil växt. Kan bli rätt hög. Frukterna är små, knubbigt koniska, max 6 cm, ganska tjockväggiga och rejält heta. Röd som mogen. Bra att torka. **2415 G**

'Elefant'
C. annuum, syn. 'Elephant'. Ca 15 cm långa frukter liknande en elefantsnabel. Mognar från grön till röd med beige barkliknande ådring, är tjockväggiga, milda 1 000-5 000 SHU. God torkad t.ex. till chilisalt. **722, 5618, 5667**

'Espelette'
C. annuum. Syn. 'Ezpeleta', 'Piment d'Espelette'. En 80 cm hög, ganska stabil planta. Konisk, ca 10 cm, röd frukt med tjockt fruktkött. Medeltidig. 1 500–4 000 SHU. **1598, 2415, 2488, 2828, 3280, 3671 G**

'Ethiopian Berbere Brown'
C. annuum. Traditionell chili från Etiopien. Oumbärlig i berberekryddblandningen. Ca 60 cm hög. Koniska bruna frukter, 12x2 cm. Medeltidig. Ca 5 000 SHU.
2415, 3671 G

'Fish pepper'
C. annuum. Medelhög med variegerat bladverk i grönt och vitt. Ca 6 cm koniska, randiga frukter i ljusgrönt-grönt-rött innan de mognar helt i rött. Rikgivande. Medeltidig och medelstark. Kulturarvssort med rötter i Karibien. **5618**

'Folklore'
Rikgivande planta med små koniska frukter avsedda till sött paprikapulver. **2167**

'Goat Horn'
C. annuum. Frukterna är långsmala, liknas vid gethorn, mognar från grönt till rött. Källor anger olika uppgifter gällande längd och hetta. **2488**

'Golden Cayenne'
C. annuum. Cayennepeppar med gula frukter. Mycket het. **1978 G**

'Grekisk paprika'
C. annuum. Ca 80 cm hög. Tjockväggig röd frukt, ca 10 cm. Rätt mild, 3 000-8 000 SHU. Produktiv. **5610**

'Guatemalarocoto gul 2'
C. pubescens. Ca 1,5 m hög planta med tvårummiga, gula, flaskformigt tillplattade frukter 5,5x3,5 cm. Sen. Ca 20 000 Scov. **1305**

'Habanero Hot Lemon'
C. chinense. Blir ca 90 cm höga. Avlånga, veckade frukter, 3-6 cm. Mognar från grönt till gult. Smak kryddigt aromatisk, viss tropisk frukt. Stark, 200 000-350 000 SHU. (Ej att förväxla med sorten 'Hot Lemon'.) **6144**

'Hawai'
C. annuum. Ca 80 cm hög. Röd tjockväggig frukt av större Jalapeñotyp. Mild, 2 500-5 000 SHU. Mycket produktiv. **5610**

Capsicum oblongius Lanck Peper van Indien", Rembert Dodoens, 1554. Cruÿdeboeck. Antwerpen, van der Loe. (1st ed.)

'Hot Lemon'
C. baccatum. Het chili. Ger rikligt med små, tunnväggiga, gula, citronformade frukter, 1,5-3 cm långa. Har en tydlig citronsmak. Bra till pulver. (Ej att förväxla med sorten 'Habanero Hot Lemon'.) **1305, 1404, 2167, 3671 G, 5212**

'Hot Orange'
C. baccatum. 50-80 cm hög planta med hängande grenar. Ca 5x1 cm långa koniska frukter, mognar från grönt till orange. Medeltidig, högavkastande. 30 000-50 000 SHU. **1305, 3490**

'Hungarian Black'
Syn. 'Black Hungarian'. Frukten är konisk, knubbig, som omogen mörkt svartlila, som mogen djupröd. Frisk smak med behaglig hetta, mild till medelstark. Används som en Jalapeño. **722**

'Hungarian Hot Wax'
C. annuum. S.k. grillchili. Tjockväggig, som mogen röd och starkare. **1305**

'Jalapeño Black'
C. annuum. Ca 50 cm hög. Långa koniska frukter, 5-7 cm, som skiftar från blankt svart till grönt till mörkrött. Saftigt, milt kött. **722, 2167**

'Jamaican Bell'
C. baccatum. Syn. 'Nepalese Bell'. Plantan blir 1 m hög. Klarröda frukter som ser ut som klockor. God smak, medelstark. Doftar frisk och syrligt, påminner om rabarberdoft. **1598, 3671 G, 4543**

'Jamaican Yellow'
C. chinense. En karibisk chili. Ca 60 cm hög. Frukterna blir ca 5 cm, går från limegrönt till klargult/orange vid mognad. Smak rökig med inslag av aprikos, päron och citron. Het, upp till 150 000 SHU. **2415 G, 4356**

'Jamy'
C. baccatum. 80 cm hög planta med långa, spretiga grenar. Konformade, 6 cm långa, orangea frukter. Medeltidig/sen. 5 000–15 000 SHU. **1598**

'Kali Mirch'
Små smala svarta frukter som mognar till rött, 3-4 cm. Thaismak. Mellanstark, 15 000-30 000 SHU. **5801**

'Koral'
C. annuum. Syn. 'Coral'. Låg planta. Små runda frukter som oftast mognar även på friland. Vanlig inlagd som tapaschili. Stark. Behöver lite extra värme för att gro. Från östra Europa. **5618**

'Lemon drop'
C. baccatum. Mycket kraftigväxande planta. 7 cm koniska, ljusgula frukter med fruktig citrussmak och hetta. **1872**

'Malawi Bird's Eye'
C. annuum/C. frutescens (olika källuppgifter). Av Piripiri-typ. Höjd 50 till över 100 cm. Små (2-4 cm), heta frukter som används gröna eller röda. Tunna grenar som tyngs ned av den rika fruktmängden vilket gör den fin i amplar. Het, strax under 100 000 SHU. **4288**

'Mirasol'
C. annuum. Syn. 'Guajillo' (som torkad). Ca 50 cm hög. Röda frukter som växer i upprätta klasar. 5 000-30 000 SHU. Den torkade formen används i det mexikanska köket till mole, enchiladasås, marinader, salsa mm. **722**

'Omnicolor'
C. baccatum. 60 cm hög planta med långa grenar. 5 cm avlånga, smala frukter som mognar från gulvitt till orange och rött. Medeltidig/sen. 30 000–50 000 SHU. Från Peru. **3671 G**

'Padron'
C. annuum. Används grön omogen, grillad eller helstekt i olja som tapas i Spanien. **1305, 1598, 2848**

'Peruvian Pointer'
C. baccatum. Låg planta med hängande grenar. Konisk röd frukt, 6x1,5 cm. Sen och rikgivande. 30 000-60 000 SHU. **1305**

'Purple Tiger'
C. annuum. Liten chili med droppformade, ca 1,5 cm stora röda och violetta frukter. Ganska het. **1305**

'Python'
Röda långa smala frukter med bra smak och minimal hetta. **1625 G**

'Santa Fe Grande'
C. annuum. Låg planta, ca 50 cm hög. Koniska frukter. Saftiga, lite tjockare väggar. Medelstark. **1978 G, 5610**

'Sera Demre'
C. annuum. Avlång, röd frukt, 10-15 cm. 30 000-50 000 SHU. **3490**

'Sibirisk huspeber'
C. annuum. Mellanstark chili med korta konformade, upprättstående, röda frukter. Liten planta som lämpar sig för krukodling. Tål svala växtförhållanden och lär odlas på fönsterbänkar i Sibirien. Från danska Frøsamlerne. **1551, 1941, 2315**

'Sweet Cayenne'
C. annuum. Ca 30 cm långa röda frukter med behaglig hetta. Rikgivande. Odlas i växthus. **2415 G**

'Tapas'
C. annuum. Tidig, rikgivande. Planthöjd 50-75 cm. Frukter liknande 'Padron' men betydligt mildare och helt jämn i styrka. Medelstarka. **1305**

'Thai'
C. annuum. Buskig, 20-30 cm hög. Många små, 1 cm, röda och heta upprättstående frukter. Traditionell thailändsk sort. **2167**

'Tomato Pepper'
C. annuum. Runda, tjockväggiga röda frukter med mild chilismak, söt, mycket god. **1305**

'Trinidad Scorpion Moruga Blend'
C. chinense. En meterhög planta med 5 cm röda, runda, ingröpta frukter. Medeltidig och rikgivande. Ca 1 200 000 SHU. **1305**

'Umba'
C. chinense. Röd, ganska tidig och lättodlad habanero. Ca 7 cm. **1305**

'Vampire'
C. annuum. Dekorativt grönsvart bladverk och lila blommor som följs av svarta 8-10 cm långa frukter som mognar till blodrött. Tidig, produktiv, med het smak, 15 000 SHU. **722**

PAPRIKA *Capsicum annuum*

'Antalya'dan'
Starkväxande. Som omogen gulgrön, mogen frukt röd. 10 cm lång, 4 cm bred, ca 60 g. Krispigt söt och god. Tidig. **1598**

'Beli Kalvil'
En medeltidig tomatpaprika med kompakt växtsätt. Sätter rikligt med tomatliknande, saftiga och krispigt goda frukter. Är först grön, övergår sedan i orange för att slutligen bli röd. Odlingsvärd. **722**

Bulgarisk snackpaprika
Utan sortnamn. Röd, tjockväggig. Klarar att växa i hink i skyddat läge upp till Norrbottenskusten. **4549**

'Chiltoma de Nicaragua'
Ca 40 cm hög med långa grenar. Den får 35-40 st cylindriskt åsade röda frukter 7x3,5 cm. Ganska tunt fruktkött med krispig smak. Tidig. **2415 G**

'Dumas'
Halvstora, tomatlika, röda frukter. Tjocka fruktväggar. Mycket söta. Snabbväxande. **4802**

'Feher'
Syn. 'Feher Özön', 'Feher Ozon'. Ungersk, gräddgul avlång frukt som vid full mognad övergår i rött. Smakar mycket men ej stark. **257**

'Ferenc Tender'
Rikgivande, kompakt, kraftig planta för friland och växthus. Först ljusgul sedan röd, spetsig, saftig, god frukt, 10x5 cm. Mycket tidig. **2787, 4356**

'Giant Marconi'
Stor välsmakande med avlång, något krökt frukt. Tämligen tunnväggig. **722**

'Gul spetspaprika'
Gul, mycket god. Rikgivande. **3980**

'King of the North'
Stor sötpaprika, frukter +250 g. Hög avkastning - minst 10 frukter. Kompakt stadigt växtsätt. Fungerar på friland. **5610**

'Liebesapfel'
En tomatpaprika, dvs har formen av tomat. Stor, röd, mycket tjockväggig frukt med söt bra smak. **1338, 1598**

'Makedonsk paprika'
Röd medelstor sort. **257**

'Montego'
En ganska kompakt och låg sort som blir 60 cm hög. Den får stora, blockformade, röda, buckliga tjockväggiga frukter som bör bindas upp. Saftigt söt smak. **722**

'Quadrato d'Asti Giallo'
Stora, tjocka, köttiga, fyrlobiga gula frukter. Växthus, balkong eller södervägg. **1598**

'Roviga'
Ca 60 cm hög planta. Röda skrynkliga frukter, ca 30 cm. Tidig, utvecklingstid 65 dagar. **4349 G**

'Snackbite Orange'
Låg planta. Orange söt minipaprika. Produktiv. Oklart om det är en F1 eller ej, men har varit stabil under flera år. **5610**

'Zolotoy Dozd'
Ca 70 cm hög planta. Gula, tjocka, plattrunda frukter. Utvecklingstid ca 80 dagar. **4349 G**

PHYSALIS

Gyllenbär
P. grisea (syn. *P. pruinosa*). Aromatiska bär som är inneslutna i ett uppblåst foder. Släpper bären vid mognad. I kallväxthus blir plantan mycket stor. Kan odlas utomhus i kärl på varm plats. **3905**

Gyllenbär 'Aunt Molly'
P. grisea. Små orangegula bär, ca 2 cm. Snarlik sorten 'Goldie'. Gror snabbare vid 26-27 °C. Ursprungligen polsk sort, odlad och namngiven 1837 i Pennsylvania, USA. **3903, 4320**

Kapkrusbär
P. peruviana. Gula, smakrika och delikata bär inneslutna i "papperslyktor". Större bär än gyllenbär, sitter hårt fast på plantan. Lång hållbarhet. **1711, 5610**

Kapkrusbär 'Schönbrunner Gold'
P. peruviana. Sås i mars. Kan bli 2,5-3 m hög i växthus, behöver ordentligt stöd. Skörd i september. Ger stora frukter med starkt syrlig smak. **2160**

Tomatillo 'Queen of Malinalco'
P. ixocarpa. Större, oval-/päronformad ljusgul frukt med söt, fruktig smak. En mexikansk kulturarvssort. **2666, 3903**

TOMAT
Solanum lycopersicum

'Alice's Dream'
Högväxande. Stor, flerfärgad bifftomat i indigo och gult med röda strimmor. Söt smak med svag citruston. Rik skörd i stora klasar. Eftermognar bra. Motståndskraftig mot bladmögel. Kan odlas på friland. **5382 G**

'Andine Cornue'
Halvhögväxande. Röda, köttiga frukter med få frön, liknar avlånga paprikor till formen, varierande storlek på 85-280 g. Beskrivs både som fransk kulturarvssort och som en av de ursprungliga tomaterna från Anderna. **5212 G**

'Anmore Dewdrop'
Ampeltomat, ca 35 cm hög, vildvuxen. Ger röda, ovala frukter ca 20 g. Tidig. Från Canada. **1978 G**

'Anmore Treasures'
Busktomat, kan fungera i ampel. Rosa, glansiga, runda frukter på 10-20 g, ibland med antydan till spets. Mycket produktiv. **5910**

'Aran Yalma'
Gul, rikgivande, normalstor. Rikbärande, söt och god. Växthus. **5553**

'Azoychka'
Högväxande. Frukterna är citrongula, runda, något tillplattade, vikt över 200 g. Söt, med inslag av citrussmak. Utvecklingstid 75 dgr. Rysk kulturarvssort. **4937**

'Barry's Crazy Cherry'
Busktomat. Medelhög. Körsbärstomat av multiflora-typ med många klasar (40-60 frukter per klase) av ljusgula lätt genomskinliga val-spetsiga frukter, 3-4 cm. Söt fruktig smak. Framtagen av Wild Boar Farm. **3903**

'Bellestar'
Syn. 'Bellstar'. Busktomat. Plommonformade pastatomater, 80-100 g, av god kvalitet. **2848**

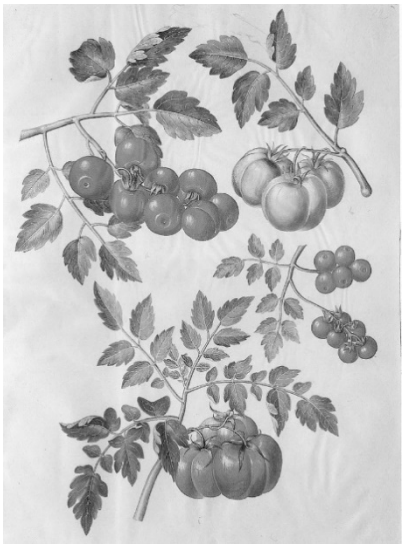

Tomatoes, gouache on vellum, in: Gottorfer Codex, 1649-1659, målad av Hans Simon Holtzbecker.

'Black Cherry'
Högväxande. Mycket kraftig växt. Mörkt vinröda körsbärstomater med kraftig smak och kan skördas under lång tid. Ursprung USA. **6144**

'Black Krim'
Högväxande. Sätter sidogrenar även från fruktklasarna. Bifftomat, stora svarta/blåröda frukter med gråbrun ovansida, 200-300 g. Rik tomatarom. Produktiv. Växthus, fungerar även på friland i skyddat läge. **5610**

'Black Plum'
Gammal rysk sort. Plommonformade, mahognyröda frukter med mörk nacke, goda, matiga frukter, bra pastatomat. Relativt rikgivande. Går bra på friland. Resistent mot mjöldagg. **4937, 5212**

'Black Sweet Cherry'
Högväxande. Körsbärstomat med runda frukter som blir mörkt lila. Mycket produktiv. **2848, 5610**

'Black Zebra Mini'
Högväxande. Körsbärstomat (40 g), rödlila med gröna ränder, fast. Söt smak med viss syrlighet och rökig ton. Är en variant av 'Black Zebra'. **5610**

'Bloody Butcher'
Busktomat. Extremt tidig och lättodlad, kan odlas på friland. Ger rätt stora plattrunda röda frukter med tämligen tjockt skal. Ca 1 m hög planta. **3270, 3980, 4802, 5610**

'Blue Fire'
Busktomat. Frukter i varierande storlek och form, ofta veckad och sned, färgade i rött, blått och gult. Vacker och smakrik. Kort hållbarhet, bör ätas direkt. **2306**

'Bombeta'
Högväxande. Röda söta tomater med liten spets. Kan lagras länge. Utvecklingstid 75-80 dagar enl. grekisk fröfirma. Bombeta = glödlampa på katalanska. Från Spanien. **5637 G**

'Bonsai'
Mycket låg, 20-30 cm. Små, röda, runda frukter, 20 g, som blir godast i ett soligt fönster. Mycket tidig, ca 3 månader från sådd till skörd. Rikgivande. **2488**

'Brandywine'
Högväxande, för växthus. En kulturarvssort. Potatisbladig bifftomat med stora rosaröda saftiga frukter. Mycket bra smak, men tyvärr är produktionen låg. **4802**

'Busque Blue Bumblebee'
Högväxande. En sort ur Indigoserien. Frukter på 30-50 g, djupt indigomarmorerade axlar på guldgul grundfärg. Söt smak med lätt syra, fyllig rundhet, ton av vanilj och citrus. Friland i södra Sverige, bäst inglasad. Rikgivande. Mognar långsamt. Från USA. **5539**

'Cherny Mavr'
Högväxande. Växthustomat. Svartbrun frukt, ca 35 gr, oval, god. Produktiv, lång skörd, medeltidig. Rysk. **1338**

'Chilega'
Högväxande. Ger små (10 g) Rödorangea mycket söta frukter med frisk smak. Rikgivande, stora klasar med många frukter. Tidig, ger frukt länge. Kan odlas på friland. **2306, 3671, 5382 G, 5610**

'Chou'
Busktomat. Blir ganska hög. Lite större, gula körsbärstomater med söt fruktig smak. Tidig. **3089**

'Corbarino'
Syn. 'Grappoli Corbarino'. God liten plommonformad röd tomat från Kampanien, Italien. **1327**

'Costoluto Genovese'
Enl. Skud syn. med 'Costoluto Fiorentino'. Högväxande. Röd, plattrund, ribbad, en bifftomat av Aztektyp. God, 200-500 g. Utvecklingstid 80 dgr. Från Genua, Italien. **2633 G**

'Costoluto Fiorentino'
Enl. Skud är 'Costoluto Genovese' synonym. Högväxande. Stora, röda, veckade frukter. **5610**

'Crovarese'
Högväxande. Röda, hjärt-/plommonformade tomater i klasar. Produktiv. **3106**

'Cuban Yellow Grape'
Busktomat. Fin att forma till "tomatträd". Små gula lite droppformade plommontomater i långa klasar, spricker inte så lätt. **3106**

'Cuor di Bue'
Syn. 'Oxheart'. Högväxande. En bifftomat med hjärtformade rosa-röda frukter. **2306**

'Dean's Brad Gates'
Dwarf-tree/busktomat. Ca 1 m hög, behåll gärna flera huvudstammar. Variegerade blad. Mellanstor frukt, ljusröd med strimmor i orange. Saftig, frisk och söt smak. Framtagen av Dean Slater, uppkallad efter den kände tomatförädlaren Brad Gates, USA. **5382 G**

'Djina'
Busktomat. Ca 1 m. Orangea stora frukter. Otroligt god. **722**

'Dwarf Almandine'
Busktomat. Brunröda avlånga frukter av pastatyp. Välsmakande och produktiv. **4320**

'Efiop'
Från Ryssland. Hög växthustomat som ger brunröda, ca 100 g stora, ovala frukter. **3980**

'Eva'
Busktomat. Plattrunda, röda frukter, ca 100 g. Tidig, produktiv. Går i växthus men bäst i kruka och friland. Rysk sort. **3106, 3989**

'Faelan's First Snow'
Busktomat. Ca 150 cm. Variegerade blad. Brunröd bifftomat, 150-300 g. Medeltidig. Selekterad ur 'Cherokee Purple' av Sherwood Seeds. **5610**

'Ficarazzi'
Högväxande. Italiensk costolutotomat, kraftigt ribbade bifftomater med bra smak. En av de första tomatsorterna som odlades i Sverige. **1327**

'First in Field'
Busktomat. Ca 1 m, har potatisblad. Röd, normalstor (60-90 g) frukt. Tidig och produktiv. Från Storbritannien. **5610**

'Fuzzy Wuzzy'
Busktomat. Ca 80 cm. Gråludna blad. Röd/orangestrimmig plommonformad frukt med spets, 40-80 g, något luden. Rätt tidig. Produktiv, kan behöva stöttas. **5610**

’Galatino’
Syn. ’Napoletana Galatino’. Högväxande. Piennolotomat från Napoli, Italien. Röda ovala plommontomater med spets och tjockt skal. Ger länge. Bra att torka. **5610**

’Garden Peach’
Högväxande. Frukten är luden, liknar persika med ljust persikogul färg. Bra smak. Ganska lagringstålig. Har anor från 1800-talet. Ursprungligen från Sydamerika där de kallas Coconas. **5637 G**

’Gardener's Delight’
Högväxande körsbärstomat. Gammal sort. Röda frukter, rikgivande även på friland och har fått utmärkelser för sin goda smak. **1338**

’Golden Bumble Bee’
Högväxande. Välsmakande körsbärstomater på ca 30 g, guldgula med orangeröda strimmor. **2306**

’Goldene Königin’
Högväxande. Gul, mellanstor, rund tomat. **6144**

’Green Grape’
Busktomat, kompakt planta. Körsbärstomat med mossgrönt skal, gulgrönt kött. Kryddigt söt smak. Sen i fruktsättning. Från USA. **1638**

’Grot’
Busktomat. Plantan blir ca 80 cm hög. Frukten är röd, fast, normalstor (40-50 g). Tidig. Produktiv, behöver stöttas. Från Ryssland. **5610**

’Gru Vee’
Högväxande. Kan bära flera stammar. Liten, svagt grönrandig frukt. **3106**

’Hallon’
Polsk bifftomat med ovanlig färgton, mycket god. **4802**

’Hildegard af Bingen’
Högväxande. Medelstora röda frukter, potatislika blad. Intensiv, syrligt söt smak, god i chiligrytor och pastarätter och att kombinera med sötare sorter i sallad. Relativt tidigmognande och produktiv. **5910**

’Hilds Matina’
Högväxande. Tidigaste frilandstomaten. 1,5 meter hög, potatisbladig. Röda runda frukter, 70 g. Känslig för bladmögel. **3300**

’Hugo’
Halvhögväxande. Paprikaformade röda frukter med matigt fruktkött och få frön. **5212 G**

’Hundreds and thousands’
Syn. '100's and 1000's', '100/1000'. Ampeltomat. Extremt rikgivande och dekorativ vinbärstomat. Frukter röda, små. Anrik kulturarvssort. **2848, 5212**

Tomatsorten ’Dansk Export’. Illustration ur frökatalog 1923 utgiven av Fr. E. Bissmark, Halmstad.

’Hurma’
Syn. 'Hurma Ukrainian', 'Hourma', 'Khourma'. Högväxande (källor dock inte helt eniga). Bifftomat, mellanstora köttiga orangea frukter, god mild och söt smak och med hög halt av tetracis-lycopen. Produktiv men blir snabbt övermogen. **1327**

’I3’
Busktomat. Ca 80 cm. Röd bifftomat. Tidig, tål kyla bra. Produktiv, måste stödjas/bindas upp. **5610**

’Ildi’
Högväxande. Frukter i stora klasar med mer än 50 gula körsbärstomater. Hög avkastning med god smak. **2848, 5610**

’Indigo Rose’
Svart/röd, inte så stor frukt. Rik på antioxidanter. Mognar långsamt, skördeklar när svarta färgen övergår i rödbrunt. Mild smak. **1978 G**

’Irishka’
Busktomat. Ger röda, runda, ibland lite plommonformade tomater, ca 50 g, med fastare kött, ganska tjockt skal. Frisk, ganska tidig. Kan odlas på friland. Passar bra till pastasåser. Motståndskraftig mot bladmögel. Från Ryssland. **4320, 4349 G**

’Japanese Trifele Black’
Högväxande. Potatisblad. Normalstor (ca 90 g), päronformad frukt, djupt tegelröd/svartröd med mörkare nacke. God fyllig, "rökig" smak med inslag av choklad. **5610**

’Koralik’
Mycket låg, 20-25 cm hög, med utbrett växtsätt. Tunnskaliga, körsbärsstora, röda, söta frukter. Passar i urnor och på friland. Bra motståndskraft mot bladmögel. **4349**

’König Humbert’
Syn. 'Re Umberto', 'King Humbert'. Högväxande. Scharlakansröda lätt avlånga svagt åsiga frukter utan spets, 8-10 per klase. Mycket produktiv 1800-talssort. **1327**

’Ladybug’ (vinbär)
Högväxande. Vinbärsstora röda frukter med söt fin smak. Rik skörd. Kan lagras i ca 2 månader. Ska egentligen tjuvas med de små lätta frukterna gör att sidoskott kan sparas. Kan odlas på friland. Obs, det finns andra sorter med namnet 'Ladybug'/'Ladybird'. **5382 G**

’Legend’
Röd, medeltidig, 80-120 gr. Bladmögelresistent. Från England.
4349 G

’Lemonowsky’
Högväxande. Ger gula, medelstora fina frukter. Bra avkastning. Från Ryssland. **722**

’Lille Lise’
Dvärgbusktomat. Röda körsbärstomater i riklig mängd. Påminner om 'Bonsai' men med något flackare smak. Mycket odlingsvärd. Förädlaren T. Bülow (2008, Danmark) vill inte att sorten saluförs, men sprid gärna genom att byta/dela.
2488, 5382

'Linda' (rysk biff)
Busktomat. Blir ca 1 m. Stor röd bifftomat. Tidig. Ska ej förväxlas med två andra sorter med samma namn - en rysk mindre tomat och en japansk F1-bifftomat. **3089**

'Ljubimyi'
Högväxande. Frukten är hjärtformad (oxhjärta), 100-150 g. Skördas orangeröd, blir senare rosaaktig. Produktiv. **2478**

'Lucid Gem'
Högväxande. Bifftomat på ca 400 g som mognar från gult till orange med blå axlar, mycket vacker. Fruktköttet skiftar också i gul-röda nyanser. Fantastiskt söt smak. **2478**

'Maglia Rosa'
Busktomat. Avlånga körsbärstomater, rosa med orangea ränder. Skördas just när färgtonen går över till rosa för bästa smak. Rikgivande. **5212**

'Malinowy Kapturek'
Halvhög. Hallonrosa, små, runda/rundovala, sötsyrliga cocktailtomater. Mycket rikgivande. **1978 G**

'Mamma Mia'
Bifftomat. Hög, +200 cm. Medelsen. God motståndskraft mot bladmögel. Bördighet medel. Frukt röd, plommonformad, slät, 170 g. Mycket god smak. **722 G**

'Marmande'
Busktomat. Tidig. Tunnskalig, röd bifftomat med kraftig tomatsmak och viss syra. Fungerar även på friland. Fransk kulturarvssort. **5610**

'Matina'
Högväxande. Slankt växtsätt. Röd frukt 50-70 g, tjockt skal, välsmakande. Tidig. Ger mycket även sent på hösten. **1338, 5667**

'Micro Cherry'
Ampeltomat. Små, röda, söta körsbärstomater på meterlånga hängande stänglar. Rikgivande. **1711**

'Moneymaker'
Högväxande. Normalstor, tvårummig tomat som har en god kvalitet. Rikgivande drivtomat. Bra på friland. **3106**

'Napa Chardonnay Blush'
Syn. 'Napa Chardonnay'. Högväxande. Ljust gula, välsmakande, mycket söta körsbärstomater. 70 dgr. Färgmutation från 'Napa Rosé Blush'. Från Brad Gates, Wild Boar Farms, USA. **3106**

'Napoli'
Busktomat. Pastatomat med röda, avlånga frukter, köttiga, söta och smakrika. Passar till sås, ketchup, sallad, smörgås och infrysning. **3270**

'Naranja'
Syn. 'Naranja Dulce' (= söt apelsin). Högväxande. Orange, söt körsbärstomat. Tidig och pålitlig spansk sort för odling i växthus eller skyddat läge. **5212, 5610**

'Nepal'
Högväxande. Röda frukter på upp till 160 g. Intensiv smak. Fungerar på friland. Motståndskraftig mot sjukdomar. Härstammar från Himalaya. **4176**

'Nordiskt mirakel'
Busktomat, 50-60 cm hög. Sibirisk, tidig. Päronformade, röda frukter, köttiga likt pastatomater, 4-5 st i varje klase, 50-60 g styck, ibland större. Rikgivande. **3106**

'Nyagous'
Högväxande. Ger runda, mörkt mahognyfärgade frukter med tjockt saftigt kött med aromatisk smak. Spricker sällan. Kan odlas på friland. Är en japansk vidareförädling av en rysk sort. **722**

'Outdoor Girl'
Busktomat. Blir ca 1-1,5 m hög, behöver stöd. Odlas ute och ger mycket goda frukter, röda, medelstora. Tidig och tålig, går som namnet antyder bra på friland. **5610**

'Patanara'
Högväxande. Ganska tanig med potatisblad. Klarröda ganska stora och blanka frukter med tydlig spets. En piennolosort (lagringstomat) från Kampanien, Italien. **1327**

'Pendulina'
Kruk-/ampeltomat. Rankorna, som blir ca 70 cm, kan antingen hänga eller stagas upp. Röda ovala frukter, ca 25 g, med spets. Mycket tidig. Från Sverige. **1978 G**

'Pineapple'
Högväxande. Stor bifftomat, upp till 0,5 kg. Vackert gul med röda inslag både på ut- och insida, utan grön nacke. Köttig, har fin smak. **5610**

'Plan 9 from Outer Space'
Högväxande. Vacker bifftomat med gult kött och rödorangea strimmor. Fast och saftig, mycket välsmakande. Rikgivande. Namngiven av Remy Rotella Orlowski, USA, efter en kultfilm (1958). **3106**

'Poma Amoris Minora Lutea'
Medelstora frukter, citrongula som kan få rosa ton på solsidan. Sötsyrlig smak. Lite tjockare skal, klarar lagring ett par månader. Mycket produktiv, växer i stora klasar. Sägs vara den första sorten som kom till Europa på 1500-talet. **5382 G**

'Ponderosa' (gul)
Busktomat. En gammal italiensk vintertomatsort som lagras mycket väl. Runda apelsingula frukter med rödrosa kött. Mycket söt och syrlig smak. Mognar sent. (Förväxla ej med sorten 'Ponderosa Pink' som är en bifftomat. **2306, 5610**

'Ponderosa Pink'
Högväxande. Rosa bifftomat med fyllig söt smak. Kulturarvssort från USA, 1891. (Förväxla ej med den gula italienska vintertomaten 'Ponderosa') **4265**

'Posvjachenie'
Rysk busktomat, 80 cm. Plommontomat. Oval, fast frukt, ca 70 g. Ger bra skörd på friland långt upp i Norrland. **2629**

'Principe Borghese'
Högväxande. Frukterna är små, plommonformade med spets, röda, fasta med tjockt skal och mycket hållbara (vintertomat, "evighetstomat"). Sötaktig bra smak. Från Italien. **5610**

'Purple Calabash'
Högväxande bifftomat med lila/purpurfärgade, plattrunda frukter och kraftiga ribbor. Ca 8 cm i diameter och vikt 150-300 g. Söt intensiv smak med inslag av citrus. Anses stamma från Sydamerika och förcolumbiansk tid. **1338**

'Red Charcoal'
Högväxande. Frukterna är röda med svarta axlar och kan påminna om glödande kolbitar. Medelstora, 80-120 g. **2787**

'Red Cherry'
Högväxande. Rund röd körsbärstomat på 35 g. Tidig, rikbärande i långa klasar. Från USA. **722**

'Red Ocean'
Högväxande. Ger stora mörkröda frukter med mörka axlar. God komplex smak och rikgivande. Sorten har uppstått genom en mutation på en planta i ett tyskt trädgårdsmästeri. **3106**

'Red Pear'
Högväxande. Från tidigt 1800-tal. Päronformade små tegelröda körsbärstomater. Rik fruktsättning. Söt, bra smak. Bortsett från färgen är den i övrigt lik 'Gult Päron'. **257**

'Regina'
Medelhög. En röd piennolotomat, god och mycket rikgivande. Mycket gammal kulturarvssort från Apulien, Italien. **1327**

'Rio Grande'
Busktomat. Normalstor, avlång, röd pastatomat. Klassisk tomatsmak med sötma. Fastare fruktkött, passar bra till matlagning. Bra motståndskraft mot sjukdomar, lite mer tålig mot både värme och kyla. En italiensk sort. **4265**

'Rosella'
Högväxande. Körsbärstomat. Frukten är rosalila, söt, syrlig med smak av hallon. Rikgivande. **3106**

'San Marzano 2'
Högväxande. En förbättring av den gamla sorten 'San Marzano'. Stora röda långa frukter. Skördas helt mogna för bäst smak. Pastatomat för sås. **5610**

'Selandia'
Rund till droppformad frukt, 2-3-rummig, fast kött med stor arom, hållbar, tunt skal. Medelhög sort från 1940-talet. **1338**

'Shimmer'
Liten körsbärstomat, form som en stor druva med spets. Mörkgrön med röda strimmor. Sagolik tomatsmak. Rik skörd i långa klasar. Skalet spricker lätt om den är för mogen, så skörda i tid. **5382**

'Shimofuri'
Busk-/dvärgbusktomat, anses fungera i ampel. Variegerade blad. Små (15 g) rödrosa frukter med spets. Söta. Korsning 'Whippersnapper' x 'Faelan's First Snow', Bunny Hop Seeds. **5610**

'Siberia'
Busktomat. Köldtålig. Mycket tidig, frilandstomat med kompakt växtsätt. Små till medelstora röda bifftomater, saftiga med mild smak. **1338**

'Sorbet de Citron'
Högväxande. Frukten är ljusgul, rund, ofta med rosa kinder och svagt luden, av normalstorlek. Fruktig smak. Rikgivande men något sen. **5610**

'Stripes of Yore'
Högväxande. Vackra frukter, knallgula med mörkbruna strimmor från nacken. Mellanstor, saftig med en söt/syrlig smak. Medeltidig och högproducerande. **1978 G**

'Sub-Arctic Plenty'
Busktomat. Många, röda, runda, medelsmå frukter. Tidig, kanadensisk sort. Tål kyligare klimat mycket bra. **1338, 5212**

'Sweet Cream'
Högväxande. Ljusgula plommontomater med orangegula strimmor, övergår i lite rosa som helt mogen. Hårdare skal, kan lagra lite längre. Fruktig och mycket söt smak. Spricker inte så lätt. **3106**

'Tangella'
Högväxande. Klart orangea, runda frukter på ca 60 g. En syster till 'Tigerella'. Utvecklingstid 75 dgr. Från England. **5610**

'Tarasenko 2'
Syn., 'Hybrid Tarasenko 2' (men enl. uppg. Inte F1-hybrid), 'Tarasenkov-2'. Högväxande. Små piennololika köttiga röda frukter med liten spets, 50-70 g. Kraftig tomatsmak. Mycket produktiv. Ganska sen. Framtagen av F. Tarasenko, Ukraina. **3106, 5637 G**

'Taxi'
Busktomat. Blir ca 80 cm hög. Ganska ljust bladverk. Ger citrongula, jämna frukter som kan bli rätt stora. Smak mild, söt, lite syrlig. Tidig, tålig, rikgivande även om vädret är svalt. **1978 G**

'Topless'
Från Ryssland. Mycket låg cocktail, 25 cm, upprättväxande kruktomat. Ger skörd under lång tid, hög bördighet, mycket sund. Rund, slät, liten (10-15 gr). Tomatarom, syra och sötma svag, dock bättre som helt mogen. Högt prydnadsvärde. **1377**

'Trophy'
Högväxande. Sen bifftomat med stora runda frukter med god smak. Gammal sort från 1870. **3300**

'Tsygan'
Högväxande. Svartröd oval frukt, ca 120 g med rökig smak. Medeltidig. Odlas bäst i växthus eller varmt uteläge. **5212, 5610**

'Turboreaktivny'
Busktomat, ca 50 cm hög. Sibirisk, mycket tidig, ger bra skörd även i kyligt klimat. Röda runda frukter, ca 60-70 g, bra tomatsmak. **1551**

'Ukrainian Purple'
Högväxande. Svartröda, köttiga, söta plommontomater. Rikgivande. Från Ukraina. **3106**

'Wagner Mirabell'
Högväxande. Multifloratomat. Ger många små, lätt ovala gula frukter. **3270**

'Vallby Grand Cru'
Busktomat. Röda runda frukter med fantastisk smak. Går bra på friland. Sorten togs till Sverige från USA på 1920-talet och har förvaltats i familjen under namnet 'Vallby Grand Cru'. **3106**

'Variegated'
Högväxande. Variegerade blad, stjälkar och omogna frukter. Enfärgat röd frukt som mogen, normalstor (70 g). God som mogen, skörda ej för tidigt. Medeltidig. **5610**

'Watermelon Beefsteak'
Halvhög. Röd plattrund bifftomat, 300-800 g. Medelsen. Från USA. **722**

'Venus'
Kruktomat. Ca 40 cm hög planta. Små, söta, orangea frukter i mängd. **2488**

'Vesuvio Giallo'
Högväxande. Gul piennolo-sort, små droppformade frukter. Rikgivande. **4176, 4607, 5610**

'Whippersnapper'
Ampel/kruktomat med små, rosaröda, syrliga frukter i massor. Tidig. (Ev. syn. "Dreikäsehoch"?) **5610**

'White Sweet Cherry'
Högväxande. Frukt gulvit - nästan helt vit, rund, slät, körsbärstomat, 7 g. God söt smak, tunt skal. Tidig, högavkastande och långtidsproducerande. Motståndskraftig mot bladmögel. **4349 G**

'White Sweet Cherry - extra sweet'
Högväxande. En sötare variant av sorten 'White Sweet Cherry': Frukt gulvit - nästan helt vit, rund, slät, körsbärstomat, 7 g. God söt smak, tunt skal. Tidig, högavkastande och långtidsproducerande. Motståndskraftig mot bladmögel. **3106**

'Vilma' (busk)
Kruktomat. Skall ej tjuvas. Kompakt, stabilt växtsätt. Rikgivande körsbärstomat med små röda, söta frukter. **1978 G, 4543, 5610**

'Window Box Yellow'
Kruktomat. Kompakt planta, ca 50 cm hög som behöver tjuvas. Lämplig som fönstertomat i kruka. Får små gula körsbärstomater. **5539**

'Volovsko Srce'
Högväxande. "Oxhjärta" på slovenska. Stora, rosa-ljusröda-röda, hjärtformade tomater. **5212**

'Vorlon'
Högväxande. Potatisblad. Brunlila-svart bifftomat, 200-300 g. Söt med viss syrlighet, rökig smak. Produktiv. Korsning från 1998, 'Cherokee Purple' x 'Prudence's Purple'. **5610**

'Yellow Pear'
Högväxande. Får mängder av päronformade gula körsbärstomater. Lång skördeperiod. Sort från tidigt 1800-tal. **5610**

'Yellow pearshaped'
Högväxande. Frukten är gul, päronformad, ca 30 g. **5212**

'Yellow Submarine'
Högväxande. Får klasar med plommonformade gula körsbärstomater. Delikat, söt och saftig smak. **2306**

'Zelenskij Prinz'
Högväxande. Grön mutation av 'Tschernij Prinz'. Medelstora goda bifftomater. **1327**

'Zloty Ozarowski'
Högväxande. Orangegula, saftiga bifftomater med sötsyrlig, fin arom. En medelstor, mycket god tomat från Polen. För växthus och varma utelägen. Något känslig för sjukdomar. Från Polen. **3106**

'Zyska'
Busktomat. Frukten är röd, avlång, fast och köttig, ca 80 g. Spricker sällan. Mycket användbar färsk, i inläggningar, tomatjuice och -sås. Medeltidig och produktiv. **5212**

ÄGGPLANTA/AUBERGINE
Solanum melongena

'Kabanchik'
Ca 40 cm hög planta med lila frukter. Sibirisk, tidig sort. **4349 G**

'Ophelia'
Blir ca 60 cm hög, kan odlas i högre kruka. Ger flera, gåsäggsstora lila frukter som mognar tidigt. Kan odlas utomhus på varm plats. Är inte F1-hybriden. **3905**

'Violetta Lunga 3'
Blir ca 80 cm hög. Relativt tidiga, avlånga, ljuslila frukter. Kan odlas utomhus på varm plats. **3905**

FRÖ

BLOMSTERBÖNA
Phaseolus coccineus

'Enorma'
Hög rosenböna med rödorange blommor och stora gröna baljor av skärbönstyp, 25-45 cm långa. Gammal tävlingssort. Kvalité som matböna, bra fryssort. **4576, 4607**

'K.F. Granaths minne'
Ursprungligen från M 134. Mycket kraftigväxande med röda blommor och platta blå baljor. Späda baljor är mjälla som haricot vert.
2782, 4349 G, 5222

'Kelvedon Stringless'
Stora röda blommor. Goda baljor utan trådar. Svartlila frö. **948, 3877**

'Lady Di'
En motståndskraftig rödblommig rosenböna. Många goda, trådfria baljor, kan skördas länge. **1947**

'Painted Lady'
Engelsk prunkböna från 1855 med tvåfärgade, rödorange/vita, blommor. Matiga och goda bönor om de skördas i tid. Som mogna brunvitmönstrade. **948**

Pl. 84. Haricot à bouquets. Phaseolus multiflorus Lmk.
Phaseolus coccineus *L., syn.* Phaseolus multiflorus *Lmk, Atlas des plantes de France. 1891.*

'Prizewinner'
Röd/orangerödblommig. Lila frön med svarta prickar. 20-30 cm långa baljor. **2167, 3445 G, 4684**

'Sunset'
Ca 170 cm hög, klättrande. Laxrosa blommor. Gröna baljor med mycket smak som ätes bäst späda, alternativt de fullmogna fröna. **4756**

'Telsiai'
Lettisk blomsterböna med röda blommor. Mycket stora frön, svartspräckliga med rosa-blå grundfärg. **2609**

usn
Saknar beskrivning. **4288**

BONDBÖNA *Vicia faba*

'Arne'
Stora, ljusa, goda bönor. Något rödfärgade stjälkar, rosa blombas. Stadigt växtsätt, rel. tidig. Ger baljor under lång tid. Från Arnes släkt i Österbybruk, Uppland. Odlad mer än 100 år. Inkom till Fröuppropet. NGB 24293. **1872, 2426, 4174**

'Aunus'
Trinda, typ oxböna. **4382 G**

'Black Russian'
Härdiga plantor. Relativt små mörkt lila frön. Kulturarv från Ryssland. (Erbjudarens ursprungsfrön kommer från Irish Seed Savers.) **2426**

'Bohus delikatess'
Ljusa, medelstora bönor. Blir meterhög. Lättodlad och rikgivande. NGB 13781. **741**

'Broddetorp'
Stadiga plantor, ca 1 m höga. Gröna baljor med vitskaliga goda frön. Lokalsort från området kring Hornborgasjön. **5705** (lite frö)

'Brottby'
Småfröig bondböna med lång odlingstradition i Roslagen. Tunnskalig som färsk. God smak. **1908, 5083**

'Bunyards Exhibition'
Gammal engelsk sort från 1884. Ca 120 cm hög. Produktiv, ger 5-8 vitgröna stora njurformade frön per balja. Fin smak som bibehålls efter frysning. **5363 G**

'Chocolate Flowered'
Knopparna är mörkrosa, blommorna bruna. **2669**

'Frost Proof'
Medelstora, ljusa, platta bönor. Plantan blir meterhög. **305**

'Giant Exhibition Longpod'
Syn. 'Giant Exhibition'. Höga plantor, 1,2-1,5 m. Långa baljor med 7-9 stora grönvita frön per balja. **2092 G, 4769**

'Göteryd'
Lokal sort från sydvästra Småland. Dokumenterad från 1900-talets början. Röda frön. **5169**

'Kurt Jönssons böna'
Ganska stora, gröna bönor som behåller sin gröna färg även när de är torra. Baljorna blir ca 12-18 cm långa och varje balja innehåller ca 5-6 bönor. NGB 9961. **524**

'Kärra'
Ca 90 cm hög. Tämligen få sidogrenar. Rikligt med korta breda knubbiga baljor som står upp från stjälkfästet. Ca fyra oregelbundet formade frön per balja, ljusbrunt skal, som fullmoget gulbrunt. Tidig. Orust, Bohuslän. NGB 17897, Fröuppropet. **2880 G**

'Lappland'
En åkerböna med små gulbruna frö. Väldoftande blommor. **305**

'Nylands-Nisse'
Blir ca 75 cm hög, behöver en del stöd, 2-4 stänglar per planta. Baljan innehåller 2-5 frön som är små. Från Västra Skedvi i Västmanland. Fröuppropet. NGB 17899. **162, 1838**

'Oxböna'
Mellanstora brun-gröna bönor. Från Finland. **305**

'Rönnäs'
Stora baljor. Stora, nästan runda vita frön. Högvuxen och stadig. Tidig. Från Dalarna. NGB 2429, Fröuppropet. **2293**

'Sigvard'
Stora, gröna, buckliga frön. Medelhög, stadig, få sidogrenar. Ganska tidig. Medelstor avkastning. Från Osby i Skåne. NGB 17903, Fröuppropet. **1377**

'Udden'
Medelstora brunfärgade bönor. 80 cm hög. Efter ett äldre par på gården Udden i norra Östergötland. **948**

usn
Sortnamn saknas. **5378**

'Witkiem'
Stadig planta med svartvita blommor. Raka, hängande baljor med ca 6 stora ljusgröna frön som blir vitare ju mer de får mogna i baljan. Tidig, rikgivande. **4760**

'Witkiem Manita'
Stora grönvita frön, ca 5 per balja. Ger tidig och stor skörd. **4769**

BONDBÖNA/ÅKERBÖNA
Vicia faba Minuta-gruppen

'Mikko'
Vackra, mörkt violetta, välsmakande, små bönor. Många små, tätt sittande baljor. Planthöjd ca 1 m, stadig, rikgivande. Lantsort från södra Finland. NGB 2384.
50, 3412, 4382 G

'Vertigo'
Brokblommig, ca 1 m hög, starka stjälkar. Stort frö för att vara åkerböna, medelhög proteinhalt, frisk och god. Hög avkastning. **50**

LINS *Lens culinaris*

'Gotlandslins'
Gammal åkergröda. Låg. Två små platta frön i varje balja. **3927 G**

SOJABÖNA *Glycine max*

'Fiskeby V'
Svenskförädlad (av A. Holmberg & Son, Norrköping, 1968), anpassad för vårt klimat. Höjd 40-50 cm, mognar tidigt, ger hög avkastning. **5080, 5567**

'Green Shell'
Frodiga, mörkgröna, stora plantor, 60-70 cm höga. Ger många baljor med 2-3 frön per balja. Kan användas omogna som edamame. **5378**

TRÄDGÅRDSBÖNOR
Phaseolus vulgaris

BRYTBÖNA

'Bernadina'
Syn. 'Kuvertböna'. Buskböna. Långa raka gröna baljor med god smak. Elliptiska ljusbruna frön. Mycket rikgivande. Bönorna har odlats sedan sekelskiftet på en gård vid Lindesberg. Sägs härstamma från Holland via Arbogatrakten. Fröuppropet. NGB 17809. **1838**

'Blue Lake White Seeded'
Syn. 'Blue Lake'. Linje från Bröderna Nelson. Störböna 160 cm. Gröna bönor med vita frön. (Det finns två sorter med namnet Blue Lake - den ena med vitt, den andra med svart frö.) **2961**

'Breustedts Pallas'
Buskböna. En tysk sort. **112**

'Christa'
Svagväxande planta, korta (8-10 cm) baljor med lång spets. Trådfri, köttig och produktiv. Gulgröna frön. Bönorna är lika goda när de har utvecklats i baljan. Odlades i Christas föräldrahem i Tyskland, har säkert varit 100 år i odling. **307**

'Cobra'
Störböna. Medelsen. Nästan raka baljor, trådfria även vid sen skörd. Svarta frön. Mycket bra smak. Rikgivande. **722, 4372, 5399**

'Fiskeby'
Buskböna som inte blir så hög. Baljorna är gröna, raka, runda. Rik skörd. Fröet är njurformat, svartviolett. Svensk handelssort från 1920-talet framtagen av A. Holmberg & Son, Norrköping.
NGB 17821 Fröuppropet. **948**

'Gotländsk svart'
Syn. 'Gotlands svart böna'. Hög busk- och brytböna. En lokal sort. Baljorna är trinda och nästan trådfria. Svarta frön. Relativt låg skörd. (urval från NGB 11761). **4327, 5910**

'Harplinge'
Veka plantor som lätt böjs ned av de raka, trinda 11-15 cm långa baljorna som får blåaktiga strimmor vid mognaden. Stjälkarna är antocyanfärgade. Kommer från Harplinge i Halland där de odlats sedan 1940-talet. NGB 17807, inkom via Fröuppropet. **162**

'Marga'
En brytböna, mycket god. **722**

'Neckarkönigin'
En störböna som ger långa, ovala och 30-40 cm långa baljor. **112**

'Niger'
Svarta frön. Buskböna. **264**

'Pinto'
En amerikansk störböna. Den har små, smala, mycket goda gröna baljor. Låg skörd. **722**

'Provider'
Buskböna med kraftiga upprättstående plantor. Bladen mörkgröna vid nerverna, blommorna skära. Långa, kulliga, köttiga baljor. Fröet är glänsande brunsvart. Produktiv. **112, 2629**

'S:t Fee'
Buskböna med kraftiga, något marmorerade baljor. Plantan har en tendens att ranka sig. Svarta avlånga frön. **264**

'Särdal'
Tidigare benämnd 'Lönsboda'. En spräcklig vit/lila njurformad böna. Odlad sedan 1920-talet i Lönsboda, norra Skåne. NGB 17806, från Fröuppropet. **162**

'Tusen för en'
En störböna med 12-15 cm långa, ganska smala med tiden buckliga baljor. Trådfri och god som ung, växer snabbt och ger en tidig skörd. Njurformade vita frön. **162**

'Velour'
Purpurböna, buskböna. Blå smala mjälla baljor. Övergår i grönt vid kokning. **5567**

'Winnetou'
Buskböna. Har i tidigare årsböcker gått under namnen Vinetok och Vinetou. Blåsvart balja som blir grön efter kokning. Liten skörd. **264**

'Violett Podded Stringless'
Heter egentligen 'A Cosse Violette sans Fil'. Störböna. Ca 18 cm långa baljor. Kan sås tidigt och klarar svalare väder. Kan skördas sent utan att baljorna blir trådiga. Baljorna blir gröna vid kokning. **948**

KOKBÖNA

Borlotto
Störböna, en borlottosort. Rödspräckligt frö. Vackra rödspräckliga skidor. Bra avkastning. 4955

Borlotto (halvhög)
Halvhög borlottosort. Rödspräckligt frö. Vackra rödspräckliga skidor. Bra avkastning. 1598

'Borlotto Lingua di Fuoco 2'
Syn. 'Sanguigno 2'. Störböna. Rödspräckliga baljor och frön. Används som kokböna, och späda baljor kan användas som brytbönor. 4769

'Borlotto Lingua di Fuoco 3'
Störböna. Italiensk kokböna, 2 m, med rödvita bönor. 722

'Borlotto Lingua di Fuoco Nano'
Buskböna. Italiensk sprit- och kokböna med rödstrimmiga baljor. Produktiv. Som ung utmärkt brytböna. Beige (undantagsvis mörkrött) runt frö med mörkröda prickar.
5222, 5567

'Buckskin Ocia'
En amerikansk buskböna med små bruna frön, rikbärande. 264

'Caffer'
Går även under namnet "Oves lilla svarta". Buskböna med rosa blommor och svarta frön. 948, 5128

'Cresijevc'
Spritböna/kokböna. En störböna, både god och snygg. Mörklilamelerad böna. Lila blommor. Odlad med framgång i zon 4. 4401

'Delgado Black Mexican'
Störböna. Rosa blommor. Små svarta frön. Har använts som kokböna och till växtfärgning. 3135

'Eldtunga'
Buskböna av Borlotto-typ. Kan även användas som skärböna. Den ger kraftiga gröna baljor med violetta flytande färgpartier. 162

'Fort Portal Jade Bean'
Högväxande, ca 2 m. Ger små korta baljor med vackra mörkgröna frön. Javaböna från Fort Portal, Uganda.
1598

'Gaucho'
En vädertålig snabbmognande brun böna, ca 30 cm hög. Ursprung i Argentina. 2426

'Gauks'
Gotländsk buskböna från Lau socken. Rödvitspräcklig torkböna, kan även användas färsk. Den liknar 'Gotländsk spräcklig' i utseende och användning. Stor och rikgivande.
1638, 5910

'Goose'
Starkväxande låg störböna (halfrunner). Korta, smala baljor med tunna väggar. Äggformade ljusgrå frön med gråvioletta prickar och strimmor. Lättskördad. God smak, något mjölig men faller inte sönder. Enligt sägnen funnen i krävan från en gås. 3707, 4401

'Gotländsk spräcklig'
Lokal kokböna från Gotland. Stora frön, rosa/vit- eller röd/vitspräckliga. De har hög halt av oxalsyra, varför de med tiden mörknar. Baljorna är platta och relativt korta. Kan användas som skärböna i tidigt stadium. NGB 23907. 3583, 5910

'Gulböna från Östergarn'
En buskböna av typen bruna bönor som ger rikligt med gulbruna bönor. Sen. Den har odlats i 150 år av en familj i några socknar kring Östergarn, Gotland. Från Fröuppropet. NGB 18054.
604, 2787, 4570, 5910

'Hannas strimmiga'
Buskböna som ger raka, 8-12 cm baljor med långa spetsar. Fröet har beige grundfärg med röda strimmor. Liknar 'Juvelen från Prag' men mognar jämnare. 162

'Hermelin'
Buskböna. Gammal kokböna från England. Frön är vita med brunt fält vid fröärret. Baljorna är platta och breda, mycket lik 'Yellow Eye'. 2187

'Hungarian Butter'
En kraftig buskböna som ger en stor skörd av 15-18 cm långa gulaktiga baljor med stora njurformade mörkbruna bönor. 264

'Jacob's Cattlebean'
Buskböna, ca 60 cm hög. Fröet är gräddvitt med mörkbruna fläckar som varierar i storlek. Produktiv. Är väl anpassad för ett kyligare klimat. Från Passamaquoddy-indianerna i Maine. 948, 3445 G

'Juvelen från Prag'
Tjeckisk böna som blir ganska kraftig, bildar breda och långa baljor med lång spets. Stora spräckliga frön, beigevita med röda strimmor. Liknar 'Gotländsk spräcklig'. 162

'Large Red Kidney'
En variant av de amerikanska Kidneybönorna. Mycket stora, mörkt röda frön. Baljorna är sträva, långa och breda. Ger en god skörd men vill ha en varm sommar. 162, 4684

'Lina Sisco's Bird Egg'
Buskböna. Låg stadig planta. Rödstrimmiga baljor. Frön ljusa med röda strimmor och prickar. Smakrik med krämig nästan potatislik konsistens. NGB 24039, från USA. 4242

'Lämmel'
En hög buskböna/half runner som har breda, ganska korta, rätt platta baljor. Fröet är vitt med ljusbruna fält kring fröärret. Produktiv. 162

'Mor Kristin'
Syn. 'Kristins böna'. Buskböna med långa, breda, platta, strimmiga gröna baljor, raka och släta. Fröet är spräckligt i beige och vinröda nyanser. Från Kisa-trakten, Östergötland, sent 1800-tal / tidigt 1900-tal. NGB 17805, från Fröuppropet.
307, 604, 2787, 3018, 3300, 5128, 6095

'Månsagårdens'
Syn. 'Tant Annas', 'Fjälkinge'. Buskböna med gröna, ganska breda baljor med viss strimmighet vid mognad. Fröet stort, spräckligt i rött och gulvitt. Har odlats på samma gård sedan 1900-talets början. Lokal sort från Trolle-Ljungby, Skåne. 264

’Neabel's Ukrainian’
Störböna. Kraftigväxande med vit- och rödspräckliga frön. Från Ukraina. **4985**

’Nez Perce’
Half-runner, blir ca 1 m och behöver stöd. Ger många små baljor. Vackra gulbruna frön. **112**

’Pawnee’
En lättodlad kokböna. Frön med vit botten, brun täckfärg som stänk. Mycket lätt att skörda och verkar vara motståndskraftig mot mögelsjukdomar. Från 1800-talet. **307**

’Red Calypso’
Buskböna med kraftiga baljor. Fröna är till hälften vita och hälften röda, en färgsättning lik den svart-vita 'Yin Yang' (syn. 'Calypso'). **4684**

’Rumänien’
En buskböna som ger släta baljor med små svarta glänsande frön. Mognar enhetligt och är ganska produktiv. **162, 3707**

’Rysk kejsarböna’
Buskböna med korta buckliga baljor med utdragen spets. Fröet är beigeaktigt med cyanfärgade strimmor. Rätt tidig, jämn mognad. Hög skörd. Lättkokad med bra smak. Odlad i Östergötland sedan 1930-talet. Från Fröuppropet. Är ej identisk med ’Emperor of Russia’. **2669**

’Rödhakeägg’
Syn. 'Robin's Egg'. Engelsk störböna som ger blå-vitspräckliga ovalrunda bönor mot beige botten. Breda blåvioletta fläckiga baljor som ofta är böjda. Rik skörd. Produktiv.
1946, 3424 G, 4401

’Sanda’
Odlad av tre generationer i trakten runt Sanda, Gotland. Bönorna är spräckliga med röda fläckar på vit botten, vissa är helröda. Lättkokad med mild smak. **5910**

’Sangre de Toro’
Buskböna som sätter blommorna på långa stänglar. Ger vita runda lite ojämna frön. **162**

’Shirokostrucz Kovina’
Buskböna från Ryssland med ett ljust bladverk, den behöver lite stöd. Blommans vinge är vit och seglet rosa. Platta baljor som hastigt avsmalnar mot fästet. Fröet är grön-gult. **162**

’Signe’
Från Åby, Ramdala sn, Blekinge. Signe odlade denna in på 1950-talet. Kan även användas som skärböna. Baljorna är rel. korta, 10 cm, buckliga med utdragen spets. Tidig med brungula frön. NGB 17825, Fröuppropet. **307, 1950, 3445 G, 3707, 4189, 4684**

’Sloalycke’
Ganska långa baljor, 15 cm, rundade med smalt fäste. Fröet har en karakteristisk färg: ljust brunrosa med vita fläckar i olika nyanser. Smaken är neutral och frisk. Från fröuppropet, kan härstamma från USA. **1950, 4985**

’Soldier’
Syn. 'Soldatböna'. En amerikansk ganska kraftig buskböna. Raka ljusgröna baljor. Fröet är stort, vit grundfärg med brunröd fläck som påminner om en soldat i givakt. Mild bönsmak. **162**

’Starazagorski’
Grekisk buskböna med breda baljor. De runda fröna har vit bottenfärg med svarta fläckar runt fästet. Mycket dekorativ. Liknar i allt väsentligt 'Orca'/'Yin Yang'. **162, 2187**

’Stella’
En tidig och odlingssäker sort av brun böna. Den härstammar från ett linjeurval från en skånsk lokalsort. Kan ge moget frö upp till Sundsvallstrakten. Den har tämligen små frön, är tunnskalig och lättkokt. Motståndskraftig mot en del mögelsjukdomar. **264**

’Stigtomta’
Rödstrimmig. Odlad under tre generationer på gården Kavlinge i Stigtomta, Sörmland. **2187**

’Stor röd forell’
En kraftig buskböna med långa, ca 20 cm släta baljor. Fröet har benvit grundfärg med vinröda partier kring fröärret, liknar ’Jacobs Cattle Bean’ men är mer rikgivande och fröet är större. **3707**

Smilax hortensis [förlinneanskt namn], Libri picturati A 23 f. 87, författare Carolus Clusius med flera, ca 1600.

’Svensk vit’
En emigrantböna, dvs den togs med till Amerika under den stora emigrantvågen. Sedermera kom den tillbaka. En störböna som ger utsökta, stora vita frön. Används främst som kokböna. Kräver varma lägen. **1838**

’Tiger's Eye’
Buskböna med en och annan kort ranka. Avlångt, gulbrunt frö med vinröda bågar och streck. Tunnskalig, tenderar att koka sönder. Rik smak, krämig textur. Bra i chili. Kan även användas som spritböna. Urspungligen från Chile/Argentia. **4260 G**

’Yin Yang’
Syn. 'Orca', 'Calypso'. Vackert mönster i svart och vitt med runda prickar, lik symbolen för Yin och Yang. Rikgivande, välsmakande. Planthöjd ca 40 cm. Skördas späda som brytbönor, fullmogna att torka som kokbönor. **2920, 4955, 4985**

'Äkta tranbär'
Störböna med relativt korta, tjocka, sträva, ljust gröna baljor. Fröet är mörkt glänsande rött och har en god nötsmak. Kan även användas som spritböna. Syn. 'True Cranberry', en gammal sort med troligt ursprung från Abenaki-indianerna i Maine.
1598, 2727 G, 2920, 3707, 3877, 4189, 5080 G, 5588

SKÄRBÖNA

'Dansk böna'
Störböna. Långa, trinda, buckliga, violettstrimmiga, trådfria baljor, 10-15 cm. Bönorna runda och spräckliga. Mycket mjälla, bör skördas innan fröet växer till. Sen. Från 1920-tal NGB 17804, insänd till Fröuppropet. **604**

'Eva'
Störböna, 25 cm långa plattrunda baljor. Bönorna är vita. Snabb, frisk och lättodlad. Tysk sort. **5705**

'Rinkeby Prime'
Störböna. Platta 25 x 2 cm ljusgröna baljor, mycket rikgivande. **371**

'Ståstorp'
Buskböna. Tidigare felaktigt benämnd Ståshult. Ljusrosa blommor. Platta, långa, raka baljor, ljusgröna med rosa stänk. Fröna är avlånga, ljusbruna med röda, lite suddiga stänk, ibland är de helt röda. NGB 17812. **4260, 4349 G**

VAXBÖNA

'Asarum'
Buskböna. Gulfröig, god avkastning. Lokalsort. NGB 11751. **1305**

'De Rocquencourt'
Syn. 'Beurre de Rocquencourt'. En liten spenslig, fransk vaxböna med utsökt smak. Fröet är svart och mycket smalt. **162, 2500, 4769**

'Meraviglia'
Buskböna, lågväxande. Flata baljor, cremegula med lila strimmor, 15-20 cm långa. Rikgivande. **2961**

'Mont d'Or'
Buskböna. Kraftigväxande, behöver stöd. Gammal fransk sort från 1800-talet, med korta trådfria baljor. Mycket god. Rikbärande. **264, 5248**

'Svarta Malin'
Vaxböna med gulgröna blad. Baljorna blir ca 15 cm långa. Små, svarta avlånga frön. **1305**

'Weibulls Express'
Sort från 1952 framtagen för nordliga förhållanden. Mycket snabb tillväxt på baljorna, blir snabbt övermogna. Baljorna är smala och trådfria. **3280**

ÄRTER
Pisum sativum

GRÅÄRT

'Bergslagen'
Blåärt. Hög, stora lila-röda blommor, baljorna blålila, spräckliga eller gröna. Odla vidare enbart på ärtor från plantor med blå baljor. Baljan har 7-8 gröngula frön. Nötaktig smak. Rikgivande. NGB 17874 Fröuppropet, Västmanland. **1838**

'Biskopens ärtor'
Syn. 'Biskopen från Biskopsnäs'. Mycket hög och kraftig, rosa-röda blommor, rikgivande, härdig. Gråsockerärt = baljorna saknar membran och kan som unga ätas hela. Stora rödbruna ärtor, bra matärtor. NGB 17866 Fröuppropet Dalarna.
1978 G, 2167, 2168, 2669, 2920, 3095, 3445 G, 3911, 4356, 4407, 5190, 5293, 5359

'Bjurholms blåärt'
Relativt stor blåärt som ger god skörd även i norra delen av Sverige. Kan användas som sockerärt om de skördas tidigt. Mognar ganska långsamt och måste ofta slås av för att eftermogna. NGB 24333.
1872, 5190

'Blå Capucinjer'
Medelhög blåärt, 130 cm, Blå baljor, 6 frön/balja. Rosa-violetta blommor. **264**

'Bohuslän'
Lokal sort. Plantan 2 m hög, känslig för mjöldagg. Ojämn mognad, inte särskilt rikgivande. God till ärtsoppa. Lättodlad. **2168**

'Brattebräcka'
Mycket hög, sen och produktiv med medelstora grågröna frön som varierar i utseende. Ger mycket grönmassa men också bra fröskörd. Mognar under lång tid. NGB 14638, Bohuslän. **307**

'Brazilian'
Gråsockerärt. Stora söta baljor, upp till 3x15 cm. **2669**

'Capucijner soppärt'
Knappt medelhög. Vacker blomma med ljust rosa vinge och rosa segel. Stora buckliga, brunspräckliga frön i uppblåsta, breda baljor. **162, 3707**

'Carouby de Mausanne'
Gråsockerärt. Hög, plantan blir minst 150 cm. Lila blommor, stora platta baljor, torkade frön är brunvioletta. **4372**

'Edsbyn'
Syn. 'Lindens Edsbyn'. Blåärt. Hög, tidig. Rosa-purpur blommor. Hälsingland, NGB 20206, Fröuppropet. **305, 2167, 4382 G**

'Estnisk gråärt'
Hög, härdig, hög avkastning. Stora ärtor. **5080**

'Gammalsvenskbyn'
Blåärt. Medelhög. Lila-röda blommor. Blålila-spräckliga gröna baljor med 5-6 plattrunda frön. Odla vidare på frön från blå baljor. (Har tidigare i föreningen gått under namnet 'Gammaldags blåärt'). **4351**

'Gotländsk blåärt'
Blåärt. Hög och kraftig. Rödvioletta blommor, mörkblå baljor. Ärtorna har en hög halt av oxalsyra och mörknar med tiden. God skörd. Mild smak. Äts färska eller torkade. Har en tendens att ge gröna baljor. Spara därför frö av helt blå baljor. NGB 11760. **1946, 4570 G, 5910**

’Graue Florentiner’
Hög. Breda platta gröna baljor. Kan användas som socker- och brytärt. Sorten kommer från Tyskland, finns beskriven i tyska genbanken IPK Gatersleben (IPK-nr. PIS 148). **264**

’Grijze Roodbloeiende’
En äldre sort av gråsockerärt. Stora baljor med söt smak. **3877**

’Heraut’
Hög gråsockerärt. Lila blommor. Tidig. **715**

’Holma kvarn’
Blåärt. Hög och kraftig med rödvioletta blommor. Baljorna lila-spräckliga och gröna. NGB 17860 Fröuppropet, Östergötland. **5711**

’Hälsinge blåärt’
Ev. syn. med 'Alfta'. Blir 1 m hög. Röd-violetta blommor, sitter parvis. Små böjda baljor, rikgivande. Mörkprickiga små frön. Från Hälsingland. **5190, 2880, 4127**

’Jons släpärt’
Gråsockerärt. Knappt medelhög med blågrönt bladverk, rödvioletta blommor. God som sockerärt. Värmland, NGB 21938, Fröuppropet. **307, 948, 3911, 5318**

’Jämtländsk gråärt’
Sirlig, blir ca 1 m hög och ger små baljor. Fröna är små, prickiga med växlande grundfärg, några svartvioletta. Tidig. NGB 103076. **4674**

’Kims Favorit’
Hög gråsockerärt, violetta blommor, ger stora breda baljor, utmärkt som salladsärt. Liknar ’Lokförare Bergfälts jätteärt’ men är lägre, mognar tidigare. **371, 3937**

’Kärrboda’
Medelhög. Rosa-röda blommor, stora brungula melerade kantiga frön. Södermanland, NGB 17869 Fröuppropet. Gammal sort i Sesam.
2, 5087

”Lantsort från Tyskland”
Medelhög till hög. De vackra blommorna har vitt segel och rosa köl. Fröna är omönstrade, bruna, medelsmå. Från John Innes genbank. **307**

’Lit’
Lantsort från Jämtland, funnen år 2001. Halvhöga plantor med små gröna, spräckliga eller mörka ärtor. **672, 3513**

’Lokförare Bergfälts jätteärt’
Mycket hög och kraftig gråsockerärt. Violetta blommor, många mycket stora saftiga och söta baljor. Bra att äta råa, kokta eller infrysta. Fröuppropet, Dalarna, NGB 21724.
1947, 2920, 3018, 3707 G, 3923, 4127, 4397, 4753, 4955, 5610

’Låg tidig’
Gråsockerärt. Mycket låg, 30-40 cm. Kan sås tidigt. Är stadig, blommar vackert och ger små söta baljor, goda råa som små, kokta som lite äldre. Passar i krukor, balkonglådor och som kantväxt. Är förmodligen sorten 'Tidig låg' från 1934-1952, Hammenhög. **3095 G**

’Märta Vax’
Syn. 'Märta'. Medelhög. Rödvioletta blommor. Vaxärt med många små späda ljusgula baljor som också kan ätas som sockerärter. Grårosa spräckliga frön. NGB 20187. **305, 715, 2168, 3095 G, 4356, 5190**

’Pelusk från Dalarna’
Hög, rödvioletta blommor, gulbruna medelstora ärtor. Medelsen, rikgivande lantsort. Förr till foder och ärtmjöl. NGB 103525. **2167, 2920**

’Puggor från Ballingslöv-Glimåkra’
Högvuxen med stora rosa-vinröda blommor, ger 4 stora frön i breda baljor. Gråbrunt frö som mörknar vid lagring. Medelsen och produktiv både avseende grönmassa och baljor. Skåne, NGB 17873 Fröuppropet. **4607**

’Pålsbo’
Hög med stora gråblå blad. Tidig med violett-röda blommor, men baljorna mognar sent. Gulbruna frön. Hette tidigare ’Hedesunda’. NGB 17877. **1908**

’Red Fox’
Lågväxande engelsk kommersiell sort. Blommar med rosa blommor av samma typ som 'Rosakrone' och har klängen istället för blad. Behöver inte stöd. Medelstora kopparfärgade marmorerade frön. **307**

’Retrija’
En vackert spräcklig ärta. Har förekommit i Nordisk Råvaras sortiment som "Stor gråärt". Sorten kommer från Lettland. **6061 G**

’Rosakrone’
Medelhög, mycket vackra rosa-vita blommor i krans, kantig grov stjälk. Något buckliga gulbrun-rosa frön med ordinär smak. Tysk kronärt/foderärt från 1975. NGB 103071.
307, 1438

’Rote aus Pischelsdorf’
Gammal sort med röda frön. **4382 G**

’Roveja’
Mycket små frön, liknar 'Hälsinge' i storlek och växtsätt men färgerna är mer varierande. Kan ätas som liten sockerärt eller soppärt. Sort av vild ärt (it.: pisello selvatico) från Umbrien, Italien. **2880**

’Rättviksärt’
Medelhög, späd, rosa-violetta blommor, många små baljor med små pigmenterade ärtor. Lång blomningstid. Lantsort, förr till foder och mjöl. NGB 17879 Fröuppropet, Dalarna. **1947, 1978 G, 2167, 2168, 3877, 4422, 4607, 4955**

’Schwedische Ackerperle’
Höjd ca 200 cm, risas/stödjes. Tidig sådd. Relativt små, vackra röda blommor. **307, 4127**

’Shiraz’
Gråsockerärt. Ca 100 cm hög. Blommor tvåfärgade i lila och rosa. Vackra purpurfärgade baljor. Används färska, wokade eller ångkokta, blir mörkgröna efter tillagning. **2961**

’Sjöhåla’
Medelhög-hög. Omönstrade medelstora-stora brungröna frön. Senmognande. Från Sjöhåla, Kärna på Tjörn. **307 G**

’Solberga’
Hög, kraftig, blommar och mognar sent , utdraget. Smutsrosa blommor i plantans topp. Stora buckliga frön i grönbrunt-rödbrunt, mild smak. NGB 14153 Fröuppropet, Bohuslän. **305, 3412, 3877, 4242**

’Sollerö’
Hög, rosa-röda blommor i plantornas topp, tidig blomning och frömognad. Stora gulgrå frön med svart prick. Mild smak, bra till bröd, biffar, röror. Utmärkt matärt. Fröuppropet, Dalarna. NGB 17859. **1947, 2167, 2168, 2629, 3445 G, 4327, 4407, 5087, 5553**

’Sparlösa’
Hög, 2 m. Används även som märgärt. Rikgivande. Lantsort från Västergötland. **307, 4351**

’Stenu’
Medelhög. En märgärt med lila blommor med rosa segel. Grönbeige, prickiga frön. Stadig planta. Lång skördetid, rikgivande. Sannolikt finsk sort. **3095 G**

’Stäme’
Knappt medelhög, stora kantiga gulmelerade frön. Mognar tidigt och är relativt produktiv med 5-6 frön per balja. Lokal sort från Halland. NGB 13469. **307**

’Svalövs Belloärt’
Knappt medelhög, korta baljor med små brunmarmorerade frön. Medeltidig. Hög avkastning. Foderärt från 1956, som härstammar från korsning mellan ’Hero’ och ’Artturi’. **4382 G**

’Tollestorp’
Stora (1,5 cm) välsmakande ärtor med nötaktig smak. **4320 G**

’Tyskland’
Beskrivning saknas. **264**

KOKÄRT

’Bjurholms småärt’
Syn. ’Bjurholms grönpickelärt’. Medelhög, tidig, vita blommor, små baljor som kan ätas som sockerärter, små gröna söta kokärter. **1872, 2111, 3441, 4127, 4305, 5087**

’Govorov’
Medelhög. Purpurfärgade blommor, en per blomstängel. Smala, svagt böjda baljor. Fröet är grönt i torrt tillstånd. **162**

’Gyllenärt’
Medelhög, kraftig, medeltidig kokärt med hög avkastning. Vita blommor, gulvita medelstora ärtor med bra kokbarhet. Svalöf AU 1921: ’Kapital II’ x linje 0158 ur ’Östgöta gulärt’. Urspr. NGB 101993. **2167, 3135**

’Klosterärt’
Medelhög. Vita parvisa blommor, många korta baljor, gula ärtor av hög kvalitet. Medelsen. NGB 101744. Korsning 1945 mellan storfröiga foderärten 'Monopol' och 'Ambrosia'. **1438**

’Svalöfs Torsdagsärt’
Plantan blir mer än 1,5 m hög. Rak och kort balja, små runda gula frön. Normal skörd. Från 1925, härstammar från Kapitalärt och Östgöta gulärt. **4684**

’Östgöta gulärt’
Högväxande, behöver stöd. Vita blommor, lång blomningstid. Baljorna är svagt böjda. Fröet är litet men skörden är hög. Från 1895. NGB 13487. **948**

MÄRGÄRT

’Adelöv’
Hög, vitblommande, medeltidig med stora söta ärtor. Från Småland. **1556**

’Anny Frejd’
Låg märgärt, men ändå relativt produktiv. Många frön i baljan. Från Almesåkra, Småland. **307 G**

’Bolum’
En stensärt. Hög, 1,8 m, medel i bärighet, god smak. Gröna frön. NGB 17834. Från Bolum i Västergötland. **257, 4351**

’Delikatess’
En gammal medelhög märgärt som är medeltidig. Har söta ärtor, ger god avkastning. Ljust bladverk och spetsiga baljor. Mer eller mindre motståndskraftig mot mjöldagg. **1305**

’Gaperhult’
Hög, vita blommor, ca 7 cm långa baljor med tätt sammanpackade frön. Tidig mognad, rik skörd. Äts gärna både färska och frysta. Mycket lik Dahlbergs. NGB 20205 Fröuppropet, Hälsingland. **162**

’Green Arrow’
Medelhög, ca 1 m. Vitblommande. Rikgivande. Långa baljor, 8-10 frön per balja, söta. Buskigt växtsätt. Resistent mot ett flertal sjukdomar. **3707 G**

’Klenshyttan’
Brytmärgärt. Hög och kraftig, klättrar bra. Både ärtor och baljor äts under den långa skördetiden. NGB 17862. Lokalsort från Dalarna. **305, 3566, 4955**

’Lincoln’
Låg till medelhög, tidig. Söta ärtor med medelhög avkastning. **1449**

Green pea costume. Krewe of Proteus designs for Mardi Gras parade and ball 1892, by Carlotta Bonnecaze.

’Mors stora’
Hög, kraftig, medeltidig. Söta och goda ärtor. Ursprungligen från Skåne i början av 1900-talet. Odlad i Värmland i nästan 100 år. **604**

'Saxbo'
Hög och stadig, medeltidig med vita blommor, rikgivande, lång skördetid. Dalarna. NGB 17836. Fröuppropet. **3816**

'Svens låga ärt'
Låg, medeltidig, vitblommig. **948**

'Vallagården'
S.k. stensärt. Medelhög till hög. Vita blommor. Droppformade korta baljor med 4-5 frön. Medeltidig. Lång skördeperiod NGB 17839. Från Fröuppropet. **2167, 4305**

'Waverex'
Syn. 'Petit Pois'. Låg, svagväxande med 6-8 ärtor per balja, små och söta. God kokt. **112**

'Vretens Alma'
Hög, mycket stora baljor och ärtor. Behöver stöd. Herrgårdssort från Västergötland, troligen framtagen på 1870-talet. Tidigare kallad enbart Alma. **2961**

'Zinkgruvan'
Högvuxen lokalsort. Vitblommande. Från Närke. **948**

'Örshult'
Stensärt från Örshult, Småland. Hög kraftig planta. Sås tidigt, behöver stöttas. Korta knubbiga baljor. Odlat av tre generationer kvinnor sedan 1900-talets början. Ärtorna stuvades och åts med spicken sill till frukost. Från Fröuppropet. **307**

SPRITÄRT

'Enviken'
Hög, kraftig, vita blommor, god skörd, sen. NGB 17865, Fröuppropet. **2167, 2958** (lite frö), **3816**

'Finsk släpärt'
Medelhög. Medelsen. Ganska liten balja med söta ärtor. Från Karelen. **307**

'Gnesta favorit'
60-80 cm hög. Vita blommor, söta ärtor i 8 cm långa baljor. En bra och rikgivande sort från Gustafssons fröhandel, Gnesta. **2167**

'Lettisk spritärt'
Kraftig balja med 8-9 frön, buckliga, ej så söta. Från M 92 år 1994. **112**

'Petit Provencal'
Hög. Smala baljor med små gröna frön. **264**

'Pjätteryd'
Hög, kraftig, rikgivande och remonterande. Baljor med 5 ärtor med stark ärtsmak, inte så söta. Förvälls 5 min före infrysning. NGB 17838. Lokalsort funnen genom Fröuppropet. **4305, 5169**

SOCKER- OCH BRYTÄRT

'Arvidsjaur'
Sockerärt. Medellåg, vita blommor, mycket tidig. Lik 'Svartbjörsbyn' fast sötare. NGB 11750. Norrbotten. **50, 2473, 2669, 3445 G, 3874**

'Björks'
Kan bli två meter hög. Små baljor. Liknar övriga norrländska sockerärter, möjligen mer produktiv. Har odlats av familjen Björk i Jämtön i flera generationer. Det finns ett brev daterat 1847 där skrivaren önskar lycka till med den goda ärten.
307, 4382 G

'Boaryd'
Ögonsockerärt. Höga buskiga småbladiga plantor, vita blommor, varje balja ger 5-8 gula runda frön med svart prick. Frisk och rikgivande. Sen. NGB 17833. Fröuppropet, Småland. **162, 1305, 4401**

'Dwarf Grey Sugar'
En mycket tidig medelhög sockerärt. Baljorna kommer parvis i toppen av plantan. Härstammar från slutet av 1700-talet. God. **1438**

'Emigrant'
Hög. Stora, långa, köttiga baljor med söt smak. **1449**

'Finnmarksärt'
Sockerärt. Medelhög, kraftig, klättrar bra. Vita blommor i par. Stora baljor med stora, runda inte så söta ärtor. Tål frost. Mycket bra i kärva skogstrakter. NGB 21658. Arvesort från Finnmarken. **264, 948, 1947, 3513, 5359**

'Hedenäset'
Sockerärt av Sugarsnap-typ. Hög. 5-7 cm långa baljor. Mycket små ärtor. Frisk och tål lätt frost. NGB 20011, Fröuppropet. **4320 G**

'Kungsärt'
Medelhög, 1,5-2 m. Ensamma vita blommor, böjda ljusgröna köttiga baljor. God i alla stadier från små till tjocka baljor. Rikgivande, lång skördesäsong, bra klättrare. Föregångare till Sugar Snap. Fanns i fröhandeln till mitten av 1950-talet. **4351, 4985**

'Kvithamar'
Norsk brytärt med lågväxande, ca 50 cm höga plantor. De tjocka baljorna är böjda, spröda och saftiga. Ganska sen. NGB 7131. Framkorsad 1928 i Norge. **162**

'Lövånger'
Sockerärt. Låg, tidig. Vita blommor i par, liten tunn balja. Mycket uppskattad lokalsort. Kom till Sesam på 1980-talet. **50, 2787, 3018, 4356**

'Mammoth Melting Sugar'
Sockerärt. Mycket hög, medeltidig. Mycket rikgivande under lång tid. Helt trådfria skidor. Lite ljusa i färgen men mycket god smak. **4985**

'Mors ärtor'
Medelhög. Rak smal balja med många frön. Sväller och blir saftig och spröd när den växt färdigt på längden. Stor skörd, utsökt smak. Lokalsort från Vislanda. **3566**

'Nordland'
En medelhög tysk sockerärt med lång skördesäsong. Stadig planta. Hög avkastning. Bör helst ätas när de precis börjar svälla upp. **3095**

'Norli'
Låg tidig och tålig sockerärt som kan behöva stöd. Ger riklig skörd av mjälla söta baljor. **4955**

'Norrlands Express'
Sockerärt. Hög, vita blommor. Rikbärande under en lång säsong. Bra motståndskraft mot mjöldagg. **1305, 1449**

'Norrøna'
Syn. 'Grön sabel linje 16'. En högväxande norsk sockerärt med rätt stora och välsmakande söta, ca 15 cm långa svagt böjda baljor. Är dagslängdsneutral. Från 1958. **4372**

'Prickärt från Väckelsång'
Ögonsockerärt. Hög, vitblommig. Medelstora söta baljor med 8-9 frön. Mogna frön är gulbeigea med svarta prickar och svart fröfäste. Klättrar bra, ganska sen, rikgivande, lång skördetid. Lokalsort från Tingsryd, Småland. NGB 13465.
1449, 4382 G, 4985

'Rog'
Brytsockerärt. Hög. Vita blommor. Från Bjursåstrakten. **2167**

'Sugar Ann'
Brytärt. Liknar Sugar Snap, men blir knappt medelhög. Vitblommande, rikgivande med söta och saftiga baljor. Mycket snabb. **1449**

'Svartbjörsbyn'
Sockerärt. Knappt medelhög, späd, vita blommor, ger många små söta baljor, som äts när de börjar bli runda. Mycket snabb. NGB 17837. Fröuppropet, Norrbotten, i arv från 1875, Boden. **715, 3095 G**

'Swedish Snow Pea'
Sockerärt. Medelhög, produktiv, kraftiga baljor, många, stora ovala men inte så söta ärtor. Emigrantsort från Mainesvenskarna. Från Seed Savers Exchange. **305, 3877**

'Tant Erika'
Hög och tidig. Tunna söta baljor. Har odlats lokalt i Sunderbyn utanför Luleå sedan slutet av 1800-talet. NGB 17855. **50**

ÖVRIGA BALJVÄXTER

Blålupin 'Regent'
Lupinus angustifolius, syn. sötlupin, lupinböna. Blåblommig. Grågröna frön med melerat skal. Fast konsistens, mild smörig ton med nötigt inslag, liten syra, liten doft av spannmål och halm. Högt proteinvärde. Passar i grytor, sallader, varmrätter, biffar. (Minst 5 frö/portion) **2153 G**

Gul-lupin
Lupinus luteus. Annuell. Klargula blomsterspiror, 70 cm hög. Utmärkt gröngödslingsväxt. **3927**

MAJS *Zea mays*

'Gaspé Flint Corn'
Låg, 0,5-1 m, med 7-10 blad. 5-11 cm långa kolvar med 8 rader av gula stora korn. 1-3 kolvar/planta. En av de tidigaste sorterna, 90-100 dgr. Flintmajs till polenta, majsbröd mm. Ursprung Mikmaq-indianerna på Gaspé-halvön, Québec, Kanada.
156

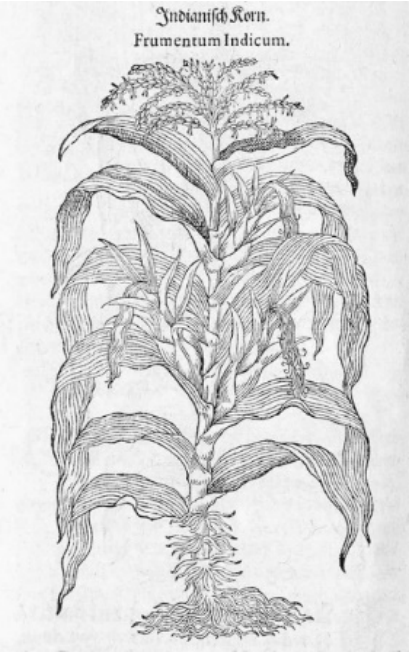

Frumentum indicum *(förlinneanskt namn på* Zea mays*), Tabernaemontanus, Jacobus Theodorus, 1588.*

'Painted Mountain'
Tillhör Amylacea-gruppen. Dekorativ mjölmajs. 15-18 cm långa kolvar med frö i många färger. Plantan 150 cm. Tidig. Tål kallt och blåsigt väder. Gammal sort från Montana, USA. **1404**

'Saskatoon White Flint Corn'
Vitfröig flintmajs från Kanada. Blir 95-120 cm höga, med 11-13 blad. 12 cm långa kolvar med 8-10 rader av vita korn. Enstaka kolvar blir röda eller orange. 1-2 kolvar per planta. Tidig, 110-120 dgr från sådd till skörd. Till polenta, majsbröd mm.
156

BLAD

BLADBETA/MANGOLD
Beta vulgaris

'Five Color Silverbeet'
Stora gröna buckliga blad. Plantor i fem stjälkfärger - lila, röd, orange, gul och vit. Hög produktivitet. Mjälla stjälkar med fin smak, lättkokta. Färgerna bleks vid tillagning. Bladen goda i röror, som spenat, för dolmar. En arvesort från Australien.
2609, 4422

'Groene Gewone'
Syn. 'Perpetual Spinach', 'Erbette', 'Spenatbeta'. Kallas även "den eviga spenaten" och stjärnmangold. Spenatlika gröna ngt släta blad, ljusgrön stjälk och bladnerv. Smal stjälk. Skördas under lång tid. Tål torka, värme och kyla bra. Kulturarv från 1869. **922**

'Hunsrücker Schnitt'
Gammal tysk lantsort med tunna stjälkar och ljusgröna blad. Delvis vinterhärdig i Gävletrakten. **257**

'Spenatbeta'
Gröna släta blad med gröna stjälkar och bladnerver. Inte så storvuxen. Lättodlad och god. Enligt SKUD synonym med 'Erbette', 'Perpetual Spinach' och 'Groene Gewone'. **307**

MÅLLA *Atriplex hortensis*

'Gotländsk spenatmålla'
Hög målla som ger stora mängder buckliga blad, vars smak liknar spenat. **162**

'Harres mælde'
Upp till 2 m höga plantor med stora, ljusgröna blad. God tillagad i paj och stuvning. Självsår sig lätt. Gammal sort från Sønderjylland i Danmark.
4043

'Japansk spenat'
Syn. Japansk målla. Målla som odlats i Katrineholmstrakten, Sörmland, sedan lång tid. Börja skörda vid midsommartid. Från Fröuppropet.
257, 4674

'Mormors spenat'
Upp till 2 m hög. Bladen goda att äta även efter att den gått i blom. Sås med fördel på hösten då grobarheten är hög. 861, 5402

'Red Orach'
Vinröd, storväxt. 2395, 4203

'Reftele'
Arvesort från södra Småland. Lättodlad, bra ersättning för spenat. Kan skördas hela sommaren. 4265

'Rosagrön målla'
Kraftig, tålig. 2980

'Rubra'
Rödbladig. Ståtlig i rabatten. Används som spenat och god i salladen. 1625, 3891

'Sinanders'
Grön målla, sås tidigt, god som sallad eller spenat hela sommaren. Släktklenod från Säm i Valinge, Halland. 1638, 2168, 2980

'Weibulls gröna'
Ljusgrön, högvuxen med spetsovala, något buckliga blad. Uppvisar lite variabel bladform. Ingick tillsammans med en röd och en gul sort i yrkessortimentet i slutet av 1980-talet. 741

'Weibulls röda'
Mörkröd, högvuxen med pilspetslika blad. Ingick tillsammans med en grön och en gul sort i yrkessortimentet i slutet av 1980-talet.
741 G, 1978 G, 4260

'Ängelholm'
Upp till 2,5 m hög. Mycket stora blad. Mållan har gått i arv i flera generationer, kallades gammaldags spenat. Användes som spenat men ansågs mycket godare.
3089, 4382 G, 4409

KÅL

BROCCOLI *Brassica oleracea* Italica-gruppen

'Piracicaba'
Lösa huvuden, stora blomknoppar. Ger skörd till sen höst. En läckerhet. 2111

GRÖNKÅL *Brassica oleracea* Sabellica-gruppen

'Black Magic'
Svartkål/palmkål. En brittisk, köldtåligare sort med smalare blad än den italienska sorten. 722

'Col Silvestre'
Spanskt namn (="skogskål"), även benämnd Collard och Sukuma Wiki. En typ av grönkål - en lättodlad, köld- och värmetålig bladkål som ger stora grågröna tämligen släta blad. Tätare konsistens och kraftigare smak än vanlig grönkål. 2168

'Hungry Gap'
Slätbladig. 722

'Kelly'
Krusig. 305

'Ostfriesische Palme'
Gammal ståtlig grönkål från Friesland. Palmliknande växtsätt. Mycket hög, upp till 1,8 m. Tål ganska mycket frost. Endast toppbladen är lämpliga att äta, resten djurfoder. 722

'Scarlet'
Lilafärgad krusig grönkål. Köldtålig. 1327

HUVUDKÅL *Brassica oleracea* Capitata-gruppen

'Glory'
Höstsort, stor, från Ryssland. 305

'Jogeva'
Vitkål. Lagringssort med kompakt huvud, klotrund. Från Estland. 305

'Vysocke'
Spetskål, violett-röd, fast och hög. Lokalsort från Tjeckien. 2168

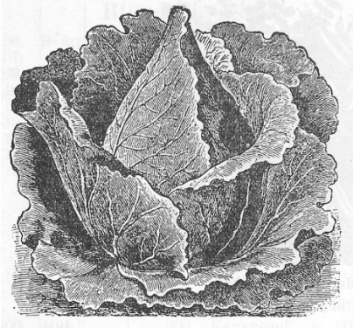

Illustration ur frökatalog 1923 utgiven av Fr. E. Bissmark, Halmstad.

ORIENTALISK KÅL *Brassica* spp.

Komatsuma
B. rapa Perviridis-gruppen, syn. japansk spenat, komatsuna, senapsspenat. Krispiga blad och stjälkar. Ovala blad. Mild, fin smak, äts färska eller wokade. Snabbväxande. Mycket omtyckt av insekter. 2609

Mizuna
B. rapa (Nipposinicagruppen), även kallad kyona. Flikig, produktiv japansk kål. 4282

Tatsoi
B. rapa Narinosa-gruppen. Växer i vackra rosetter som bildas av skedformade blad. Används på samma sätt som Pak Choy. 5363 G

ÖVRIGA *Brassica*-VÄXTER *Brassica* spp. (för kålrot, se Rotfrukter)

'Kalettes Garden Mix'
B. oleracea Rosett-gruppen. Kallas även blomsterkål. Korsning mellan brysselkål och grönkål. Dekorativ, är som brysselkål men med öppna kålbuketter längs stammen i grönt och lila. 5610

Kål 'Moutarde Rouge'
B. rapa. En bladkål med mörkt rödlila små blad, ljusgröna stjälkar. Smaken är pepprig. Plantorna går tidigt i blom. Så i omgångar, skörda unga skott och blad. Frösår sig. Kan direktsås. 4674

SPENAT *Spinacea oleracea*

'Bloomsdale Long Standing'
Trögblommande sort från Fedco, USA, 1925. Växer upprätt med mycket stora, tjocka blad. Tål några minusgrader, kan odlas tidigt på våren eller vid sådd i juli-augusti långt in på hösten. 4043

'Hammenhögs Vinter'
Äldre svensk handelssort, en av de sista svenskförädlade. Bäst för sensommar/höstodling. NGB 13960.
2204 G

'Melody'
Något savoybucklig sort. God och sjukdomsresistent. Vann All-America Selection 1977. Ganska hög. Går lätt i blom. **5705 (lite frö)**

'Vroeg Reuzenblad'
En snabbväxade sort med stora blad. Köldtålig, passar för odling under vår och höst. **4382 G**

CIKORIASALLAT
Cichorium intybus

'Di Bruxelles'
Foliosum-gruppen. Syn. 'Brüsseler Witloof'. Drivcikoria med gulgröna blad. Sås direkt på friland på våren. Bildar ganska stora huvuden . **722, 1517**

'Variegata di Castelfranco'
Sallats- och drivcikoria. Stor bladmassa och blad överstänkta med vinröda fläckar. Roten kan nyttjas för drivning. **722**

FÄLTSALLAT *Valerianella locusta* var. *oleracea*

usn
Även kallad maché, vintersallat, vårsallat, åkersallat. God speciell smak. Mycket köldtålig. Övervintrar för tidig vårskörd (i Skåne). Även i växthus för tidig eller sen skörd. **1954, 2092**

'Verte de Cambrai'
Även kallad maché- och vintersallat. Sås på hösten för skörd under vinter och tidig vår. Bildar små bladrosetter. **3905**

TRÄDGÅRDSSALLAT
Lactuca sativa

'Amerikaanse Roodrand'
Syn. 'Amerikansk plocksallat'. Rödkantade blad. **2274**

'Amish Deer Tongue'
Triangelformade, mörkgröna, köttiga blad i lösa huvuden. Kraftig smak utan att vara besk. **2092 G, 4260**

'Apache'
Bataviasallat med buckliga glänsande mörkröda krispiga blad i lösa huvuden. Mjöldaggsresistent. **2783**

'Baquieu'
Huvudsallat. Kraftig, tidig med röda små huvuden. Köldtålig, kan sås tidigt. Gammal fransk sort. **4748 G**

'Forellenschluss'
Romansallat. Spräckliga blad med rödaktiga prickar som liknar forellens, och är självslutande (därav namnet). Mycket god med söt smak och krispighet. Gammal sort från Österrike. **1556**

'Kasseler'
Romersk sallat. Gulgrön bindsallat där även stjälkmärgen används. Unga blomstänglar kan användas som sparris, lagad tillsammans med smörkokta blad ("Kasseler Strünkchen" eller "Schlupperkohl"). Gammal tysk sort från ca 1850. **722**

'Radichetta'
Syn. 'Cerbiatta'. Huvud-/plocksallat av typen ekbladsallat som bildar stora, trattformade huvuden med gröngula, ekbladsformade blad. God smak och sen stocklöpning. Kan även vinterodlas. **3989**

'Redina'
Huvudsallat som ger stora, något lösa huvuden med intensivt mörkröda blad. Välsmakande. **1556**

'Rouge d'Hiver'
Ovanligt vacker och god cossallat. Den röda färgen blir starkare i svalt klimat. Kallas även Red Winter. Gammal sort från Pyrenéerna. **307**

'Rouge Grenobloise'
Bataviasallat. Brunröda krispiga medelstora huvuden. Tål dåligt väder. **722**

'Tremont'
Huvud-, isbergssallat. Knapriga rödfläckiga blad. Stora huvuden. För övervintringsodling eller tidig vårsådd. Gammal, sällan sedd sort. **4748 G**

ÖVRIGT BLADGRÖNT

Blodskräppa
Rumex sanguineus. Syn. rödnervig skogsskräppa, rödådrig syra. Perenn. Stora lansettformade blad i rosett, friskt gröna med lysande blodröda nerver. Syrlig smak, unga blad är godast. Används i sallader, soppor och såser. Dekorativ. Spridningsbenägen. **2477, 4674**

Blåmålla
Oxybasis glauca. Blågröna ekbladsformade ätbara blad. Ett "ogräs" som förr växte vid gödselstackar, ofta tillsammans med rödmålla, men är nu mer ovanlig. **5610**

Bärmålla
Blitum virgatum, syn. sminkbär, smultronspenat. Skiljer sig från smultronmålla på bladen; flikiga med kort bladskaft, blad även på övre delen av skottet. Finns även med gröna frukter. Ca 0,5 m. Bladen används som spenat. **43**

Fjällsyra
Oxyria digyna. Perenn. Ca 20 cm hög. Goda syrliga blad fram till midsommar. Odlas i sol-halvskugga. Lämplig i t.ex. skogsträdgård. **2740**

Lungrot
Chenopodium bonus-henricus. Även kallad Den Gode Henriks målla. En mycket gammal kulturväxt. Perenn. En vårprimör, används som spenat. **43, 257, 861, 1625, 2390 G, 2740**

Chenopodium bonus-henricus ; Original book source: Prof. Dr. Otto Wilhelm Thomé Flora von Deutschland, Österreich und der Schweiz 1885, Gera, Germany.

Löktrav
Alliara petiolata. Bienn, självsår sig lätt. Lättodlad i näringsrik jord i halvskugga. Mild smak av lök, pepparrot, senap. Små blad används i sallader, kryddsmör. Godast färsk. **1625, 1954, 1978 G**

Madeiraranka
Anredera cordiflolia. Perenn bladgrönsak, rotsak, rumsväxt. Hög slingerväxt. Tjocka blad som blir väldigt stora i välgödslad jord, äts råa eller kokta som spenat. Rotknölarna förvaras frostfritt vintertid. Knölar erbjudes. **4674 (litet antal)**

Rankspenat
Hablitzia tamnoides. Syn. Kaukasisk rankspenat. Perenn. Kommer tidigt på våren, kraftigväxande slingerväxt med spenatlika blad. Små grönaktiga blommor. De mjälla bladen och småskotten skördas bäst innan midsommar. Stratifieras för att gro. **861, 3318**

Ryssgubbe
Bunias orientalis, har kallats hundrättika, rysskål mm. Perenn. Alla delar är ätliga, t.ex. skott och knoppar används som broccoli, roten rivs och picklas. Anses som svårt åkerogräs, men spridning hindras genom skörd av blomskott. Gammal nyttoväxt. **2980**

Röd malabarspenat
Basella alba 'Rubra'. Rankande. Toppning ger buskigare planta. Tjocka mörkgröna blad, vinröda stjälkar. Ger goda blad även vid blomning. Används som spenat. Kan odlas på friland men säkrast i växthus eller inomhus. Asiatiskt ursprung. **4203, 5079**

Sallatskranskrage
Glebionis coronaria Spatiosa-Gruppen, syn. 'Shungiku'. Annuell. Vackra gula och gul-vita blommor. Späda skott och blad används i sallad eller wok, större blad bra till wok. Tålig och livaktig, bra återväxt. **305, 2488**

Sandsenap
Diplotaxis tenuifolia. Perenn, halvhärdig ört som ofta säljs som rucolasallat. Kraftig senapssmak. Rikgivande. Blommar sep-nov, uppskattad av insekter. Självsår sig. **2629**

Senapskål
Eruca vesicaria ssp. *sativa*, kallas ofta rucola. Annuell. Flikiga blad med mer eller mindre pepprig smak. Vita blommor. **715, 6061**

Spenatskräppa
Rumex patientia. Även benämnd bl.a. patientia och engelsk spenat. Perenn kulturväxt, ger tidig skörd av avlånga blad, skördas under hela säsongen. Syrlig men mildare än trädgårdssyran. Kan ersätta spenat både rå och tillagad. Lättodlad och rikgivande. **43, 307, 1638, 4409 G**

Spenatskräppa 'Fredrika'
Rumex patientia. Perenn. Bladen blir ca 20 cm, blomstjälken 1-1,5 m. Kommer genom systerföreningen Maatiainen, härstammar från J. L. Runebergs hembygdsmuseum i Borgå, där den ska ha växt redan på 1800-talet. **4382 G**

Strandkål
Crambe maritima. Flerårig vårprimör som skall blekas. Stjälkarna skördas vid ca 15 cm och kokas som sparris. Frösådd planta skördas först efter 2-3 år. **1438**

Strandkämpar 'Minutina'
Plantago coronopus, syn. "Herba Stella", hjorthornsgroblad. Annuell, kan eventuellt övervintras. Smala, tjocka blad som används i sallad. Snabb tillväxt, köldtålig. **2488**

Trädgårdsportlak grön
Portulaca oleracaea ssp. *sativa*. Gammal kulturväxt. Milt syrliga blad och späda stjälkar. Används som spenat i soppor och sallad. Kan förvällas och frysas in. Rik på omega-3-fettsyror och E-vitamin. **6061**

Vinterportlak
Claytonia perfoliata. En tidig köldtålig liten växt som växer tuvformat med spatelformade, tjocka blad. Hela växten är ätlig, även de små vita blommorna. Vitaminrik och god i sallader. Frösår sig rikligt. **4787**

Ängssyra
Rumex acetosa. Perenn. Syrliga blad, frisk god smak. **2477**

STJÄLKAR

RABARBER *Rheum rhabarbarum*

"Hagsta"
Växer vid hus i Hagsta, Hamrånge i Gästrikland vid hus som byggdes 1939. Rabarbern fanns med på ett flygfoto från 1942. **3490**

usn (M 5539)
En gammal sort som förlorat sitt namn. Blir stor och pampig. God rabarber. **5539**

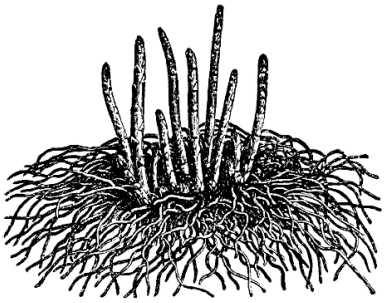

Asparagus, *Nordisk familjebok*.

SPARRIS *Asparagus officinalis*

'Gillberga'
Härstammar från Gillberga utanför Eskilstuna. Bra skörd av knubbiga skott, främst från hanplantorna. **1660**

'Mary Washington'
Klassisk sparrissort, starkväxande med bra avkastning. Har god resistens mot sparrisrost. Kulturarv från USA. **4037**

usn
Plantera i näringsrik sandig väldränerad jord. Kan börja skördas efter 3 år. Blir ca 1,5 m hög. **1660**

LÖK

KEPALÖK *Allium cepa*

[OBS! Potatislök/schalottenlök är alltid sättlök om inget annat anges.]

'Beddinge'
Potatislök från södra Skåne. För att vara en potatislök är den stor, över 75 g i vikt. **3923**

'Dullbo'
Potatislök. Sättlökar erbjudes. **2168 G**

'Golden Gourmet'
Saluförs som schalottenlök men anges i SKUD som potatislök. Ger stora lökar. Börjar inte om växtsäsongen på hösten. Läcker. För potatislök stora lökar. Sättlökar erbjudes. **4409**

'Karin'
Potatislök. Ger stora lökar med gröna nyanser i köttet. Skördeklar med viss oregelbundenhet inom sorten. Från Norr Lindberg, Dalarna. SWE 320 i Nationella genbanken. **4356**

'Margit Olivia'
Potatislök. Ger många sidolökar med fin smak. Genbanksnr SWE 78. **5036**

'Sikeå'
Potatislök från Sikeå utanför Robertsfors. Rikgivande med ganska små lökar. **4356**

PIPLÖK *Allium fistulosum*

'Bajkal'
Kommer tidigt på våren, kan skördas till långt in på hösten. Används som salladslök. Kan odlas i kluster likt gräslök för att spara yta. Köldtålig, tål några omgångar frost. **2153**

'Härjedalen'
Insamlad till Sesam på ett tak till en halvt ihoprasad fäbod i Härjedalen. **2894**

'Idunn'
Salladslök/piplök. Norsk, vinterhärdig salladslök från Vestfold, Norge. Mild smak. Delar sig likt gräslök. **2390, 4349 G**

'Mossby smedja'
Kallas även "Gammelskånsk piplök från Mossby smedja". Ser mest ut som en storbladig gräslök. Underbar som första primör. Vacker blomning med vita blommor överdraget med gult frömjöl. Från Skåne. NGB 23035/SWE 452. **1449**

usn
Perenn, härdig. Kraftiga ihåliga blad, används som gräslök och purjo. Tidig på våren, snabbväxande och dekorativ. Kan sås på våren, men bäst i juli-augusti för skörd nästa vår. **1338, 1746, 2961, 4995, 5222**

VITLÖK *Allium sativum*

'Alexandra'
Hardneck. Storvuxen med stora klyftor. Bulbiller erbjuds. **2629, 3149**

'Estnisk röd'
Lilastrimmiga lökar med stora rödskaliga klyftor, 4-6 st. Bulbiller erbjudes. **1438**

'Harnas'
Hardneck. Mindre klyftor, stark smak. En polsk sort. Bulbiller erbjudes. **5359**

'Karlsruhe'
Ormlök från Karlsruhe Botanischer Garten. Ger en god skörd. Bulbiller erbjudes. **112**

'Kodaver'
Marbled purple stripe. Ca 160 cm hög. 4-7 klyftor per lök som kan väga över 100 g. Medeltidig. Från Estland där den odlats i trakten runt sjön Peipus sedan 1930-talet. Bulbiller erbjuds. **4356**

'Liubasha'
Av typen Marbled Purple Stripe. Ukrainsk vitlökssort. Ger stora lökar och klyftor. Vit skalfärg med mycket inslag av lila. Lagringsduglig. Bulbiller erbjudes. **4356**

'Reeberger'
Namnet är osäkert. Ger förhållandevis stora lökar. Bulbiller erbjudes. Sorten har tidigare erhållits från en ekologisk yrkesodlare som odlat den i minst 10 år. **1438**

'Russian Topset'
Medelstora lökar med stora klyftor. Vitt skal med lila strimmor. **4356**

'Siberian Red'
Rysk, centralasiatisk typ, Purple Marbled Stripe, typ 5. Lilarandigt skal, stora lökar, få stora klyftor. Stängel, topplök (hardneck). Skördas tidigt. Bulbiller erbjudes. **5359**

'Sisert'
Typ 5. Ca 1 meter hög stängel med mikrolök. Stora lökar med stora klyftor, lilarandigt skal. **4356**

'Slavin'
Purple Stripe. Slanka plantor, ca 90 cm med topplök. Lökarna blir 3-4 cm. Vitt skal, lila klyftskal. Sorten kommer från Tjeckien. Bulbiller erbjudes. **4356**

'Ural II'
Gruppen porslinsvitlökar. Vitskalig. Ca 120 cm höga stänglar, topplök med kornstora bulbiller. Bulbiller erbjuds. **4356**

'Vekan'
Glazed Purple Stripe. Ganska tidig. Ganska kraftiga plantor, 1 m med topplök. Mellanstora till stora lökar med 6-12 klyftor. Lila glansigt skal. Sorten kommer från Tjeckien. Bulbiller erbjuds. **4356**

'Vigor'
Tidig. Ger stora lökar med få klyftor, svagt lilafärgade. Flätbar. Erbjuder bulbiller/små klyftor. **5588**

ÖVRIGA LÖKAR *Allium* spp.

Altajpiplök
A. altaicum. Även kallad Altajlök. Vild släkting till piplök. Perenn. Härdig i hela landet. Ca 60 cm hög, blommor i vitt. Skördas tidig vår och sensommar/höst. Omtyckt av pollinerare. Ursprung fröpåse från Ryssland. **1625 G, 3089, 4955**

Gräslök
A. schoenoprasum. Rosa/lila blommor. **4955, 5079**

Kinesisk gräslök
A. tuberosum. Eng: Garlic Chives, Thai Chives. Gräslök med vitlökssmak. Bladen är platta och plantan är glesare än vanlig gräslök. **2961**

Luftlök
A. x *proliferum*. Korsning mellan piplök och kepalök. Perenn, härdig, kommer tidigt. Blad som piplök, lök tämligen stor, stänglar med bulbiller i toppen. Skarp smak. Bulbillerna kan torkas och användas i matlagning. Bulbiller erbjuds.
1950, 3371, 3877

Ramslök
A. ursinum. Är den tidigaste löken på våren. Växer vilt längs stora delar av svenska kusten. Föredrar fuktigt läge. Småplantor erbjuds tidig vår. **43**

Rosenlök
A. carinatum. Perenn, härdig. Mycket tidiga, gräslökslika, plattade, skruvade blad. Rosaröda klocklika blommor samlade i blomstjälkens topp. Kan användas som gräslök. Bulbiller goda i wok eller vinäger. Bulbiller erbjudes. **1625, 1711**

Skogslök
A. scorodoprasum. På Gotland kallad kajp. Perenn. Används som purjo men lämna löken kvar i jorden. Bulbiller används i wok eller som vinägerkrydda. Bulbiller erbjudes. **43, 1625, 2478**

ROTFRUKTER

BETA *Beta vulgaris*

'Arimona'
Medelstor vit foderbeta med många sidorötter. Ca 50 cm höga gröna blad med ljusgröna stjälkar och bladnerver. God smak. Hög avkastning. Ursprungsfrön från tyska genbanken Gatersleben. **257**

'Badger Flame'
En orangegul, medelstor cylindrisk beta med gröna blad, gula stjälkar och bladnerver. Köttet är flamfärgat orangegult. Nyligen framtagen av fröfirman Row 7. **257**

Vilmorin-Andrieux & Cie, 1904. Les plantes potagères. Description et culture des principaux légumes des climats tempérés.

'Banco'
Rödbeta. **305**

'Blankoma'
Stor, klotrund och ibland lätt konisk vitbeta. Söt, god smak, mycket bra hållbarhet. Spröd och saftig långt in på våren. Hög avkastning. Bra i råkostsallad och grytor. Kraftiga gröna blad med ljusgröna bladnerver och stjälkar. En holländsk arvesort. **305**

'Blood Red'
En plattrund, mörkt röd beta av god kvalitet. Blasten ger skäl för namnet. Normal avkastning, god hållbarhet. Blir inte träig, trots storleken. **1986**

'Bordo'
Röd och klotrund. God som råkost och kokt. Problemfri odling. Goda lagringsegenskaper. Gröna blad med karmosinfärgade stjälkar och bladnerver. Kommer ursprungligen från f.d. Sovjetunionen. Odlas i de baltiska länderna. **2880**

'Burpees Golden'
Gulorange gulbeta. Runda, små, välformade betor som blir gyllengula vid kokning. Passar bra i sallad, färgar inte. Bladen ljusgröna. Kulturarv som funnits sedan 1828, förädlad av W. Atlee Burpee Co. of Warminster, Pennsylvania, USA. **257 G**

'Burpees White'
En medelstor, rund vitbeta med avsmalnad rotspets och med gröna blad. Något sötare än en röd beta. Introducerades av den amerikanska fröfirman Burpee **1952. 257**

'Cylindra'
Medelstor cylindrisk avlång rödbeta. Passar för inläggningar. Dansk betsort, listad 1840 och vanlig på 1880-talet. **3018, 5705 (lite frö)**

'Deacon Dan Beet'
En medelstor rödbeta med konisk form och mycket djupt röd färg på köttet. Gröna blad med ljusgröna stjälkar och bladnerver. Gammal sort från USA. **257**

'D'Egypte'
Röd, liten och plattrund. Gröna blad med röda stjälkar och bladnerver. Fransk stam av den gamla rödbetan Egyptisk Plattrund, men har inte lika platta rötter som denne. **162**

'Early Wonder Tall Top'
Klotrund rödbeta. Stora rötter, lite plattformade. Mörkrött kött, utmärkt smak. Bladen mörkgröna med röda stjälkar. Tidig. Nordamerikansk, beskriven ca 1880 men fanns troligen i USA på 1600-talet. **257**

'Eckendorfer Gelbe'
Gul foderbeta. **722**

'Eckendorfer Rot'
Mycket stor cylindrisk foderbeta, närmare 2/3 ovan jord. Som foderbeta mycket god, blir inte träig. Skinnet rött men köttet vitt. Gammal sort från f.d. DDR. Odlades i Sverige på 1850- och 1860-talen. **2167**

'Forono'
Avlång, cylindrisk, violettröd beta. Härstammar från 'Formanova'. Utmärkt att skiva för inläggning på grund av sin form. **2787, 3441**

'Gammal svensk'
Vit något förgrenad rot. En gammal svensk sockerbeta från Hilleshögs genbank, där den kallades "Äldsta sockerbetan 2018". Ursprungligen fick Sesam frön från amerikanska Seed Savers Exchange. **2609**

'Good for All'
Gammal rund beta med liten nacke. Ytterfärgen gråröd och köttfärg blodröd med jämn utbredning utan ljusa ringar. **305**

'Green Top Bunching'
En rund medelstor mörkröd rödbeta med gröna blad och karmosinfärgade stjälkar och bladnerver. Introducerades 1940. **257**

'Gul Hunsballe Mira'
Foderbeta från Danmark.
NGB 1594. **305**

'Jaensch Teutonia'
Spräcklig gulorange foderbeta. Palsternacksformad stor rot. Träig, bäst som djurföda. Ljusgröna blad, ljusgröna stjälkar och bladnerver. **257**

'Jaune Géante de Vauriac'
Foderbeta. Avlång, cylindrisk, gulorange rot, 15-20 cm lång. Växer till hälften ovan jord. Gröna blad, ljusgröna stjälkar och bladnerver.
1638, 2167

'Little Ball'
Syn. 'Detroit Little Ball'. En tidig, snabbväxande, småvuxen klotrund rödbeta. Mörkröd med ljusare ringar. Gröna blad med karmosinfärgade stjälkar och bladnerver. Bra resistens mot stocklöpning. **257**

'Long Red Giant'
Rödbeta. **305**

'Long Season Giant'
En rund rödbeta med djupt blåröd färg, ofta stora och högbyggda rötter. Bra avkastning och goda lagringsegenskaper. **257**

'Mammoth Red Mangel'
Gulorange foderbeta. Avlång, mycket stor med vitt kött. Kan väga upp till 10 kg. Ljusgröna blad, karmosinfärgade stjälkar och ljusgröna bladnerver. Kan ätas små. Användes på 1800-talet som djurfoder. **257**

'Modella'
En monogerm rödbeta med varierande utseende. Bladen är något rödaktiga. **1817**

'Monorondo'
En mellanstor rund rödbeta. God och krispig. **1817**

'Rote Kugeln 2'
Medelstor, klotrund rödbeta med gröna blad och karmosinfärgade stjälkar och bladnerver. Trivs på lerjordar. Bra smak. **1817**

'Shiraz Tall Top'
Av Detroit-typ. Mörkröd, rund och medelstor med slät yta. Gröna blad, karmosinfärgade stjälkar och bladnerver. Snabbväxande. Rhizoctonia-resistent. **257**

'Wiener Lange Schwarze'
Karmosinfärgad avlång stor beta, påminner i formen om grenig morot. Mycket mörkrött kött, även bladverket är helt rött. Söt smak, något besk eftersmak. Har kallats "Långa svarta" i äldre priskuranter. Ursprungsfrön från genbanken Gatersleben, Tyskland. **257**

HAVERROT *Tragopogon porrifolius*

'Gammal Gotländsk'
Bienn. Tjocka rötter, grenar sig ofta om jorden är för hårt packad .
2713, 4205 G, 5935

'Mammoth's Sandwich Island'
Långa ljusgula rötter. Bladen är svagt söta och utmärkta i sallader på våren efter övervintringen. Violetta blommor. **1638**

JORDÄRTSKOCKA *Helenium tuberosum*

'Bianca'
Stora vita knölar. Gula chokladdoftande blommor. Knölar erbjudes.
5610

'Henriette'
En produktiv sort som ger vita mycket släta knölar. Hinner blomma vid långa varma höstar. **2389, 2759**

'Normlösa'
Vita knölar med rosa inslag. Blommar inte. Ursprung okänt, erhölls från äldre dam i Normlösa, Östergötland, på 1990-talet. **1711**

'Topstar'
Tidig, vitskalig sort som blommar. Jämnare, kraftigare rötter. Knölar erbjuds. **4356**

KÅLROT *Brassica napus* Napobrassica-gruppen

'Bangholm Fenix'
Den har runda eller mer högbyggda rötter. Den ovanjordiska delen är rödviolett till färgen. Köttet är gult till mörkgult. **305**

'Eastham Turnip'
Mycket stor med vitt kött. Hållbar. Kulturarv från Eastham, USA. **2426**

'Finnmarkens vita'
Små runda rötter med grön nacke helt utan hals. Köttet är oftast vitt, saftigt och välsmakande. Kom troligen med finländare till Sverige och har mycket gamla anor. Lokalsort från Grangärde finnskog i Dalarna. NGB 11748. **3566**

'Klint Karin'
Rund, gul med grön nacke. God både som rå och tillagad. Lagringstålig. Från Fröuppropet. NGB 21676.
3671 G, 4012

'Ljustorp'
Lantsort från Medelpad. Gul med grön nacke. Gult kött med mild smak. Rund, mycket stor och tidig. **4422**

'Rutabaga'
Oval, gul med grön nacke.
NGB 6791. **722**

'Sandvik'
Rund, grön grundfärg, violett över- och gul underdel, gult kött. Smaken är fruktig, söt och pepprig. God rå, smakrik även som tillagad. Odlas allmänt på Island, har sitt ursprung i Islands första kålrot 'Kàlafellsrofa'. NGB 9912. **3875**

'Svensk gul'
Klotformig som långsamt avsmalnar mot rotspetsen. Den ovanjordiska delen är grön, köttet är gult. Halsen är markerad och lång. Köttet är inte träigt och med en mycket god smak. Normal avkastning. **162**

’Trutsgård’
Gul kålrot från Jämtland.
1822 (lite frö)

’Viksjö’
Lantsort från Ångermanland. Ljust kött, grön nacke. **3018**

’Wilhelmsburger’
En mycket stor, nästan klotrund, slät kålrot. **305**

’Vintjärn’
Stam av kålroten Bjursås insamlad i Fröuppropet. Klotrund. Vit med grön topp. Krispigt fruktigt kött likt rädisa. En av de godaste att äta rå. **305, 2168, 4626**

’Östgöta II’
Plattrunda släta rötter med en tydligt ansatt rotspets. Den ovanjordiska delen är grön, köttet är gult. Mild smak. En av de mest rikgivande. **3441**

MOROT *Daucus carota*

’Antocyana’
Röd, medelstor, avsmalnande. Ej så söt och krispig. Bra lagringsegenskaper. Måttlig skörd. **293**

’Chantenay Red Cored’
Gammal London Torg-typ, vintermorot. Kraftig blast och stort bladfäste. 14 - 20 cm. Kan odlas på alla jordar. Bra lagringssort. **2961**

’Cosmic Purple’
Sommarmorot. Lila skal, orange kött. Relativt söt. Kan lagras. Måttlig skörd. **293**

’De Luc’
Något brett konisk Chantenay-typ, robust, orange, lagringsduglig och framför allt god. **741 G**

’Duwicker’
Syn. 'Möhre Duwicker'. Gammal kulturarvssort med små rötter. Mild smak. **112**

’Guerande’
En kort kägelformad morot med trubbig rotspets. Den har en stor märg. Tidig. Lämplig för lerjordar. Gammal fransk sort från slutet av 1800-talet. **162**

’Karotan’
Mycket lagringstålig vintermorot. Högt karoteninnehåll. **4100**

’Kral Russian’
Rysk sort, lantsort(?), insamlad av östtyske växtförädlaren Otto Kral. Kan användas som sommar-, höst- och vintersort. Går bra på lerjord. Form oregelbunden, konisk till nästan cylindrisk, med trubbig spets. Aromatisk och ganska krispig. **293**

’Lobbericher’
Gul vintermorot. **2204**

’London Torg’
I Sverige den klassiska moroten av Chantenay-typ, en trubbigt konisk, saftig och aromatisk höstmorot som framför allt går bra på lerjord. Goda odlingsegenskaper. Ursprunget går tillbaka till England ca 1880. **1377**

“Carotte rouge demi-longue obtuse Vilmorin-Andrieux 1904”.

’Long Orange’
En kraftig höstmorot. Saftig, krispig, mycket morotssmak. Anses vara den första kända orangea morotssorten (tidigare morötter var vita, lila eller gula), uppkom i Holland, beskrevs första gången i text år 1721 men fanns långt tidigare. **4830**

’Rodelika’
Höstmorot. Kraftig blast, smal märg, väl genomfärgat kött, bra morotssmak. Goda lagringsegenskaper.
1978 G

’White Belgian’
Har en mycket lång vit skör rot, som till nära hälften växer ovan jord. Mycket mild smak och nästan fiberfri. Ej särskilt härdig. Gammal fodersort med god hållbarhet. **112**

PALSTERNACKA *Pastinaca sativa*

’Andover’
Rötter med slät konisk form. **50**

’Kingship’
Beskrivning saknas. Sorten finns hos Seed Savers Exchange, USA. **50**

’Kral Russian’
Rund till kastanjeformad rot. Högt stjälkfäste. Något sämre lagringsduglighet. **1551**

’Muuruvesi’
Från systerföreningen Maatiainen, sorten härstammar från Muuruvesi, en ort i Norra Savolax i Finland. **4382 G**

’Student’
Medellånga till långa rötter som är släta och jämnt koniska. Hög avkastning. God motståndskraft mot rotskorv. Fin smak och god lagringsduglighet. **4748**

’White Gem’
Medelstor, vit och slät rot. Lättodlad och välsmakande. Motståndskraftig mot skorv och brunrost.
50, 2609, 2826, 2980, 4305, 5378

POTATIS *Solanum tuberosum*

’Birgitta’
En gammal Svalövssort från 1924, rund med ljust skal. **4037**

”Kims röda”
Egentligen en sort som erbjöds på ett Sesammöte för många år sedan. Rött skal, mjölig, rikgivande, torktålig och frisk. Mycket odlingsvärd. **371**

’Patersons Victoria’
Saknar beskrivning. **4037**

’Up to Date’
En engelsk vinterpotatis odlad sedan 1894. Gul, högavkastande och hållbar. Den är godast på våren. Känslig för bladmögel och brunröta. Mycket känslig för skorv. **4037**

’Östergyllen’
Saknar beskrivning. **4037**

ROTPERSILJA
Petroselinum crispum
Tuberosum-Gruppen

'Halblange'
Medellånga, släta, kägelformade rötter. Tydlig persiljesmak. Mjöldaggsresistent. **5378**

ROTSELLERI
Apium graveolens
Rapaceum-Gruppen

'Runder kurzlaubiger Apfelsellerie'
Syn. 'Äppelfomad', 'Äppleformigt'. Rund till aningen oval rot. Växer bra, god. **307**

ROVA *Brassica rapa*

'Gränsrova'
Lantsort från gränsområdet mellan Norge och Sverige i Värmland. Har odlats i bägge länderna. Avlång rot med rundad botten. Köttet saftigt och välsmakande. Mycket bra lagringsegenskaper. **1638 G**

'Korova'
Lokal sort från norra Värmland. Lång rova som kan bli jättestor. Köttet är ganska ljust och välsmakande. Lämpar sig både som matrova och foderrova. Lagringsduglig. **3018, 4626**

'Oxhorn'
Tysk lantrova från genbanken Gatersleben. Mycket långa, vridna rötter, liknande oxhorn. Vita med rödfärgad nacke ovan jord. **2168**

'Svedjerova'
Plattrund, variabel i färg, mild smak. Svedjerovor odlades ofta efter att odlingsplatsen svedjats, därav namnet. **1638, 2293, 2961, 3874**

'Teltower'
Gammal tysk sort. Vitköttig, mycket välsmakande. **305**

RÄDISA och RÄTTIKA
Raphanus sativus

'Albena'
Vit, rund rädisa med slät yta. Mild smak. Ursprungligen från Tjeckien. **4748**

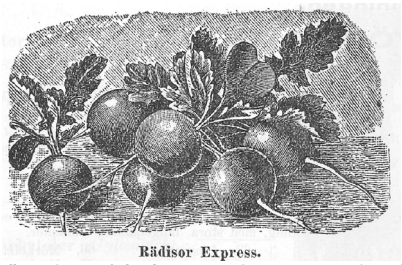

Illustration ur frökatalog 1923 utgiven av Fr. E. Bissmark, Halmstad.

'Kulatá Cerná'
Syn. 'Black Ball', 'Black Spanish Round', 'Pariser Rund Vinter', 'Nero tondo d'Inverno', 'Rund Svart Vinterrättika'. Stora (upp till 9 cm) runda och svarta rötter med klart vitt kött. Har traditionellt ätits tillsammans med öl i Europa. Kan lagras. **257**

SVARTROT
Scorzonera hispanica

'Eenårig kæmpe'
Syn. 'Ettårig jätte', 'Rysk kämpe'. Dansk kvalitetssort med jämna och fina rötter. **2727, 2961**

'Långe Jan'
Ger tämligen långa mörkbruna, kraftiga rötter. Den har dock en tendens att ge greniga rötter. **3490**

usn
Odlas i djup, mullrik jord. De långa rötterna äts, men även späda blad kan användas som bladgrönt. **1625**

ÖVRIGA RÖTTER

Jordmandel
Cyperus esculentus. Ett halvgräs. Svårodlad knölväxt som behöver en mycket varm växtplats och en lång odlingssäsong. Äts rå eller grillad men aldrig kokt. Rotknölar erbjudes. **4684**

Sockerrot
Sium sisarum. Flerårig rotgrönsak som kom till Norden under 1600-talet. Så fröna i kruka omgående och köldbehandla dem i några veckor. **43, 3772, 5083**

Strävsolros
Helianthus strumosus, kallas även rotsolros, knölsolros, helianti. Massor av jordärtskocksliknande rötter med avlång, lite knölig form. Smak lite som svartrot, enkla att odla. Förökas med sättrötter, som erbjudes. **43, 4481, 4955**

Surklöverrova
Oxalis tetraphylla, officiellt namn rosettoxalis. Gröna klöverblad med bruna tecken, rosa blommor. Saftig och frasig. Knölarna förvälles, stuvas eller friteras. Förökas med groddknoppar, knölar. **5244**

SÄD

HAVRE *Avena sativa*

'Patrik'
Modern sort av nakenhavre. Kraftiga stadiga plantor. **3877**

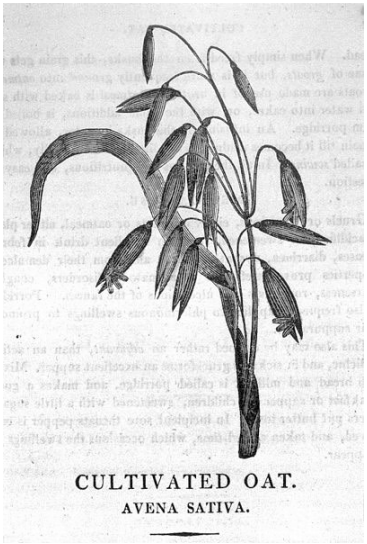

Robert John Thornton, A family herbal, 1814.

'Värmland lanthavre'
Av "Nordisk vithavre"-typ. Mycket högvuxen, ganska små vippor och småax. God bestockning. Traditionellt använd som brödsäd. I NordGen benämnd 'Lanthavre från Värmlands län', NGB 4878. **4305**

KORN *Hordeum vulgare*

'Acanthus'
Lantsort insamlad i Dorotea på 1910-talet, bevarad vid amerikanska jordbruksdepartementet. Ett mycket tidigt sexradskorn. Vårsådd.
NGB 15158. **3874**

RÅG *Secale cereale*

'Schmidt'
Höstråg som blir drygt 2 m hög med kraftig halm. Tidig. **162**

VETE *Triticum aestivum*
om inget annat anges

'Apu'
Finskt vårvete med borst. Går bra i norra Sverige. **5190**

'Dacke'
Svensk sort av vårvete från 1990. Ganska långstråig men stråstyv. Bra bakkvalitet. NGB 9955. **156 G**

'Lantvete från Dalarna'
Vårvete. Mycket variabel i höjd, mognad och med borstiga och borstlösa ax. Mycket röd vid mognad. Utmärkt bakkvalitet och högt mineralinnehåll. NGB 6673. **162**

'Utrecht Blue'
T. turgidum ssp. *dicoccum*, syn. 'Utrechtse Blauwe'. Vårsått emmervete med blågrå ax och långa svarta borst. Ca 1 m högt. **156 G**

ÖVRIGA SÄDESSLAG

Bovete
Fagopyrum esculentum. Historisk gröda. Mat-, bifoder-, gröngödslingsväxt. **4382 G**

Bronsfänkål
Foeniculum vulgare Rödbladiga Gruppen. Dekorativ växt med kraftig smak på blad och frön. **4684**

Kvastdurra 'Gammalsvenskbyn'
Sorghum bicolor. Från svenskbygden i Ukraina, odlas nu av ättlingar till de Gammalsvenskbybor som 1929 emigrerade till Gotland. Blomvipporna används till kvastar: tas när de gått från gult till ljusgrönt. NGB 23800. **604**

KRYDDVÄXTER

Anisisop
Agastache foeniculum. Perenn. Höjd 60-100 cm. Lakritssmak. Blålila/rosalila blommor i ax. Mycket omtyckt av fjärilar och bin. **6088**

Björnrot
Meum athamanticum. Dekorativ perenn med dillika blad, smakar som dill och curry. God krydda i fisk- och grönsaksrätter. Har pålrot, gillar inte att bli flyttad. **1625**

Brödvallmo
Papaver somniferum. Annuell. Vackra ljuslila blommor. Blå frön. **2167**

Brödvallmo 'Single Lilac'
Papaver somniferum, opievallmo. Vit med lila mitt i blomman. Stora kapslar. Ger blått frö t.ex. till olja, brödbak. Skördas helt mogen. **1377**

Chokladmynta
Mentha x *piperita* (Citrata-Gruppen) 'Chocolate'. Tydlig smak och doft av pepparmint och choklad. Starkväxande, sprider sig. Dekorativa mörkgröna blad. God till te, desserter. Rotsticklingar/rhizomer erbjuds. **4356**

Dansk körvel
Anthriscus cerefolium. Annuell krydda och bladgrönsak. Självsår sig lätt. Fin smak med aning av lakrits, anis och dragon. Bladgrönsak i soppa och gräddsås, krydda i tomatsallad, soppa mm. **1978 G**

Dill 'Aroma'
Anethum graveolens. Krondill. **4787**

Dill 'Bouquet'
Anethum graveolens. Bladdill som funkar i krukor. 20-30 cm hög. Skörda kontinuerligt så kan benägenheten att blomma fördröjas. Vinterså gärna för groning på våren. **5382**

Dill 'Como'
Anethum graveolens. Höjd 75 cm. Ger stora dillkronor. Även bra som bladdill. **3300, 4955, 5079**

Dill 'Tetra'
Anethum graveolens. Lite senare än vanlig dill med mindre utpräglad smak. Högväxande, produktiv, går sent i blom. **3441, 5705 (lite frö)**

Dill usn
Anethum graveolens. Hög. Bra till både bladskörd och kronor. **4415**

Dill 'Vanlig'
Anethum graveolens. **1377, 5667**

Fjällkvanne
Angelica archangelica ssp. *Archangelica*. Bienn. Förekommer vild i fjällen, förvildad i andra områden. Alla växtdelar kan användas, t.ex. spröda stjälkar i äppelkaka eller kanderade. Långsam groning, ev. stratifieras. **1625**

Fransk dragon
Artemisia dracunculus Sativagruppen. Uppskattad och karaktäristisk krydda i många rätter och såser. Skiljer sig i smak från rysk dragon i avsaknaden av viss bitterhet och en ton av citrus. Sticklingar erbjudes. **4748 G**

Hjärtmynta 'Moroccan'
Mentha x *villosa*. God mintsmak, mildare än pepparmynta men kryddigare än grönmynta. Erbjuder utlöpare/rotade sticklingar. **5588**

Isop
Hyssopus officinalis. Perenn. Blå blommor. Kryddväxt av gammalt ursprung. Stark, bitter smak men kan i små mängder användas i feta rätter. Fröar av sig lätt. **6066**

Koriander
Coriandrum sativum. Ettårig. En mycket lättodlad, användbar, starkt aromatisk krydda bl.a. till bröd och curry. Bra ersättning för pomeransskal. Både blad och frön används. **2848, 4415, 4684**

Kryddfänkål
Foeniculum vulgare. Perenn. Höjd ca 1,5 m. Små gula blommor. Dekorativ. Blad och frö används i matlagning. Ger ej knöl som knölfänkål gör. **2759**

Kummin
Carum carvi. Bienn. Blommar och sätter frö andra året, 50-70 cm hög. Direktså tidigt. Självsår sig lätt. **2713**

Kummin ”Fäbodkummin från Dalarna”
Carum carvi. Bienn. Blommar och sätter frö andra året, 50-70 cm hög. Direktså tidigt. Självsår sig lätt. **3300**

Kummin ’Vísi Gísli’
Carum carvi. Bienn. Introducerades på 1600-talet till Island av landshövdingen Gísli Magnússon, kallad Vísi Gísli (Gísli den vise). NGB 2109. **2390 G**

’Kungsmynta’
Origanum vulgare. Är oregano, men den saluförda kryddan är ofta från andra underarter än den vi odlar i Sverige. Ljuslila blommor, välbesökta av insekter. Skörda skottspetsarna vid blomningens början för bästa smak. Den erbjudna oreganon utan sortnamn är lågväxande, bollformad. **5588**

Kvanne
Angelica archangelica. Bienn, högväxt ört. Alla växtdelar används som mat- och medicinalväxt. Den odlade formen har mildare smak än den vilda fjällkvannen. Stora gröngula blommor i bollformade flockar. **43**

Libbsticka
Levisticum officinale. Perenn. Ca 2 m hög. Både blad och frön används som krydda. Stark smak, passar t.ex. i grytor och som buljong. Förr planterad av allmogen alldeles intill dörren för att mota bort ont. **43, 1625, 3891, 5539**

Lila temynta
Monarda fistulosa, kallas ibland vild bergamott. Perenn. 60-90 cm hög. Ljust lila blommor. Starkt aromatisk. Blommor och unga blad används som krydda. Fin som prydnadsväxt. Mycket attraktiv för insekter. **2477**

Pepicha
Porophyllum tagetoides. Annuell. Från Mexiko. Även medicinalväxt. Stark smak av koriander, anis, citron, mynta. Ca 50 hög. Små blålila kapslar med tofsar (ståndare, pistiller). Odlas varm, skyddat. Småblad, späda skott används. Förkultiveras. **4543**

Persilja ’Gigante di Napoli’
Petroselinum crispum Foliosumgruppen. Buskig och kraftig planta, 50-60 cm, slätbladig. Kryddig med rik persiljesmak. Stjälkarna kan användas likt stjälkselleri. **1439**

Angelica archangelica, *Nordisk familjebok*.

Persilja ’Grüne Perle’
Petroselinum crispum. Mosskrusig. **1439**

Pimpinell
Sanguisorba minor. Perenn, härdig. Foder-, medicinal- och kryddväxt. Bladen används i sallader och grytor. **1305, 2727**

Röd temynta
Monarda didyma. Perenn. Röda eller rödrosa blommor i "etager" på stjälken. Aromatiska blad som kan användas som krydda, i te och potpurrier. Fin i rabatt. Sprider sig med utlöpare. Omtyckt av insekter. **5588**

Skörbjuggsört
Cochlearia officinalis. Sallads- och soppkrydda med smak av pepparrot. Mycket C-vitaminrik. **43, 948**

Spansk körvel
Myrrhis odorata. Perenn. Ca 1,25 m hög. Vackra blad, vita blommor i flockar. Bör stratifieras, så på hösten. Anissmak. Färska/torkade blad till te, späda blad till soppor och i sallader, mogna/omogna frön som brödkrydda, snapskrydda. Även medicinalväxt. **257, 861, 1978 G**

Ullungloka
Dystaenia takeshimana, kallas även Seombadi. Perenn. Ca 1 m hög med flockblommor. Blad och stjälkar kan användas råa, tillagade eller fermenterade, eller likt libbsticka som buljong. Arten kommer från ön Ullungdo, Korea. **2478, 4282**

Vinruta
Ruta graveolens. Perenn. Halvbuske med grågröna aromatiska flikiga blad. Gula blommor i samlingar på stänglar. Krydd-, medicinal-, färg-, prydnads- och ceremoniell växt. Har en ganska bitter smak. Handskas med försiktighet, kan ge allergiska utslag. **4288**

MEDICINAL-VÄXTER

Bondtobak
Nicotiana rustica. Annuell-perenn, odlad som annuell. Plantan är meterhög med gula blommor, omtyckta av insekter. En gammal nyttoväxt, kom till Sverige under 1600-talet. Användes som snus, medicinalväxt och avkok för insektsbekämpning. **4995, 5083, 5363 G, 5667**

Ginsengklocka ”Dang Shen”
Codonopsis pilosula. Klättrande flerårig ört. Från södra Kina. **43**

Havannatobak usn
Nicotiana tabacum. Annuell. Ca 1,5 m hög planta med stora blad och rosa blommor. Används till cigarrer. **5667**

Hjärtstilla
Leonurus cardiaca. Gammal läkeväxt. Ca 50 cm hög, ljuslila blommor i kransar runt stjälken. Omtyckt av bin och humlor. **2903**

Hundtunga
Cynoglossum officinale. Även kallad munklöss, då fröna fastnar i kläder och djurpäls. Bienn. Känd sedan medeltiden som medicinalväxt. År två 0,3-1 m hög med rödlila blommor. Giftig för djur, även i torkat tillstånd (läs SVAs hemsida). **1305, 1625**

Hålrot
Aristolochia clematitis. Perenn. 50-70 cm hög. Gula, drygt 2 cm långa blommor. Sprider sig med långa utlöpare, så ge den plats. Giftig för hästar, främst rötterna. Tidigare använd som medicinalväxt. **43**

Mästerrot "Raskegård"
Peucedanum ostruthium. Perenn. Medicinal- och kryddväxt, mycket gammal i odling. Perenn. Ca 50 cm hög. Där den trivs sprider den sig med underjordiska utlöpare. Aromatisk doft. Denna kommer från en 1700-talsgård i Östergötland. Rotdelar erbjudes. **3903**

Sibirisk hjärtstilla
Leonurus sibiricus. Annuell/bienn. Ca 130 cm hög med rosa blomkransar i juni-augusti. Har använts som medicinalväxt i Europa och Asien, bland annat för antibakteriella, antiinflammatoriska och antioxidativa syften. Gillas av pollinerande insekter. **1305**

Slåttergubbe
Arnica montana. Perenn. Stora, gula korgblommor. Ängs-, prydnads- och läkeväxt. **1822**

Spikklubba, vit
Datura stramonium. Benämns även kärleksvilla. Ca 50 cm. Doftande vita trattformade blommor 5-10 cm långa. Blommar nattetid. Spikklubbsliknande frukter. Gammal medicinalväxt, mycket giftig. Odlas idag som kuriositet och prydnad. **5539**

Violspikklubba "Vegeholm"
Datura stramonium var. *tatula*. Annuell. Violspikklubba är en variant med blåvioletta blommor. Denna är funnen vid godset Vegeholm i Kristianstad. Mycket giftig. NGB 17945, Från Fröuppropet. **604**

Virginiatobak 'Mor Alida'
Nicotiana tabacum. Blir upp till 170 cm. Stora, ovala, långa blad och rosa blommor. Bra till snus. Förädlad av Alida Olsson i Yngsjö utanför Åhus. Odlad för Tobaksmonopolet till 1964. Frön bevarades sedan på Tobaks- & Tändsticksmuseet.
1517, 3300, 3531, 3772

Virginiatobak usn
Nicotiana tabacum. Odlad som annuell. Snabbväxande, blir 1,5-2 m. Stora blad och i toppen rosa blommor. Praktfull, insynsskyddande och lättskött. Kan odlas i kruka eller i rabatt. **5539**

Äkta johannesört
Hypericum perforatum. Perenn. Ca 60 cm hög. Blad punkterade av körtelprickar, därav artnamnet. Gula blommor i knippen i stjälkens topp. Traditionellt använd mot lindrig oro, tillfälliga insomningsbesvär och lätt nedstämdhet. **1978 G**

GRÖNGÖDSLINGSVÄXTER

'Honungsfacelia'
Phacelia tanacetifolia. Annuell. Blå blommor. Bra gröngödslings- och bifoderväxt. **4549**

SPÅNADSVÄXTER

Lin 'Hudiksvall'
Linum usitatissimum. Lantsort från det klassiska linlandskapet Hälsingland. Ganska vekt växtsätt. Blåblommande. NGB 7073. **305**

Lin 'Martta'
Linum usitatissimum. Sort från 1935, förädlad från gamla karelska sorter. Tidigare, säkrare skörd än andra sorter i kallt klimat. Kan användas till fiber och olja, även fin som eternell. Utsädet stammar från Maatiainen (Finlands motsvarighet till Sesam). **4305, 4382 G**

Lin 'Natalie'
Linum usitatissimum. Sorten är en av de som odlades i projektet 1KVM LIN under 2021. **4396**

FÄRGVÄXTER

'Gulmåra'
Galium verum. Perenn. Färg- och läkeväxt, har nyttjats till många ändamål bl.a. doft (ämnet kumarin), insektsrepellent, löpe. Blommar rikt, länge. Fin som prydnadsväxt. **4674**

'Vejde'
Isatis tinctoria. Bienn-perenn. 1:a året ca 20 cm hög tuva. Därefter gulblommande, ca 1 m hög plymliknande blomställning. "Nordens Indigo", bladen användes innan indigo för att ge blå färg. De kan även användas för utvinning av trä-behandlingsmedel.
1556, 2880, 2903, 3089, 4607

FRUKT o BÄR

ÄPPLE *Malus domestica*

'Fagerö'
Ett höstäpple. Frukten är röd med strimmor. Köttet är gulvitt med sötsyrligt smak. Västmanlands landskapsäpple. Ympris erbjuds. **162**

ÖVRIG FRUKT

Rosenkvitten usn
Chaenomeles sp. Blir en låg buske, lite spretig och med tornar. Blommar på våren på bar kvist i orange, rött, aprikos eller vitt. Ger äppellika gula eller gulröda frukter som sitter kvar länge på hösten. Fröna behöver stratifieras för att gro. **4288**

BÄR

Blek taggborre
Solanum sisymbriifolium. Syn. litchitomat. Busk-/trädliknande, utbrett växtsätt, vassa taggar. Röda söta frukter i klasar på rad, mogna när höljet är papperslikt. Odlas likt tomat, behöver inte tjuvas. **4174**

NÖTTER

Valnöt ”Mälarö”
Juglans regia. Moderträdet växer på Mälarö. Vid ca 20 års ålder var det 6 m högt, gav då ca 15 liter nötter med god smak, ej bittra. **3911**

Nuces (Nüsse). Miniatur aus der Wiener Fassung des Tacuinum sanitatis. Juglans regia. 13th century. Source: Tacuinum sanitatis in medicina. Wien, HS 2644, fol. 16r

BLOMMOR, PRYDNADS-VÄXTER

ANNUELLER

Ballongblomma
Nicandra physalodes, syn. leanderklocka. Blir 0,5-1 m hög och vid. Svartgröna kraftiga stjälkar, svagt prickiga blad. Blå hängande blommor som överblommade liknar perslyktor. Sägs hålla vita flygare borta i växthus. **1978 G, 4282**

Balsamin
Impatiens balsamina. Krukväxt eller utplanteras i rabatt. En gammaldags växt, vanlig i fönstren förr. Rosa blommor. **1377**

Blomstermorot
Daucus carota Blomstermorotgruppen. Bienn men blommar första året om den förkultiveras. Skira blommor i vitt, rosa- och purpurnyanser, fina i både rabatt och bukett. Omtyckt av insekter. **2880**

Blomstermorot ’Dara’
Daucus carota Blomstermorotgruppen. Bienn men blommar första året om den förkultiveras. Skira blommor i vitt, rosa- och purpurnyanser, fina i både rabatt och bukett. Omtyckt av insekter. **3923**

Blomstertobak ’Lime Green’
Nicotiana x *sanderae*. 0,7-1 m hög. Limegröna trumpetformade blommor i juni till september. Sås tidigt, feb-mar, och är ljusgroende. **5378**

Blåklint ’Black and Mauve’
Cyanus centaurea. Ca 70 cm hög. Mörkt purpurröda och lilarosa blommor. **4955**

Blåparasoll ’Blue Lace’
Trachymene caerulea, syn. spetsblomma. Ca 60 cm hög. Täta parasollika samlingar av små ljusblå blommor på stadiga stjälkar. **3923**

Buketthirs ’Frosted Explosion’
Panicum capillare. Annuell. Prydnadsgräs, ca 50-60 cm högt. Växer med kraftiga strån som upptill slår ut med plymer likt rosagrönt fyrverkeri. **5610**

Clarkia, mix
Clarkia unguiculata. Fyllda blommor i rosa, röda och vita nyanser. Ca 60 cm hög. Lättodlad rabatt- och snittblomma. **3300**

Gullskära
Cosmos sulphureus. Påminner om rosenskära men blommar med orangea blommor. 50-70 cm hög. **3980**

Inkakrage
Tithonia rotundifolia. Syn. namn är mexikansk solros, solblomma. Blir 1-1,5 m hög. Blommor i orange, 8-10 cm stora, på stadiga stjälkar i juli tills frosten tar dem. **4753**

Jungfruhirs ’Fontaine’
Panicum virgatum. Annuell till perenn. Sirligt prydnadsgräs med ljusgröna blad och graciösa fontänlika vippor. **3923**

Jätteverbena
Verbena bonariensis. Ca 1-1,5 m hög. Perenn, odlad som annuell. Lila-violetta blomflockar på smala höga stänglar svävar fint överst i rabatten. Blommar hela sommaren till frosten. Självsår sig. **5588**

Kalvnos
Misopates orontium. Ca 40 cm hög stjälk med rosa lejongapslika blommor i toppen. Vanligen ett ogräs men som kan odlas i trädgården där den överlever lättare utan konkurrens. Har använts inom folkmedicin. Fridlyst i vild form. **604**

Klätt
Agrostemma githago. Rosa blommor som lockar pollinerare. Upp till 80 cm hög, något spretigt växtsätt. Var förr ett åkerogräs som följde med utsädet och dess frön i brödsäden gjorde brödet osmakligt. **2880**

Kornvallmo
Papaver rhoeas. Blir 80-100 cm hög. Klarröda blommor, ibland med mörk fläck nedtill på kronbladen. Självsår sig lätt. Växer ofta som ogräs i åkrar i Skåne, på Öland och Gotland. **2478, 5667**

Lammtunga
Omphalodes linifolia. Syn. vit förgätmigej. Vita blommor. Direktsås, gärna i omgångar. Ca 40 cm hög. Fin i bukett. **1817**

Lejongap ’Fröjel’
Anthirrhinum majus. Blommar i djuprött men också några i rosa och gult. Från Gotland, inkom i Fröuppropet. NGB 20213. **4012**

Leverbalsam ’Red Cutting’
Ageratum houstonianum. Ca 60 cm hög, upprätt, buskig och stadig. Rödlila blommor. **4349 G**

Liten tagetes
Tagetes tenuifolia, kallas även kryddtagetes. Gula, orangea och röda blommor, finflikiga blad. Blad och blommor kan användas som salladskrydda. Aromatiskt doftande bladverk. Tät och buskig, lämplig som kantväxt. Bör förkultiveras.
1751, 5667

Liten tagetes 'Red Gem'
Tagetes tenuifolia, syn. kryddtagetes. Buskformig, likt kuddar, ca 30 cm hög. Små enkla blommor i eldrött med gul mitt. Väldoftande blad med kryddig citronsmak, kan användas som krydda. **4349 G**

Liten tagetes 'Starfire'
Tagetes tenuifolia. Lågt, buskigt växtsätt. Små blommor i en mix av orange, gult och rött. **672**

Liten tagetes 'Tangerine Gem'
Tagetes tenuifolia, syn. kryddtagetes. Buskformig, likt kuddar, ca 30 cm hög. Små enkla blommor i orange. Väldoftande blad med kryddig citronsmak, kan användas som krydda. **2488**

Luktärt 'Cupani'
Lathyrus odoratus. Syn. 'Fransiscus Cupani'. Första kända namnsorten, namngiven efter en siciliansk munk. Något mindre blommor, violett segel och blåvioletta vingar och köl, utsökt doft. **1872, 5248**

Luktärt vild Siciliansk
Lathyrus odoratus. Relativt små tvåfärgade blålila blommor med mycket doft. **715**

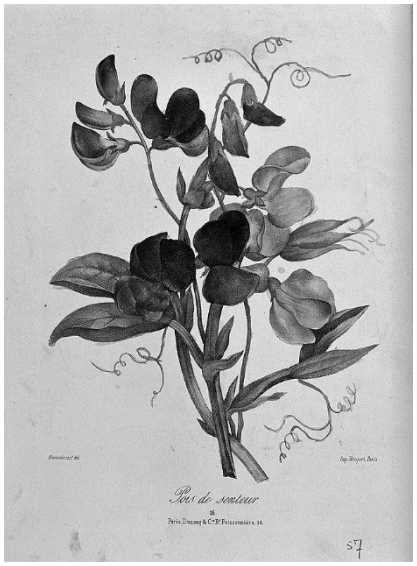

Ett knippe luktärter, Lathyrus odoratus. *Coloured lithograph, c. 1850, after Guenébeaud*

Narcisstobak 'Only the Lonely'
Nicotiana sylvestris. Mycket dekorativ med hängande, trumpetlika vita blommor i toppställda samlingar. Bedövande fin doft. Ståtlig, upp till 1,5 m hög, passar som solitär. Fröna är små och ljusgroende. **3300**

Opievallmo mörklila
Papaver somniferum. Mörklila enkla blommor. **3095**

Purpurvinda
Ipomoea purpurea. Klättrande ettåring. Purpurfärgade blommor. Håriga stjälkar och blad till skillnad från *I. tricolor* blomman för dagen. **4481**

Ringblomma
Calendula officinalis. Gula eller orangea blommor. Samodla den gärna med grönsaker t.ex. tomater. Självsår sig lätt.
1377, 4012, 4748, 5079

Ringblomma 'Brita'
Calendula officinalis. Orange ringblomma från före 1940-talet. Ganska små blommor. Från Fröuppropet, NGB 17959. **1305**

Ringblomma 'Bronzed Beauty'
Calendula officinalis. Ljusa blommor med toner av brons och rosa. Kronbladen är som hos alla ringblommor ätliga och kan användas i t.ex. sallader. Kan brukas som gröngödsling om hösten. **3300**

Ringblomma 'Bull's Eye'
Calendula officinalis. Ca 50 cm hög. Tätt dubbla, varmt apelsingula blommor med mörk mitt och roströd undersida. **4955**

Ringblomma gul-aprikos-orange
Calendula officinalis. Ca 50 cm hög. Blommor i blandade färger, gult, aprikos och orange. **4955**

Ringblomma 'Indian Prince'
Calendula officinalis. Höjd 45 cm. Dubbla, orangea blommor, kronbladens undersidor är mahognyfärgade. **5382**

Ringblomma "Monas Mix"
Calendula officinalis. En blandning där sorten 'Coffee and Cream' och 'Honeymoon' korsats. **861**

Ringblomma 'Resina'
Calendula officinalis. Enkla blommor, gula till ljust orange. Höga halter av verksamma ämnen, extra lämplig till hudvård. **2153, 2828, 3284, 3424 G, 3877, 4397, 4481**

Rosenskära 'Aino'
Cosmos bipinnatus. Höjd 80-120 cm. Blomfärg från mörkrött till vitt. Sort från Idensalmi, Norra Savolax i Finland. **4382 G**

Rosenskära 'Candy Stripe'
Cosmos bipinnatus. Blommorna är vita med rosa kant och rosa med mörkrosa kant. Bra biväxt. **3980**

Rosenskära rosa
Cosmos bipinnatus. Ca 1 m hög med rosa blommor. Bra biväxt. **5667**

Sammetstagetes 'Fagerhult'
Tagetes patula. Ca 60 cm, buskig med dubbla blommor som skiftar i gult, orange och rött. Från Påryd, Kalmar, Småland. NGB 22801, Fröuppropet. **604, 2920**

Sammetstagetes 'Jolly Jester'
Tagetes patula. Blommorna har effektfulla ränder i rödbrunt och skarpgult. En kulturarvssort från 1700-talet. **3980**

Slingerkrasse 'Jewel of Africa'
Tropaeolum majus. Variegerade blad. Blommor i olika kontrasterande färger. Vacker för spaljé, staket och marktäckning. **4481**

Solros 'Titan'
Helianthus annuus. Mycket stor, upp mot 3 m hög och en disk upp mot 60 cm i diameter. Något att tävla med. Storfröig. **4288**

Solros, vaniljvit
Helianthus annuus. Ca 150 cm hög. Småblommig, flergrenad, vaniljvita blommor med mörk disk. Fin till snitt. 5378

Sommarmalva 'Loveliness Rose'
Lavatera trimestris. Stora rosa blommor. Blommar länge och rikligt. Putsa gärna bort vissna blommor för längre blomning. 5212

Sommarmalva 'Silver Cup'
Malva trimestris. Höjd 60-100 cm. Trattformade blommor i rosa med silverlyster. 3300

Sommarrudbeckia 'Rustic Dwarfs'
Rudbeckia hirta var. *pulcherrima*. Höjd 60 cm. Blommor i varierande varmgult och rödbrunt. 2477

Svansfjädergräs 'Pony Tails'
Nassella tenuissima. Perenn, odlas som annuell. Ett sirligt gräs i tuvor med vackra smala mjuka vippor. Ca 50 cm hög. 3923

'Tagetes från Linnés Hammarby'
Tagetes patula 'Burning Embers'. Blomman är brunaktigt röd med orangegul undersida som också syns som ett tunt band på kronbladens yttersida. Plantan blir till slut en meter hög med många förgreningar. 1305, 1377, 1947, 2920, 2958, 3923, 4409

Tagetes sp.
Okänd art och sort. Blandade färger. 4955.

Timvisare 'Simply Love'
Hibiscus trionum, syn. elfenbensblomma. 30-60 cm hög. Blomman är enkel, benvit med djupröd mitt där ståndarna kontrasterar starkt i gult. Lättodlad i soligt läge. 4684

Åkerringblomma
Calendula arvensis. Även kallad fältringblomma. Växten är halvmeterhög med buskigt växtsätt och översållad med små gula till gulorange blommor. 604

BIENNER

Jättekungsljus
Verbascum olympicum. Ståtlig kraftig stjälk på 1,5-2 m med gula blommor på kandelaberlika förgreningar i juli-september. 4607

Kardvädd
Dipsacus fullonum. Ca 1,5 m. Vackra ljuslila blommor i valsformigt blomhuvud med små taggar. Fröställningarna har använts för att rugga yllevävnader. Blir lätt ogräs om den får fröa av sig. 1305

Purpurklätt
Lychnis coronaria. Oftast bienn. Ca 70 cm hög. Blad tätt silverludna. Blommar i cerise under juni-juli. Självsår sig. 2903, 5588

Röd snokört
Pontechium maculatum, i handeln *Echium russicum*. Bienn-perenn. Tjocka mörkröda blomspiror, ca 60 cm höga. Attraktiv för bin. 6066

Silvermartorn
Eryngium giganteum. Elegant silverbladig med blå lyster hos blomman. Populär hos bin, fin som eternell. 1438

Stockros
Alcea rosea. Bienn till kortlivad perenn. Blandade färger.
1978 G, 4356, 6066

Stockros ljusrosa mörk mitt
Alcea rosea. Bienn till kortlivad perenn. Blommor i ljusrosa med mörkare mitt. 3980

Stockros, gul
Alcea rosea. Bienn till kortlivad perenn. Gula, enkla blommor. 1438

Stockros, rosa
Alcea rosea. Bienn till kortlivad perenn. Rosa blommor. 3923

Stockros, rosa-lila
Alcea rosea. Bienn till kortlivad perenn. Rosa/lila, enkla, stora blommor. 4409

Stockros, röd
Alcea rosea. Bienn till kortlivad perenn. Röda blommor. 1438

Stockros, vit
Alcea rosea. Bienn till kortlivad perenn. Vita blommor. 1438, 5667

Stor rödmalva
Malva sylvestris ssp. *mauritania*, syn. mauretansk rödmalva. Annuell till kortlivad perenn. Blir 60-70 cm hög med stora mörklila, ådrade blommor. Förutom att den är en vacker prydnadsväxt anses den verksam mot irritationer i svalg och luftvägar. 1711

Stor rödmalva 'Zebrina'
Malva sylvestris ssp. *mauritiana*, syn. mauretansk rödmalva. Annuell-perenn, mest bienn. Ca 1 m hög. Ljusrosa blommor med mörkt rödviolett ådring. Blommar rikt och länge. 1338

Trädgårdsnattviol
Kallas numera hesperis. *Hesperis matronalis*. Bienn-perenn. Violetta blommor. Doftar fint och blommar hela sommaren. 4382 G

Ulltistel
Onopordum acanthium. Ca 2 m hög. Vitluden med rödvioletta blommor. 1438

PERENNER

Akleja
Aquilegia vulgaris. Perenn. Gammal torparväxt i varierande färger, vanligen utan sporrar och ibland med fyllda "krinoliner". 2826, 4265

Akleja, blå
Aquilegia vulgaris. Perenn. Blå blommor. 5222

Blodtopp
Sanguisorba officinalis. Perenn, 30-80 cm hög, rödbrunt blomax. Förr använd som medicinalväxt. 1822

Blågull
Polemonium caeruleum. Perenn. Blå blommor på upprätta stjälkar, ca 80 cm höga. Trivs i sol-halvskugga, väldränerat, gärna lätt fuktigt och näringsrikt. Frösår sig. Bra snittblomma. 5359

Bolltistel, vit
Echinops bannaticus. Perenn. En vit form av blå bolltistel. Bra biväxt.
3923

Drakmynta
Physostegia virginana. Perenn i gynnsamma lägen, annars annuell. Täta vita blomspiror på 40 cm.
6066

Franskt kungsljus
Verbascum chaixii. Ofta perenn. Höga spiror, 1-1,5 m, gula till vita blommor. Tål mager jord. **1978 G**

Färgväppling
Baptisia australis. Perenn. Ca 1 m hög. Indigoblå blommor, liknande lupin. Dekorativa frökapslar. Kan även användas som färgväxt. Skyddat läge. **5378**

Grekvädd
Knautia macedonica. Perenn, 1 m hög. Vinröda blommor. Sprider sig lätt. Gillas av insekter. **5588**

Gråmalva
Lavatera thuringiaca. Perenn. Gråludna flikiga blad, stora trattformade rosa blommor, blir storväxt. Älskad av pollinerare. Stratifieras för att gro. Äldre trädgårdsväxt, ursprungligen införd till Sverige som medicinalväxt. **1438**

Gullviva
Primula veris. Perenn. Gula, tubformade, hängande blommor i toppställd blomsamling. Prydnads- och medicinalväxt som även är ätlig. Som vildväxade är den fridlyst i vissa delar av Sverige. **2390**

Hässleklocka, vit
Campanula latifolia. Perenn. 1,5 m hög. Lik vanlig hässleklocka, storväxt och med toppställda allsidiga klasar men med vita blommor. **307**

Krollilja (frö)
Lilium martagon. Perenn. Rosa-vita till rödlila blommor. Dekorativ och härdig liljeväxt från Mellaneuropa. Trivs i halvskuggiga lägen bland buskar och träd. Självsår sig lätt och kan bilda stora bestånd. **307, 2903**

Oktoberaster
Aster novi-belgii Oktoberastergruppen. Perenn. Höjd 120 cm. Grenad med många små blommor. Attraktiv för insekter. **2477**

Riddarsporre (blå)
Delphinium sp. Perenn. Blå blommor. Blir ca 1 meter hög. Blommar om efter nedklippning av stänglarna.
4684

Riddarsporre från Norrbotten
Delphinium sp. Perenn. Höjd 1,5-2 m. Blandade blå blommor. Har funnits vid M 6009:s föräldrahem i mer än 70 år. **6009**

Sträv rudbeckia ”Anders blandning”
Rudbeckia hirta (troligen). Perenn. Ca 60 cm hög, blommar hela hösten i gula, orangea till bruna nyanser med brun disk, en del fyllda. Ursprungligen från ett glömt parti frö hos Anders mor i USA. **371**

Stäppsalvia
Salvia nemorosa. Perenn. Varierande höjd, 30-70 cm. Lila blommor i axlika blomställningar. Trivs i sol, väldränerad och kalkrik jord, är torktålig, passar i stenpartier. **3102**

Såpnejlika ”Raskegård”
Saponaria officinalis. Perenn. Ljusrosa blommor. Sprider sig med utlöpare. Kommer från en 1700-talsgård i Östergötland. **3903**

Toppklocka
Campanula glomerata. Perenn. Ca 50 cm hög. Blålila blommor. Sprider sig sakta. Fin till förvildning. **5588**

Vitt blågull
Polemonium caeruleum f. *album*. Perenn. Upprätt, stadigt växtsätt. Dekorativa blad. Vita blommor i juli-augusti. Tålig, Självsår sig. **2994 G**

Vitt blågull ’Rällsjö Brita’
Polemonium caeruleum f. *album*. Perenn. Upprätt, stadigt växtsätt. Dekorativa blad. Vita blommor i juli-augusti. Tålig, självsår sig. Ursprungligen från Rällsjö Britas gård Rällsjöbo utanför Bjursås, Dalarna.
3628

LÖKAR, KNÖLAR PRYDNADSVÄXTER

Chokladskära
Cosmos atrosanguineus. Perenn, knölväxt. Ca 60 cm hög (i kruka). Mahognyfärgade, svagt chokladdoftande blommor som gillas av insekter. Vinterförvaras frostfritt.
5588

Dahlia usn
Knölar vinterförvaras frostfritt.
5667

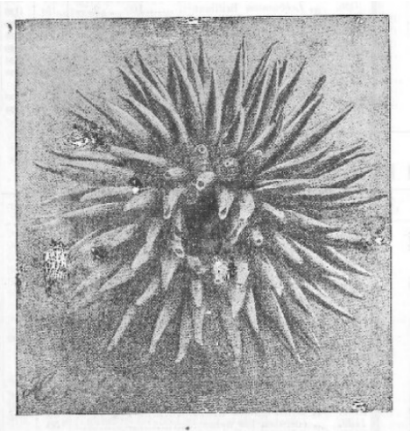

Kaktusdahlia. Illustration ur frökatalog 1923 utgiven av Fr. E. Bissmark, Halmstad.

Himmelsblomma
Commelina tuberosa. Perenn knölväxt. Blir ca 50-60 cm höga, måttligt grenade, plantera gärna många plantor tillsammans. Himmelsblå blommor som är utslagna på förmiddagen. Passar i kruka eller rabatt. Bildar knölar som kan övervintras frostfritt. **1817**

Kanna
Canna x *generalis*. Perenn. Ca 80 cm i kruka, betydligt högre på friland. Mörka blad, röd blomma. Vinterförvaras frostfritt. **5588**

Kanna ’Bronze Orange’
Canna x *generalis*. Perenn. Ca 80 cm i kruka, betydligt högre på friland. Mörka blad, orange blomma. Vinterförvaras frostfritt. **5588**

Pärlhyacint
Muscari botryoides. Lökväxt. Blå blommor. Frön erbjudes. **5222**

Underblomma
Mirabilis jalapa. Perenn. Högväxt med många små röda blommor som slår ut och doftar intensivt om kvällen och blommar till förmiddagen därpå. Rotknölen övervintras på frostfri plats. Blir större och mer rikblommande med åren. Även använd som medicinalväxt. 2609

VEDARTADE PRYDNADSVÄXTER

Gullregn
Laburnum anaqyroides. En dekorativ vedväxt i ärtväxtfamiljen. Buske till mindre träd. Gula ärtblommor i långa klasar. Ljusgroende frön, bra att höstså ute. Giftig. 5539

Lavendel
Lavandula angustifolia. Halvbuske med aromatiska grågröna blad och vanligtvis blålila blommor i toppställda ax. Används främst för sin vällukt. Kan odlas upp till åtminstone zon 3. 6066

RUMSVÄXTER

'Gräddpelargon'
Pelargonium elongatum. Vildpelargon. Kompakt, liten planta med klibbiga blad. Små kortlivade gula blommor. Storknäbben (frökapsel) spricker som mogen upp, har 5 spiralförsedda frön som skalas innan sådd, tar då 10-30 dagar att gro. 2961

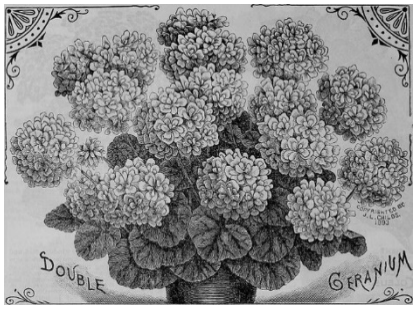

"Childs' combination catalogue for 1910 - flower seeds vegetable seeds summer bulbs hardy bulbs and plants house plants shrubs new fruits and dutch or full bulbs (1910)."

'Hästskopelargon'
Pelargonium zonale. Vildpelargon. Blommar flitigt med stora rosa blommor. Zonalpelargonens urmoder. 3923

'Jättestjärnlök'
Albuca bracteata, fördes tidigare till släktet Ornithogalum. Perenn, lökväxt. Syn. namn är läkelök, havslök, sjölök, Pregnant Onion. Långa blomstjälkar med små vita blommor i ax. Kan vara ute på sommaren. Löken sätter sidolökar, som erbjudes. 4674

'Pepparmyntspelargon'
Pelargonium tomentosum. Vildpelargon. Mycket stora mjuka och lena blad som doftar mint. Utbrett växtsätt. 3923

'Syskonstjärna'
Ledebouria socialis. Perenn lökväxt. Gröna blad med silverfläckar på ovansidan, purpurfärgad undersida, skaft och lök. Vita blommor i samlingar på stänglar. Lökarna trängs så småningom i krukan. Ursprung Sydafrika. Ovanlig, tålig krukväxt. Lökar erbjuds. 4674

SESAMS JUBILEUMSSKRIFT

Hur gick det till när gurkan 'Arboga Vit' kom hem till Sverige igen?

Hur skördar jag kålrot, rotselleri och kålhuvud för bästa bibehållen smak?

Vad menas egentligen med släpärter?

Odla rovor i myrstackar?

Har moroten alltid varit orange?

Hur odlar jag bäst frö från kål?

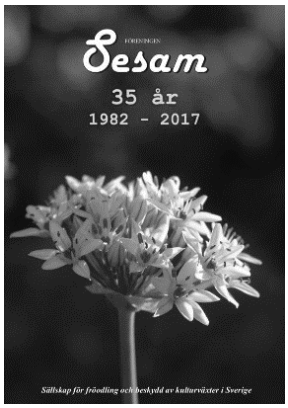

Svaren på dessa frågor och mycket mer får du i vår jubileumsskrift som trycktes 2017. I den har vi samlat ihop utdrag ur våra olika skrifter som speglar föreningens verksamhet under åren 1982 – 2017. Välkommen att ta del av ett axplock ur denna digra kunskapsbank.

Alla medlemmar har kunnat få jubileumsnumret, blir du ny medlem i år får du erbjudande om det också. Vill du ge bort ett ex till vänner och bekanta, eller om du tappat bort ditt eget ex, kan du beställa fler.

Så här beställer du:

– Sätt in 50 kr på Sesams plusgirokonto 178998-1.

– Uppge namn och adress dit jubileumsnumret skall skickas. Kostnaden är inklusive frakt.

Om uppgifterna inte får plats i bankens meddelanderuta, uppge din e-postadress. Skicka därefter e-post med namn och adress till *info@foreningensesam.se*

FRÖPÅSAR

Att vika fröpåsar

På sättet att tillverka en fröbehållare känner du igen en sann Sesam-medlem. Konsten att snabbt kunna vika en hållbar och tät fröpåse av närmast till buds stående pappersbit är nära nog inträdesbiljetten till frösamlarnas inre krets. Här kommer beskrivningen:

Tag en bit papper som bör vara rätt så avlång och helst inte mindre än 10x7 cm, men alla rektangulära och fyrkantiga former fungerar.

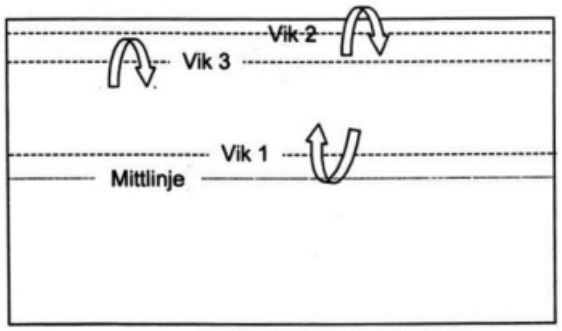

Vik 1: Vik pappret uppåt, ca 1 cm ovanför mitten!
Vik 2: Vik den överskjutande övre remsan bakåt!
Vik 3: Vik ytterligare en lika bred remsa bakåt. Vänd på pappersbiten så att du har de bakåtvikta remsorna mot dig!

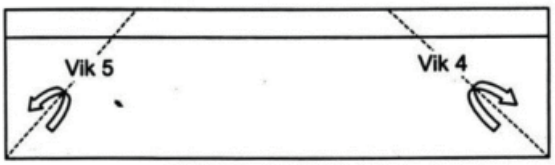

Vik 4: Vik den högra triangeln bakåt!
Vik 5: Vik den vänstra triangeln bakåt, vänd på biten!

Vik 6: Vik den högra triangelspetsen uppåt, inåt och skjut in biten under remsan!
Vik 7: Vik den vänstra triangelspetsen uppåt, inåt och skjut in biten under remsan!

Klart! Lättillgängligare, snabbare och bättre fröpåse kan du inte få. Håller tätt och går att öppna i båda ändarna.

Ha så kul med vikningsövningarna!
Rainer Hertel, M 43

Ett annat sätt att vika fröpåsar

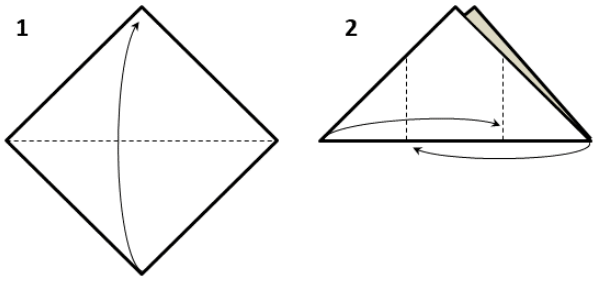

1. Använd eller klipp till en kvadratisk pappersbit. Vik den diagonalt uppåt.
2. Vik in höger och vänster sida en tredjedel från kanten.

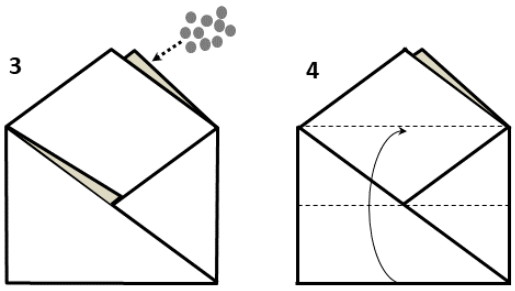

3. Sätt den ena kanten inuti den andra.
4. Vik horisontellt i tre lika delar. Vik den nedersta delen uppåt, över den mellersta.

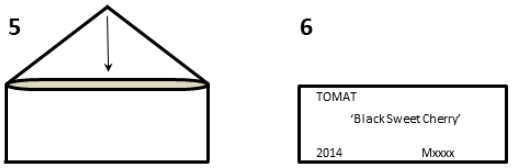

5. Vik den översta delen nedåt. Sätt den inuti fickan som kommer från den uppvikta nedersta kanten.
6. Nu har du en praktisk fyrkantig fröpåse.

Vikningen är lätt att minnas och den håller ihop väl. Frön går lätt att hälla i som på bild 3.

Om du använder ett A4-papper så blir fröpåsen lagom stor för en större mängd små frön eller ett antal stora frön. Av 10 x 10 cm stora papper, t.ex. notislappar, blir det små fröpåsar som är lagom för en mindre mängd små frön.

Katriina Anttila, M 1941

SÅ HANTERAS DINA PERSONUPPGIFTER

Vilka uppgifter har vi om dig?

De här uppgifterna kan vi ha om dig som medlem:

- Personnamn
- Adress
- Telefonnummer (frivillig uppgift)
- e-post (frivillig uppgift)
- Om man är ålderman, gesäll, lärling, funktionär, och/eller styrelsemedlem
- Fröerbjudanden och medlemsregister i Årsboken i tryckt form.
- Foton från träffar kan publiceras i SesamNytt, Facebook och på hemsida.

Hur lagras uppgifterna om dig?

Dina kontaktuppgifter lagras elektroniskt och är bara tillgängliga för föreningens styrelse samt de som hanterar medlemsutskick och liknande. Inga uppgifter används i kommersiellt syfte eller delas vidare utanför föreningen. Inga personnummer lagras.

Varför register?

Medlemsregistret behövs för att kunna sända ut medlemstidning och föreningsinformation, samt för att hantera fröbank och historik.

Medlemsmatrikeln publiceras i årsboken med medlemsnummer och namn, och för de medlemmar som erbjuder sorter publiceras även adress och eventuella andra kontaktuppgifter för att de ska kunna nås av föreningens medlemmar med förfrågningar.

När du slutar vara medlem

När ditt medlemskap upphör så tar vi bort dina kontaktuppgifter ur registret. Men vi sparar ditt för- och efternamn tillsammans med ditt medlemsnummer. När du vill bli medlem igen kan du få ditt gamla medlemsnummer.

Hur påverkar du dina uppgifter?

Vill du att dina personuppgifter ändras eller tas bort ur medlemsregistret, kontakta föreningens registeransvarige. Men vi måste ha kvar ditt namn och adress för att du ska kunna stå som medlem. Övriga uppgifter är frivilliga.

Vill du ändra eller dölja uppgifter i medlemsmatrikeln i årsboken, meddela årsboksredaktören.

Hur samtycker du till detta?

I och med att du betalar medlemsavgiften så vet vi att du samtycker till att vi lagrar sådana uppgifter, och hur vi hanterar dem, så som beskrivits i denna text.

Har du fler frågor om personuppgifter och hur föreningen hanterar dem?

Kontakta någon av:

M 2595 Florian Maindl

M 257 Börje Borgström

M 1839 Lena Ansebo.

SKAFFA FRÖSÅLL

Som en medlemsförmån kan du beställa ett set frösåll som underlättar rensningen av det skördade fröet. Man köper näten från föreningen och snickrar sedan själv ihop sållen med eget virke.

Läs mer på hemsidan:
foreningensesam.se/att-froodla/skaffa-ett-frosall/

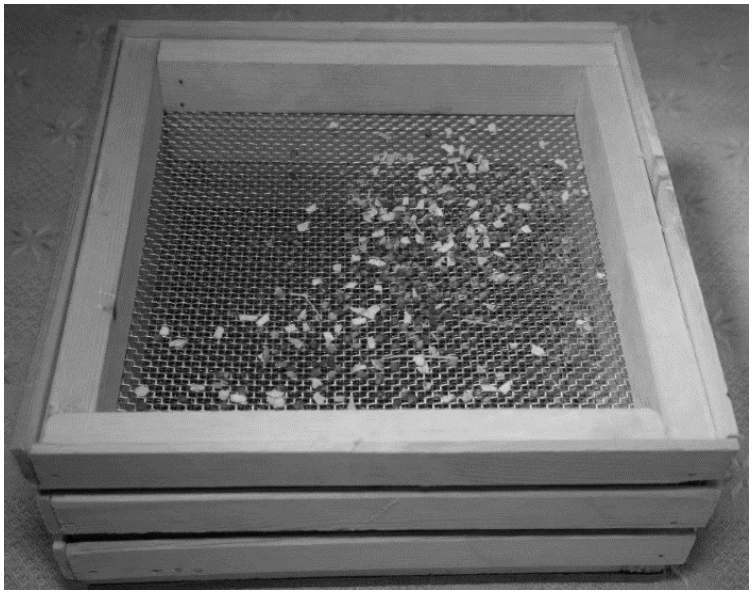

Några av sållen i ett set. Foto: C. Martin, från fröodlingsboken.

Trädgårdsmålla Atriplex hortensis *'Ängelholm', NGB 21245. Foto: Annette Hägnefelt, NordGen.*

Kokböna Phaseolus vulgaris *'Gulböna från Östergarn', NGB 18054. Foto: Svein Ø Solberg, NordGen.*

Lejongap Antirrhinum majus *'Fröjel röd', NGB 22805. Foto: Lena Ansebo, NordGen.*

Potatislök Allium cepa *Aggregatum-gruppen. Foto: Lena Ansebo, M 1839.*

Vete Triticum aestivum *ssp.* aestivum *'Lantvete från Dalarna', NGB 6673. Foto: Svein Ø Solberg, NordGen.*

Avsändare:

Föreningen Sesam
c/o Börje Borgström
Langelandsgatan 36
164 43 KISTA

Posttidning **B**

FRÖODLINGSBOKEN – ANDRA UPPLAGAN!

Föreningen Sesam vill sprida kunskapen om småskalig utsädesodling av kulturväxter. Det är en del i bevarandet av den odlade mångfalden. Det är en kunskap viktig för samhället och möjligheten till självförsörjning. Dessutom är det en fin känsla att odla sitt eget utsäde.

Föreningen har givit ut en handbok: *Frö för Framtiden: småskalig odling av köksväxtfrö*.

En ny och något reviderad upplaga blev klar 2022.

Alla medlemmar har möjlighet att köpa boken till reducerat pris. Nya medlemmar får ett ex och behöver inte beställa.

Så här beställer du

Pris för Sesams medlemmar inom Sverige 80 kr, för icke-medlemmar 185 kr. Fraktkostnad är inkluderad i priset.

Betala beloppet till Sesams plusgiro-konto 17 89 98-1
eller swisha till 123 113 11 19.
Uppge namn, medlemsnummer och adress dit boken skall skickas, och gärna mailadress.

Om uppgifterna inte får plats i meddelanderutan, uppge din e-postadress. Skicka därefter ett mail med namn och adress till *info@foreningensesam.se*.

Vill du beställa många böcker skicka en förfrågan till *info@foreningensesam.se*.

SESAMNYTT är medlemstidning
för Föreningen Sesam – Sällskap för fröodling och beskydd av kulturväxter i Sverige.

Ansvarig utgivare: Florian Maindl, M 2595.

SESAMNYTTS e-postadress: sesamnytt@gmail.com

Detta nummer har sammanställts av
Lena Ansebo, M 1839.